

แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ
เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

โดย

พลอากาศตรี ชากร ตะวันแจ้ง
ผู้อำนวยการสำนักปกครองและพัฒนากำลังพล
กรมกำลังพลทหารอากาศ

นักศึกษาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร
หลักสูตรการป้องกันราชอาณาจักร รุ่นที่ 59
ประจำปีการศึกษา พุทธศักราช 2559 - 2560

บทคัดย่อ

เรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
ลักษณะวิชา การทหาร
ผู้วิจัย พล.อ.ต.ชาคร ตะวันแจ้ง **หลักสูตร** วปอ. **รุ่นที่** 59

การศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัด ตลอดจนเสนอแนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง โดยผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแนวทางหลักในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจาก ระเบียบข้อบังคับ เอกสารราชการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ทรงคุณวุฒิในกองทัพอากาศที่มีความเชี่ยวชาญ และฝ่ายเสนาธิการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำกับดูแลปฏิบัติการด้านการใช้กำลังทางอากาศเพื่อป้องกันราชอาณาจักรแล้วนำมาสังเคราะห์ด้วยเหตุและผล

ผลการวิจัยพบว่า การใช้นักบินหญิงเพื่อปฏิบัติการบินด้วยอากาศยานแบบเครื่องบินรบนั้น ยังไม่มีความเหมาะสม ฉะนั้น จึงไม่ควรใช้นักบินหญิงในภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์ และโจมตี ทั้งนี้ ปัจจุบันกองทัพอากาศมีการใช้ประโยชน์นักบินหญิงในภารกิจการลำเลียงทางอากาศ ภารกิจการลาดตระเวนทางอากาศ ภารกิจช่วยเหลือกู้ภัย โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ ภารกิจเฉพาะพิเศษ ภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ และในอนาคตนักบินหญิงควรพัฒนาขีดความสามารถของนักบินหญิงให้ขยายครอบคลุมภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ และภารกิจครุการบิน อย่างไรก็ตาม นักบินหญิงขาดคุณสมบัติในการปฏิบัติทางอากาศด้วยอากาศยานแบบเครื่องบินรบ จึงไม่ควรใช้นักบินหญิงในภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์ นอกจากนี้ การใช้นักบินหญิงในภารกิจต่าง ๆ พบว่ามีอุปสรรค และข้อจำกัด 4 ด้าน ดังนี้ ด้านกฎหมาย ด้านระบบการฝึกนักบินขับไล่ทางยุทธวิธี ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านวัฒนธรรมองค์กร สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง ซึ่งแบ่งเป็น 2 กลุ่มภารกิจ คือ กลุ่มภารกิจปฏิบัติการทางการบิน (Aviation Operations) ได้แก่ ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) ภารกิจปฏิบัติการบินสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัย ภารกิจปฏิบัติการบินสนับสนุน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ และภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ครุการบิน และกลุ่มภารกิจที่มิใช่ปฏิบัติการทางอากาศ ได้แก่ ภารกิจเฉพาะพิเศษ ภารกิจด้านเสนาธิการ ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ และภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

คำนำ

สถานการณ์ด้านความมั่นคงในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และยากที่จะคาดการณ์ได้ชัดเจนเช่นในอดีต กองทัพอากาศจึงต้องดำรงขีดความสามารถและความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบเดิมควบคู่ไปกับการรับมือกับภัยคุกคามอสมมาตรและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีแนวโน้มรุนแรงเพิ่มมากขึ้น แต่ปัจจุบันอุตสาหกรรมการบินของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว วิกฤติการณ์ที่สายการบินต่าง ๆ กำลังเผชิญอยู่คือปัญหาการขาดแคลนนักบินที่มีประสบการณ์การบินและผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี และจากสถานะของจำนวนความต้องการนักบินที่สูงกว่าขีดความสามารถในการผลิตนักบินได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลานาน ส่งผลต่อกองทัพอากาศซึ่งเป็นสถาบันที่มีนักบินเป็นกำลังหลักในการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงของชาติ โดยเกิดการสูญเสียนักบินให้กับภาคอุตสาหกรรมการบินเป็นจำนวนมาก ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติการกิจการลำเลียงทางอากาศ การลาดตระเวนทางอากาศ และการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทั้งทางทหารและพลเรือนซึ่งมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

แนวคิดในการรับนักบินหญิงเข้าประจำการในหน่วยบินของกองทัพอากาศ จึงถือกำเนิดขึ้นตามอนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ เรื่อง การบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิงเหล่านักบิน เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2559 ซึ่งปัจจุบันนับเป็น ระยะเริ่มต้นของการใช้ นักบินหญิงในการปฏิบัติการกิจสนับสนุนการกิจด้านความมั่นคง กองทัพอากาศตั้งเป้าหมายเป็นโครงการเฉพาะกำหนดระยะเวลา 3 ปี จึงยังไม่มีกำหนดแนวทางอย่างชัดเจนสำหรับการมอบหมายการกิจอื่น ทั้งด้านการบินและไม่ใช้การบินเพิ่มเติมแต่อย่างใด

ผู้วิจัย ในฐานะที่ได้ปฏิบัติงานในสายงานกำลังพล จึงสนใจศึกษาแนวทางการใช้นักบินหญิงในการกิจด้านความมั่นคงอื่น ๆ เพื่อดำรงขีดความสามารถและความพร้อมในการปฏิบัติการกิจด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด

พล.อ.ต.

(ชากร ตะวันแจ่ม)

นักศึกษาวិทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร

หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
คำนำ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญแผนภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตของการวิจัย	3
วิธีดำเนินการวิจัย	4
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	5
คำจำกัดความ	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
หลักนิยามพื้นฐานกองทัพอากาศ พ.ศ.2551	6
การกำหนดภารกิจของฝูงบิน	18
แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบัน และการผลิตนักบิน ของกองทัพอากาศ	21
ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579	24
นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.2560 - 2561	30
การใช้กำลังทางอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง	32
แนวคิดและการใช้นักบินหญิง เพื่อปฏิบัติการกิจการบินทางทหาร ในต่างประเทศ	36
แนวคิดและการดำเนินกระบวนการคัดสรรนักบินหญิงของกองทัพอากาศ	41
สรุป	44

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3	
การใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศ	
เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง	45
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่	
เอนกประสงค์และ โจมตี	45
สรุป	50
บทที่ 4	
แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุน	
ภารกิจด้านความมั่นคง	52
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียง	
ทางอากาศ	52
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะการลาดตระเวน	
ทางอากาศ (Air Reconnaissance)	56
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย	59
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุน โครงการอันเนื่องมาจาก	
พระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ	62
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะพิเศษ	65
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านเสนาธิการกิจ	68
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจการเสริมสร้าง	
ความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ	70
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจการเสริมสร้าง	
ภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ	73
การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจครูการบิน	75
สรุป	77
บทที่ 5	
สรุป และข้อเสนอแนะ	79
สรุป	79
ข้อเสนอแนะ	80
บรรณานุกรม	81
ประวัติย่อผู้วิจัย	82

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3 - 1	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่ เอนกประสงค์และโจมตี)	45
4 - 1	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ)	52
4 - 2	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวน ทางอากาศ (Air Reconnaissance))	56
4 - 3	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย)	59
4 - 4	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ)	62
4 - 5	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะพิเศษ)	65
4 - 6	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ)	68
4 - 7	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์ กับมิตรประเทศ)	70
4 - 8	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี ของกองทัพอากาศ)	73
4 - 9	ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจครูการบิน)	75

สารบัญแผนภาพ

แผนภาพที่	หน้า
2 - 1 กระบวนหลักนิยม	7
2 - 2 ขอบเขตการพัฒนายุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)	26
2 - 3 กรอบระยะเวลาในการพัฒนา	26
2 - 4 แผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการบินของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับสถานการณ์การขยายตัวของอุตสาหกรรมการบินโลก วิกฤติการณ์ที่สายการบินต่าง ๆ กำลังเผชิญอยู่คือปัญหาการขาดแคลนนักบินที่มีประสบการณ์การบินและผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยมีความต้องการนักบินเพิ่มขึ้น และจากสถานะของจำนวนความต้องการนักบินที่สูงกว่าขีดความสามารถในการผลิตนักบินได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลานาน ทำให้หลายสายการบินมีจำนวนนักบินไม่เพียงพอต่อการให้บริการ จึงใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการดึงดูดนักบินเข้าสู่องค์กรและป้องกันไม่ให้นักบินลาออกไปอยู่กับสายการบินอื่น กลยุทธ์ทางการแข่งขันของภาคเอกชนดังกล่าวส่งผลต่อกองทัพอากาศซึ่งเป็นสถาบันที่มีนักบินเป็นกำลังหลักในการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงของชาติ โดยเกิดการสูญเสียนักบินให้กับภาคอุตสาหกรรมการบินเป็นจำนวนมาก ตลอดจนส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติการภารกิจการลำเลียงทางอากาศ การลาดตระเวนทางอากาศ และการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทั้งทางทหารและพลเรือนซึ่งมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิบัติการกิจระหว่างประเทศในการช่วยเหลือมนุษยธรรม การรักษาสันติภาพ การลำเลียงทางอากาศ การปฏิบัติการฝนหลวง การดับไฟป่า และการสลายหมอกควัน เป็นต้น กองทัพอากาศจึงมีความจำเป็นต้องผลิตนักบินให้เพียงพอเพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจดังกล่าว

กองทัพอากาศได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวและดำเนินการมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามิในหลากหลายมิติ เช่น การเพิ่มจำนวนศิษย์การบิน การปลูกจิตสำนึกความเป็นทหารอาชีพ และการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน เป็นต้น อย่างไรก็ตามการสูญเสียนักบินของกองทัพอากาศก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหาอย่างบูรณาการทุกภาคส่วนได้ ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลการขาดแคลนนักบินของต่างประเทศพบว่ากองทัพอากาศของหลายประเทศต่างประสบปัญหาการขาดแคลนนักบินในกองทัพอากาศของตน โดยประเทศสหรัฐอเมริกา และยุโรปตะวันตกก็เริ่มมีการบรรจุนักบินหญิงเพื่อทำการบินกับอากาศยานของกองทัพได้ โดยนักบินหญิงส่วนใหญ่จะถูกจำกัดให้ทำการบินเฉพาะอากาศยานที่ไม่ได้เป็นเครื่องสำหรับทำการรบโดยตรง เช่น เครื่องบินลำเลียงและ

เฮลิคอปเตอร์ลำเลียง จนถึงปัจจุบันกองทัพประเทศตะวันตกเริ่มมีนักบินขับไล่หญิง จนถึงมีนายทหารชั้นยศนายพลหญิงคุมหน่วยใช้กำลังหรือหน่วยสนับสนุนการรบเป็นจำนวนมากขึ้น แนวคิดในการบรรจุนักบินหญิงเข้าประจำการในหน่วยบินของกองทัพอากาศจึงถือกำเนิดขึ้นตามอนุมัติผู้บัญชาการทหารอากาศ เรื่องการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิงเหล่านักบิน เมื่อ 10 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2559 โดยนักบินหญิงจะได้รับการบรรจุให้เป็นนักบินประจำอากาศยานสนับสนุนการปฏิบัติการทางอากาศยุทธวิธี เช่น เครื่องบินลำเลียง และเฮลิคอปเตอร์ รวมทั้งการดำเนินการให้นักบินพลเรือนหรือข้าราชการที่สมัครเข้ามาเป็นนักบินหญิงกองทัพอากาศมีความภูมิใจในความเป็นนักบินของกองทัพอากาศเพื่อปฏิบัติหน้าที่รับใช้ประเทศชาติและช่วยพัฒนากองทัพอากาศต่อไป

ปัจจุบันกองทัพอากาศยังไม่มีแผนที่จะให้นักบินหญิงเป็นนักบินพร้อมรบของอากาศยานรบ เช่น เครื่องบินขับไล่ และเครื่องบินโจมตี ซึ่งในกรณีการบรรจุนักบินหญิงสำหรับกองทัพอากาศในครั้งนี้ นับว่าเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเท่านั้น เพราะอาชีพนักบินต้องมีความกล้าหาญ มีความรู้พร้อมเผชิญทุกวิกฤต ถือเป็นอาชีพเสี่ยงภัยที่มีความรับผิดชอบสูงมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปฏิบัติการทางทหารหากตัดสินใจผิดพลาดก็หมายถึงชีวิต ทรัพย์สิน และความสูญเสียของประชาชนที่ไม่เกี่ยวข้อง ดังนั้นนักบินของกองทัพอากาศจึงต้องสามารถปฏิบัติการได้มากกว่านักบินพลเรือนที่ยังต้องปฏิบัติการกิจอย่างอื่นที่พลเรือนไม่สามารถทำได้ เพราะนักบินทหารต้องป้องกันประเทศในยามสงคราม โดยทำการบินในพื้นที่การรบที่มีข้าศึก ในยามปกตินักบินทหารจะต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจที่จะปฏิบัติทุกภารกิจเพื่อประเทศชาติด้วยเช่นกัน

แต่จากสถานการณ์ด้านความมั่นคงในปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และยากที่จะคาดการณ์ได้ชัดเจนเช่น ในอดีต กองทัพอากาศจึงต้องดำรงขีดความสามารถและความพร้อมเพื่อรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบเดิมควบคู่ไปกับการรับมือกับภัยคุกคามอสมมาตรและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ที่มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ที่มีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อประชาชนและประเทศชาติ เช่น การก่อการร้าย ภัยคุกคามด้านไซเบอร์ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ ดังนั้น กองทัพอากาศจึงต้องเตรียมกำลังทางอากาศและปรับบทบาทของกองทัพอากาศ ให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามดังกล่าว ได้อย่างมีประสิทธิภาพทุกรูปแบบและทันทั่วถึง ซึ่งกองทัพอากาศกำหนดเจตนาตามทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ และยุทธศาสตร์ทหารภายใต้กรอบหน้าที่สำคัญในการเตรียมกำลังกองทัพอากาศ ป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศ ตลอดจนดำรงเป้าหมาย การพัฒนากองทัพอากาศมุ่งสู่วิสัยทัศน์ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” โดยกองทัพอากาศมุ่งมั่นพัฒนาขีดความสามารถในทุกมิติเพื่อมุ่งสู่กองทัพอากาศที่มีทหารฉลาด (Smart People) อาวุธฉลาด (Smart Weapon Systems) และกลยุทธ์ฉลาด (Smart Tactics) เพื่อดำรงขีดความสามารถและความพร้อมในการปฏิบัติการ

ด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุดเพื่อประเทศชาติและประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

ฉะนั้นเพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลของกองทัพอากาศที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยความเสมอภาคของประชาชนชาวไทย จึงนำไปสู่การบรรจุนักบินหญิงเพื่อปฏิบัติการทางทหารของกองทัพอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับหลายประเทศที่นักบินหญิงสามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างเท่าเทียมกับนักบินชาย ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
2. เพื่อเสนอแนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติเฉพาะด้านการทหารและการป้องกันประเทศ

1.2 ในส่วนของการปรับปรุงบทบาท และโครงสร้างของหน่วยรับผิดชอบหลักจะเป็นเพียงการเสนอแนวคิดหรือหลักการกว้าง ๆ โดยไม่พิจารณาลงไปรายละเอียดของฝั่งการจัดหน่วย และทำการวิจัยเฉพาะข้อมูลที่เปิดเผยได้เท่านั้น

2. ด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับทฤษฎีเป็นหลัก (Theoretically Oriented) โดยการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในกองทัพอากาศที่มีความเชี่ยวชาญ และฝ่ายเสนาธิการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำกับดูแลด้านการปฏิบัติการกิจในการใช้กำลังทางอากาศ เพื่อป้องกันราชอาณาจักรให้เป็นไปได้ด้วยความเรียบร้อย

3. ด้านระยะเวลา

ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 - 28 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแนวทางหลักในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาสังเคราะห์ด้วยเหตุและผลเพื่อตอบคำถามการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

2. กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับทฤษฎีเป็นหลัก (Theoretically Oriented) ในการเลือกบุคคลที่เป็นแกนหลัก หรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ Information - rich Case คือสามารถให้ข้อมูลเชิงลึกได้มาก และมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 4 คน ได้แก่

2.1 พลอากาศเอก ชวรัตน์ ชาญวีรกูล ตำแหน่ง หัวหน้าคณะนายทหารฝ่ายเสนาธิการประจำผู้บังคับบัญชา

2.2 พลอากาศโท ไกรพล ชัยยืน ตำแหน่ง รองเสนาธิการทหารอากาศ

2.3 พลอากาศโท วีรพงษ์ นิลจินดา ตำแหน่ง เจ้ากรมกำลังพลทหาร

2.4 พลอากาศตรี วิสชุด สุวรรณเนตร ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ดำเนินการศึกษาโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งกรอบของการสัมภาษณ์ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ

4.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ทำการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรมประกอบด้วย หลักนิยามพื้นฐานกองทัพอากาศ พ.ศ.2551 การกำหนดภารกิจของฝูงบิน แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบันและการผลิตนักบินของกองทัพอากาศ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579 นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.2560 - 2561 การใช้กำลังทางอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง แนวคิดและการใช้นักบินหญิงเพื่อปฏิบัติการกิจการบิน

ทางทหารในต่างประเทศ และแนวคิดและการดำเนินกระบวนการคัดสรรนักบินหญิงของ กองทัพอากาศ

4.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์

5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องมา ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทราบถึงการใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศ ในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
2. เสนอแนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

คำจำกัดความ

เหล่าทหาร หมายถึง กลุ่มคล้ายคลึงกัน และเป็นไปตามที่กระทรวงกลาโหมกำหนด
 กำลังพลพิเศษ หมายถึง กำลังพลที่กองทัพอากาศรับมาบรรจुरับราชการจากบุคคลภายนอก ซึ่งเป็นกำลังพลที่ไม่สามารถผลิตได้เอง

นักบินประจำกองพร้อมรบ

หมายถึง ผู้ที่สอบความรู้ความสามารถได้สำเร็จตามหลักสูตรศิษย์การบินของ กองทัพอากาศ หรือหลักสูตรการบินที่กองทัพอากาศพิจารณาเทียบเท่า กับเป็นข้าราชการที่ทำการบินตามที่กองทัพอากาศกำหนด และประจำการอยู่ในหน่วยบินหรือประจำการอยู่นอกหน่วยบิน

นักบินวิภูภาค 1 หมายถึง นักบินสังกัดหน่วยบิน ฝึกบินเปลี่ยนแบบอากาศยาน

นักบินวิภูภาค 2 หมายถึง นักบินสังกัดหน่วยบิน ฝึกบินพร้อมรบ

นักบินวิภูภาค 3 หมายถึง นักบินพร้อมปฏิบัติการกิจ และสังกัดหน่วยบิน

การฝึกอบรมนักบินของฝูงบินปฏิบัติการหรือนักบินประจำกองพร้อมรบ

หมายถึง การฝึกบินเพื่อปฏิบัติการกิจของฝูงบินนั้น ๆ ตามที่กองทัพอากาศ กำหนด โดยมีกิจเฉพาะหลัก/รอง ตามประเภทสมรรถนะ และอุปกรณ์ที่ ติดตั้งใช้งานของอากาศยาน การฝึกอบรมนักบินประกอบด้วย การฝึกอบรมภาควิชาการ และการฝึกภาคอากาศ ตลอดจนการฝึก ด้วยเครื่องช่วยฝึกบินจำลอง โดยกำหนดรายการฝึกบินไว้ในระเบียบ ปฏิบัติประจำการฝึกอบรมนักบิน (รปป.การฝึก)

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาและวิเคราะห์ความสอดคล้องของแนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนด้านความมั่นคง ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎี บทความ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและ ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีความเกี่ยวกับแนวคิดการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ ประกอบด้วย 8 หัวข้อ ดังนี้

1. หลักนิยามพื้นฐานกองทัพอากาศ พ.ศ.2551
2. การกำหนดภารกิจของฝูงบิน
3. แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบัน และการผลิตนักบินของกองทัพอากาศ
4. ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579
5. นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.2560 - 2561
6. การใช้กำลังทางอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
7. แนวคิดและการใช้นักบินหญิงเพื่อปฏิบัติการภารกิจการบินทางทหารในต่างประเทศ
8. แนวคิดและการดำเนินกระบวนการคัดสรรนักบินหญิงของกองทัพอากาศ

หลักนิยามพื้นฐานกองทัพอากาศ พ.ศ.2551

การศึกษาหลักนิยามพื้นฐานกองทัพอากาศจะทำให้เข้าใจถึงแนวความคิดในการปฏิบัติการ ใช้กำลังทางอากาศซึ่งเป็นที่มาของแนวทางการฝึกบิน สำหรับการวิจัยได้ศึกษาในหัวข้อดังนี้

1. นิยามหลักนิยาม

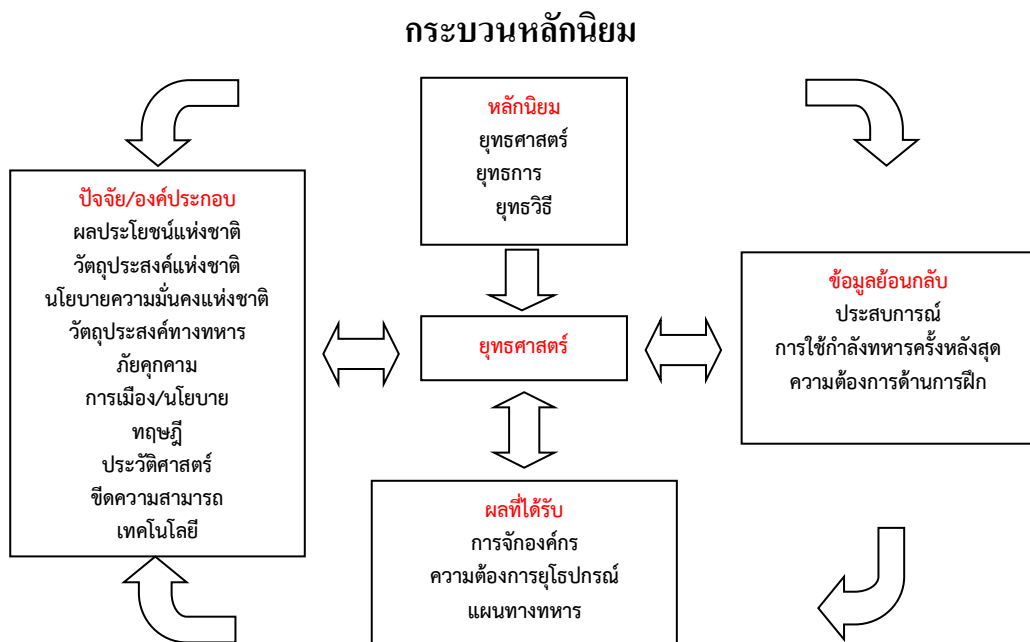
หลักนิยาม คือ หลักการมูลฐานที่มีรากฐานมาจากประสบการณ์ หรือหลักเกณฑ์ที่ คิดค้นขึ้นมา และได้รับการพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้ว นำมาสั่งสอนจนเป็นที่ยอมรับปฏิบัติ จากผู้ร่วมงาน ร่วมอาชีพ สำหรับทางทหารจะได้มาจากบทเรียนและปฏิบัติการที่กระทำอยู่ เป็นประจำที่ได้ผลจนเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ควรปฏิบัติ เป็นศูนย์รวมแห่งความเชื่อในการทำศึก ถือกำเนิดมาจากการหลอมรวมกันของหลักการพื้นฐานและความคิดสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ที่เกี่ยวกับการใช้อำนาจกำลังรบ หรือการใช้อาวุธให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดในทุกโอกาสที่ปฏิบัติการต่อ ข้าศึก เพื่อให้ได้ชัยชนะเพื่อผลสำเร็จของการปฏิบัติการตามภารกิจที่ได้รับมอบ คำจำกัดความ ที่ถูกต้อง ตรงประเด็น กระชับที่สุด นั่นคือ “หลักนิยามและสิ่งที่เราเชื่อว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุด ในการทำกิจกรรมใด ๆ ”

2. กระบวนการพัฒนาหลักนิยม

หลักนิยมพื้นฐานกองทัพอากาศเป็นประเภทหนึ่งของหลักนิยมของหน่วย (Organization Doctrine) ที่ประกอบด้วย หลักนิยมพื้นฐาน (Basic Doctrine) หลักนิยมปฏิบัติการ (Operational Doctrine) หลักนิยมยุทธวิธี (Tactical Doctrine) หลักนิยมปฏิบัติการร่วม (Joint Doctrine) และหลักนิยมปฏิบัติการผสม (Multinational Doctrine)

สำหรับหลักนิยมพื้นฐานกองทัพอากาศ พัฒนาจากการพิจารณาสภาพแวดล้อม และองค์ประกอบรอบด้านอย่างจริงจัง เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการพัฒนายุทธศาสตร์กองทัพอากาศ อีกทั้งยังเป็นแนวทางในการจัดองค์กร ปรับปรุงโครงสร้างกำลังรบ และปรับปรุงแผนงานทางทหารอื่น ๆ ก่อให้เกิดวงรอบของการพัฒนากองทัพอย่างต่อเนื่องไป โดยกระบวนการพัฒนาหลักนิยมจะมีลักษณะเป็นวงรอบเกี่ยวข้องกับปัจจัยหรือองค์ประกอบที่นำมาเป็นข้อมูลป้อนเข้าเพื่อนำไปพิจารณาสร้างหลักนิยมกองทัพอากาศหลักจากนั้นจึงจะกำหนดยุทธศาสตร์ของกองทัพอากาศต่อไป ผลลัพธ์ของหลักนิยมเป็นเครื่องสะท้อนให้เห็นได้ในรูปของการจัดองค์กร โครงสร้างกำลังรบ และความต้องการด้านต่าง ๆ อนึ่ง กระบวนการของหลักนิยมไม่มีวันสิ้นสุด เมื่อสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปประสบการณ์เพิ่มขึ้น และความต้องการใหม่ ๆ เกิดขึ้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นข้อมูลย้อนกลับ เพื่อนำไปใช้พิจารณาเพื่อปรับปรุงหลักนิยมต่อไป ดังแสดงในแผนภาพที่ 2 - 1

แผนภาพที่ 2 - 1 กระบวนการหลักนิยม

ที่มา : หลักนิยมพื้นฐานกองทัพอากาศ, 2551.

หลักนิยม จะใช้เป็นแนวทางในการกำกับหรือชี้แนะเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติแตกต่างจาก ยุทธศาสตร์ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดหนทางปฏิบัติ หลักนิยมจึงมีความอ่อนตัวในการนำมาประยุกต์ใช้มากกว่า แต่ทั้งหลักนิยมและยุทธศาสตร์ จะมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันอย่างแน่นหนา โดยหลักนิยมเปรียบเหมือนเป็นเข็มทิศนำทาง และยุทธศาสตร์ก็คือเส้นทางที่ได้ถูกเลือกไว้ในแผนที่ว่าจะไปสู่เป้าหมายได้ดีที่สุด

3. หลักการสงครามทางอากาศ

ตลอดระยะเวลาอันยาวนานของความขัดแย้งในอดีตถึงปัจจุบัน หลักความจริงที่ผู้นำทางทหารทุกสมัยนำมาประยุกต์ใช้ประกอบในชัยชนะของสงคราม คือ หลักการสงครามที่แม้ว่าเวลาจะผ่านมานานถึง 5,000 ปี ของความขัดแย้งในโลกมนุษย์ วิธีการทำสงครามและเทคโนโลยีเปลี่ยนไปตามความก้าวหน้าของวัตถุและกาลเวลา หลักการสงครามยังคงนำมาประยุกต์ใช้อยู่ในปัจจุบัน ด้วยความเชื่อว่าเป็นหนทางที่ดีที่สุดที่จะนำสู่ชัยชนะในการทำสงคราม การรบในทุกสมรภูมิต่างรูปแบบทั้งระดับยุทธศาสตร์ (Strategic Level) ระดับปฏิบัติการ (Operational Level) และระดับยุทธวิธี (Tactical Level) ของสงครามกำลังทางอากาศ ซึ่งปฏิบัติการยุทธ์ตามระบบมิติที่ 3 มีเอกลักษณ์ในการปฏิบัติและขีดความสามารถใช้กำลังรบที่ต่างจากเหล่าทัพอื่นเพราะเมื่อปฏิบัติการและควบคุมมิติที่ 3 ได้ ย่อมหมายถึงสามารถควบคุมพื้นที่ในห้วงอากาศและภาคพื้นในสมรภูมิได้ทุกเป้าหมาย และสามารถปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพอื่น เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จในวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงของประเทศได้ หลักการสงครามที่กำหนดขึ้นให้เหมาะสมกับธรรมชาติของสงคราม ภารกิจ และเทคโนโลยีของกำลังทางอากาศ ดังนี้

3.1 เอกภาพในการบังคับบัญชา (Unity of Command) หลักสำคัญยิ่งในการใช้กำลังทางอากาศซึ่งประกอบด้วยส่วนกำลังรบและส่วนสนับสนุนการช่วยรบอื่น ๆ ใช้เป็นหลักประกอบของการรบ ความพยายามที่จะให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติของส่วนกำลังรบและส่วนสนับสนุนการช่วยรบภายใต้ความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาคนเดียว

3.2 วัตถุประสงค์ (Objective) หลักการใช้กำลังทางอากาศให้บรรลุเป้าหมายการปฏิบัติในระดับยุทธศาสตร์ ระดับปฏิบัติการ และระดับยุทธวิธี โดยการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ถูกต้อง กะทัดรัด ชัดเจน และเข้าใจง่ายว่าต้องการผลจากการใช้กำลังทางอากาศนั้นอย่างไร เพื่อป้องกันมิให้ใช้กำลังทางอากาศอย่างกระจัดกระจายและไม่เกิดประสิทธิภาพ

3.3 การรุก (Offensive) กำลังทางอากาศมีคุณลักษณะและขีดความสามารถใช้เป็นอาวุธเชิงรุกที่ดีที่สุด ดังนั้นในขั้นเริ่มต้นของสงคราม กำลังทางอากาศจะต้องเปิดฉากรุกต่อเป้าหมายข้าศึกเป็นอันดับแรกให้มากที่สุด เพื่อการควบคุมและครองอากาศ อันเป็นเครื่องชี้ผลแพ้ - ชนะของสงคราม

3.4 การรวมกำลัง (Mass) หลักการรวมกำลังรบทางอากาศทำให้เกิดความได้เปรียบในการใช้กำลังทางอากาศเหนือกว่าข้าศึก ณ ตำบล และเวลาที่ต้องการด้วยความรวดเร็ว และรุนแรงต่อจุดศูนย์กลางของข้าศึกเพื่อผลชี้ขาดของการรบโดยเร็วที่สุด

3.5 การดำเนินการกลยุทธ์ (Maneuver) สงครามเป็นการกระทำต่อกันอย่างสลับซับซ้อนเพื่อมุ่งสู่ชัยชนะในที่สุด การดำเนินกลยุทธ์ คือ การใช้ยุทธวิธีประกอบกับหลักการสงครามตามจังหวะเวลา ณ ตำบลที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดความได้เปรียบเหนือข้าศึกมากที่สุด กำลังทางอากาศมีความอ่อนตัวสูงจึงเอื้ออำนวยต่อการดำเนินกลยุทธ์อย่างยิ่ง การฝึกบินและซ้อมรบจึงเป็นไปเพื่อก่อให้เกิดความชำนาญในการดำเนินกลยุทธ์ทำให้หน่วยมีความพร้อมรบ

3.6 การออมกำลัง (Economy of Force) การใช้กำลังทางอากาศด้วยความเหมาะสม และสนธิกำลังเพื่อการประหยัด โดยใช้เทคโนโลยีเพิ่มประสิทธิภาพด้วยความเที่ยงตรง แม่นยำ และปลอดภัยต่อฝ่ายเดียวกัน หากมีความสงสัยการปฏิรูประหว่างการรวมกำลังกับแบบออมกำลังให้ดำรงหลักการวัตถุประสงค์เป็นหลัก

3.7 ความปลอดภัย (Security) หลักการสำคัญที่ต้องมีไว้ตลอดเวลา และทุกระดับของสงคราม คือ หลักการรักษาความลับและความปลอดภัยของฝ่ายเรา ไม่ให้ข้าศึกล่วงรู้ซึ่งจะทำให้ได้มาซึ่งความได้เปรียบ โดยการรักษาความลับและความมั่นคงปลอดภัยที่ดีสามารถป้องปรามและป้องกันการถูกโจมตีโดยไม่ทันรู้ตัวได้ในระดับหนึ่ง กำลังทางอากาศจึงต้องมีการเตรียมพร้อมในยามปกติ เพื่อป้องกันภัยทางอากาศ สถานที่ การสื่อสาร และการข่าวกรอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันที่มีการพัฒนาเทคโนโลยีระบบข่าวสาร การข่าวกรอง จึงมีผลต่อการแพ้ - ชนะในสงคราม

3.8 การจู่โจม (Surprise) กำลังทางอากาศมีคุณลักษณะ และขีดความสามารถที่เหมาะสมในการจู่โจม ความเร็ว และพิสัยบินของกำลังทางอากาศ ประกอบกับความอ่อนตัว และความเป็นอเนกประสงค์ ทำให้กำลังทางอากาศปฏิบัติการจู่โจมได้ผลดีกว่ากำลังภาคพื้น การจู่โจมต้องเตรียมการล่วงหน้าอย่างดี โดยเฉพาะการฝึกซ้อม และการรักษาความลับ การจู่โจมควรใช้ร่วมกับการรวมกำลัง

3.9 ความง่าย (Simplicity) การปฏิบัติการทางทหาร โดยเฉพาะการปฏิบัติการร่วม มักมีความซับซ้อน หลักความง่ายเป็นหลักประกันการใช้กำลังทางอากาศให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์โดยมีวิธี หรือแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนถูกต้อง ไม่ยุ่งยากซับซ้อน แผนระเบียบ คำสั่ง และเอกสารต่าง ๆ ต้องให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจตรงกัน ระบบการใช้กำลังทางอากาศในยามปกติ และยามสงครามต้องเหมือนกัน หรือถ้าจำเป็น แต่ต้องไม่แตกต่างกันมากนัก เพื่อที่หน่วยจะได้ฝึกซ้อมให้ชำนาญในยามปกติและไม่สับสนในยามวิกฤต

3.10 เอกภาพในความพยายาม (Unity of Effort) กำลังทางอากาศประกอบด้วยหน่วยงานหลายหน่วย เป็นหน่วยกำลังรบ และส่วนสนับสนุนการรบ และบุคลากรหลายฝ่ายปฏิบัติงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ตามหน้าที่และความรับผิดชอบที่แตกต่างกัน เพื่อรวมความพยายามสู่จุดมุ่งหมายเดียวกันให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และบรรลุวัตถุประสงค์ด้านความมั่นคงแห่งชาติ

3.11 ขวัญ (Morale) ขวัญเป็นนามธรรมสำคัญ เป็นปัจจัยหลัก ทำให้นักรมมีจิตวิญญาณในการสู้รบ เป็นส่วนผลักดันทำให้กำลังทางกายภาพมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายในทุกระดับของการสงคราม การมีขวัญที่ดีขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บังคับบัญชาในการจัดหน่วยการจัดสรรยุทธโศปกรณ์ การส่งกำลังบำรุง สิ่งอำนวยความสะดวก การฝึกศึกษา และการสวัสดิการที่เหมาะสม

4. หลักการและความเชื่อในการใช้กำลังทางอากาศ (Tenets)

หลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศ มีความแตกต่างจากกำลังทางบก และกำลังทางเรืออย่างสิ้นเชิง แนวทางหรือหลักการดังกล่าวนี้ คือ หลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศ ทหารอากาศทุกคนนอกจากจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการสงครามแล้ว ยังต้องเข้าใจถึงหลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศอีก โดยหลักการสงครามจะใช้แนวทางทั่วไปสำหรับการประยุกต์ใช้กำลังทางอากาศ และการให้ได้มาซึ่งข้อมูลข่าวสารทั้งปวง สำหรับหลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศนั้นจะให้ข้อพิจารณาเฉพาะเจาะจงที่เกี่ยวกับกำลังทางอากาศการประยุกต์หลักการสงครามและหลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศนั้นจำเป็นจะต้องใช้ดุลยพินิจอย่างละเอียดรอบคอบ หลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศนี้ จะเป็นส่วนช่วยเสริมหลักการสงครามโดยจะให้ข้อพิจารณาในการใช้กำลังทางอากาศ หลักการทั้งสองนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้การใช้กำลังทางอากาศประสบผลสำเร็จ ซึ่งต้องมีการนำเอาทักษะมาผสมผสาน และปรับแต่งให้สอดคล้องกับสถานการณ์การรบที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อที่จะให้การใช้หลักการทั้งสองเป็นไปด้วยความเหมาะสมและเกิดความสมดุลในการปฏิบัติ จึงจำเป็นที่จะต้องอาศัยความเข้าใจในหลักการทั้งสองอย่างถ่องแท้ การปฏิบัติภารกิจใด ๆ ก็ตามจะมีลักษณะเฉพาะตัว ฉะนั้นในการวิเคราะห์ขั้นสุดท้าย ผู้บังคับบัญชาต้องยอมรับความจริงที่ว่า การศึกษาเรื่องของสงครามเป็นสิ่งที่สลับซับซ้อนอย่างเหลือเชื่อ โดยหลักการและความเชื่อในการใช้กำลังทางอากาศ ประกอบด้วย

4.1 รวมการควบคุมและแยกการปฏิบัติ (Centralized Control and Decentralized Execution) เนื่องจากกำลังทางอากาศมีราคา ความซับซ้อน และมีจำนวนจำกัด ขณะที่ความต้องการ (Demand) มีมากกว่าปริมาณ (Supply) ที่จะสนองตอบได้ ดังนั้นการใช้กำลังทางอากาศให้บรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมทางทหารนั้น จะต้องมีการจัดลำดับความเร่งด่วนในการปฏิบัติ ซึ่งจำเป็น

จะต้องมีความเข้าใจภาพรวมของสงคราม ทั้งระดับปฏิบัติการและยุทธศาสตร์อย่างลึกซึ้ง จากบทเรียนของการใช้กำลังทางอากาศในสงครามต่าง ๆ ที่ผ่านมา เช่น สงครามโลกครั้งที่ 2 และสงครามเวียดนามพบว่า การบังคับบัญชากำลังทางอากาศไม่มีความเป็นเอกภาพโดยมีการสั่งการจากผู้บังคับบัญชาหลายคน จึงทำให้การใช้กำลังทางอากาศเป็นไปอย่างกระจัดกระจายไม่บรรลุวัตถุประสงค์โดยรวมทางทหารที่ต้องการ ผลลัพธ์จากสงครามเหล่านี้ได้สร้างสมประสบการณ์ให้ผู้นำทางทหารที่ใช้กำลังทางอากาศเชื่อมั่นว่าการรวมการควบคุมเป็นหนทางที่ดีที่สุดในการใช้กำลังทางอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ การรวมการควบคุมนี้จะทำให้ผู้นำสามารถมุ่งเน้นในเรื่องการจัดลำดับความเร่งด่วนของการใช้กำลังทางอากาศได้ นอกจากนั้นแล้วผู้นำต้องสามารถทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความเข้าใจตรงกันกำหนดแนวทางและอำนาจการปฏิบัติการทางอากาศ ทั้งปวงบรรลุผลสำเร็จ อย่างไรก็ตามหลักการในเรื่องแยกการปฏิบัติยังเป็นสิ่งจำเป็นที่จะทำให้การปฏิบัติการทางอากาศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การมอบหมายหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติให้แก่ผู้บังคับบัญชาระดับรอง ๆ ลงไป เป็นสิ่งจำเป็นที่จะให้ได้มาซึ่งประสิทธิผลสูงสุดในการควบคุม นอกจากนั้นแล้วยังช่วยเสริมสร้างให้เกิดความคิดริเริ่มและตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีความอ่อนตัวในทางยุทธวิธีอีกด้วย

4.2 ความอ่อนตัวและความสามารถรอบตัว (Flexibility and Versatility)

หลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศนั้น ความอ่อนตัวและความสามารถรอบตัวจะบ่งชี้ให้เห็นถึงขีดความสามารถอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะของกำลังทางอากาศ ถึงแม้ว่าความหมายของคำทั้งสองจะมีการใช้ปะปนกันอยู่บ่อย ๆ ก็ตาม แต่ในความเป็นจริงแล้วคุณลักษณะทั้ง 2 ประการมีความหมายที่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด ความอ่อนตัว (Flexibility) เป็นคุณลักษณะที่ทำให้กำลังทางอากาศสามารถที่จะรวมกำลังและดำเนินกลยุทธ์ได้ในขณะเดียวกัน ต่อเป้าหมายที่อยู่ลึกเข้าไปในดินแดนของข้าศึกซึ่งอยู่ไกลเกินกว่ารัศมีปฏิบัติการของกำลังภาคพื้น สำหรับในระดับปฏิบัติการนั้น ความอ่อนตัวทำให้การปฏิบัติการของกำลังทางอากาศสามารถที่จะเปลี่ยนวัตถุประสงค์ในการยุทธ์ได้อย่างรวดเร็วและเด็ดขาด ความสามารถรอบตัว (Versatility) เป็นคุณลักษณะสำคัญของกำลังทางอากาศซึ่งมีเหตุผลมาจากหลักความเป็นจริงที่ว่า กำลังทางอากาศสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในทุกระดับของสงคราม คือ ระดับยุทธศาสตร์ปฏิบัติการ และยุทธวิธี ซึ่งคุณลักษณะนี้ทำให้กำลังทางอากาศแตกต่างจากกำลังทางทหารอื่น ๆ อย่างเห็นได้ชัด กล่าวคือ กำลังทางอากาศสามารถที่จะปฏิบัติการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ทั้งระดับยุทธศาสตร์ปฏิบัติการ และยุทธวิธีได้ในเวลาเดียวกัน (Parallel Warfare) แต่กำลังภาคพื้นอื่น ๆ โดยทั่วไปแล้วจะต้องทำการรบเป็นขั้นตอนจะต้องได้ชัยชนะในระดับยุทธวิธีเสียก่อนจึงจะดำเนินการในระดับปฏิบัติการและยุทธศาสตร์ต่อไป

4.3 ความต่อเนื่องในการปฏิบัติ (Persistence) กำลังทางอากาศเป็นกำลังที่มีคุณลักษณะพิเศษ ที่แตกต่างจากกำลังภาคพื้น เนื่องจากความเร็วและพิสัยบิน ทำให้กำลังทางอากาศไม่จำเป็นต้องครอบครองภูมิประเทศ หรือคงอยู่ในบริเวณใกล้ ๆ กับพื้นที่ปฏิบัติการ แต่กำลังทางอากาศสามารถที่จะปฏิบัติการได้ในมิติที่ 3 กล่าวคือ กำลังทางอากาศสามารถโจมตีและโจมตีซ้ำต่อเป้าหมายที่ต้องการได้ตามความปรารถนา โดยการโจมตีเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าข้าศึกไม่สามารถที่จะปฏิบัติการใด ๆ ขัดขวางเจตนารมณ์ของฝ่ายเราเพื่อให้เกิดหลักประกันว่าเป้าหมายไม่สามารถที่จะดำรงการปฏิบัติได้อย่างต่อเนื่องหรือเพื่อให้เกิดความมั่นใจว่าทรัพยากรและสิ่งอำนวยความสะดวกปลอดภัยจากข้าศึกหรือสามารถให้การสนับสนุนกำลังของฝ่ายเราได้ในห้วงเวลาที่กำหนด และผลสุดท้ายที่ต้องการ คือ มิให้ข้าศึกมีโอกาสรื้อเริ่มและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติการรบได้ความต่อเนื่อง ในการปฏิบัตินี้เป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้เกิดความเชื่อมั่นว่าการปฏิบัติการทางอากาศของฝ่ายเรานั้นจะส่งผลกระทบต่อฝ่ายข้าศึก การปฏิบัติการทางอากาศสมัยใหม่นั้นมีความมุ่งหมายที่จะให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างรวดเร็ว การโจมตีทั้ง 3 ระดับพร้อม ๆ กัน (Parallel Attack) และความแน่นอนเด็ดขาดของกำลังทางอากาศกระทำต่อความเป็นผู้นำและเจตจำนงของคนในชาติของฝ่ายตรงข้าม แต่ในบางครั้งการปฏิบัติการทางอากาศก็ไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ เช่น ความยืดหยุ่นของข้าศึก ประสิทธิภาพในการป้องกันของข้าศึกหรือสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง ฟังตระหนักไว้ว่าในหลาย ๆ สถานการณ์ที่การปฏิบัติการทางอากาศใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ของชาติ ดังนั้นผู้บังคับบัญชาต้องดำรงการปฏิบัติการทางอากาศอย่างต่อเนื่องและไม่ควรนำกำลังทางอากาศไปใช้ในการกระทำอื่น ๆ ที่ไม่จำเป็น หากการกระทำนั้นมิใช่ความจำเป็นอย่างที่สุด เพื่อให้บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในยุทธบริเวณหรือเพื่อความอยู่รอดของกำลังฝ่ายเรา

4.4 ดำรงไว้ซึ่งความมุ่งหมายหลัก (Sustain Principle Objective) จากประวัติศาสตร์การใช้กำลังทางทหารที่ผ่านมา มีแนวทางสำคัญประการหนึ่งที่ได้ยึดถือและปฏิบัติอย่างไม่เปลี่ยนแปลงคือ ความพยายามที่จะมุ่งเน้นการใช้กำลังที่เหนือกว่า ณ สถานที่และเวลาที่แน่นอน ซึ่งหลักการรวมกำลังและออกกำลังจะเกี่ยวพันโดยตรงกับการมุ่งเน้นการใช้กำลังที่เหนือกว่า ณ สถานที่ และเวลาที่เหมาะสม เนื่องจากกำลังทางอากาศมีคุณลักษณะพิเศษเฉพาะตัวคือ ความอ่อนตัว และความสามารถรอบตัวทำให้ความต้องการใช้กำลังทางอากาศในการปฏิบัติการมีจำนวนมากซึ่งความต้องการนี้มักจะเกินกว่ากำลังทางอากาศที่สามารถจะทำได้และผลการใช้กำลังทางอากาศดังกล่าวจะเป็นไปอย่างกระจัดกระจายซึ่งจะทำให้เกิดความเสียหาย 3 ประการคือ ไม่บรรลุถึงวัตถุประสงค์ในระดับปฏิบัติการ การบรรลุถึงผลแตกหักต้องเลื่อนเวลาออกไป

หรือโอกาสที่จะบรรลุคณน้อยลงไป และสุดท้ายเพิ่มอัตราการสูญเสียกำลังทางอากาศของฝ่ายเรา และผลที่ตามมาคือ อาจทำให้ฝ่ายเราพ่ายแพ้ได้ ถึงแม้ว่าการดำรงไว้ซึ่งความมุ่งหมายหลักจะเป็นแนวความคิดที่สำคัญในการใช้กำลังทางอากาศก็ตามแต่การให้ความสนใจในหลักการนี้มากเกินไปจะทำให้การใช้ขีดความสามารถของกำลังทางอากาศเพื่อให้บรรลุผลในทั้ง 3 ระดับของสงครามมีประสิทธิผลลดลง

4.5 ลำดับความเร่งด่วนในการปฏิบัติ (Prioritizing Operations) เนื่องจากกำลังทางอากาศมีความอ่อนตัว และความสามารถรอบตัว ดังนั้นเมื่อความขัดแย้งเกิดขึ้นในอนาคต ปริมาณความต้องการการใช้กำลังทางอากาศจะมีมากกว่ากำลังทางอากาศที่มีอยู่ จึงมีความจำเป็นที่ผู้บัญชาการกองกำลังร่วมจะต้องจัดลำดับความเร่งด่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทางยุทธศาสตร์ การจัดลำดับความเร่งด่วนอย่างมีประสิทธิภาพในการใช้กำลังทางอากาศนั้น จะต้องมีการติดต่อประสานกันระหว่างผู้บัญชาการกองกำลังร่วม และผู้บัญชาการกองกำลังทางอากาศ โดยผู้บัญชาการกองกำลังทางอากาศควรประเมินถึงความเป็นไปได้ในการใช้กำลังความเข้มแข็ง และขีดความสามารถ สำหรับความสำคัญเหล่านี้คือ การยุทธร่วม การปฏิบัติการทางอากาศ เพื่อควบคุมยุทธบริเวณ และการรบที่จะต้องเผชิญ และเนื่องจากข้อจำกัดทางด้านทรัพยากร ดังนั้นจึงควรประยุกต์ใช้กำลังทางอากาศให้เกิดผลลัพธ์สูงสุด ณ จุดที่มีความวิกฤตที่สุดตามความต้องการของผู้บัญชาการกองกำลังร่วม หากมองในภาพรวมนั้นกำลังทางอากาศเป็นกำลังที่สามารถจะใช้สนับสนุน ให้เกิดผลลัพธ์สูงสุดโดยรวมทั้งในระดับยุทธศาสตร์และปฏิบัติการได้ดีกว่ากองกำลังร่วมอื่น ๆ ฉะนั้นผู้บัญชาการกองกำลังทางอากาศจะต้องระมัดระวังมิให้เกิดการเบี่ยงเบนการใช้กำลังทางอากาศในภารกิจซึ่งได้ผลต่ำกว่าระดับปฏิบัติการ

4.6 ความสมดุลในการปฏิบัติ (Balancing) ความสมดุลในการนำหลักการสงครามและหลักการพื้นฐานในการใช้กำลังทางอากาศมาประยุกต์ใช้ร่วมกันให้เหมาะสมกับกำลังทางอากาศนั้น เป็นสิ่งที่ไม่อาจกำหนดได้อย่างตายตัว ผู้บังคับบัญชากำลังทางอากาศควรพิจารณาถึงความสมดุลในเรื่องจังหวะเวลาในการปฏิบัติ ความจำเป็นในการปฏิบัติ ความคุ้มค่าในการปฏิบัติ และขีดความสามารถในการปฏิบัติ ทั้งนี้เพื่อลดความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นกับกำลังทางอากาศของฝ่ายเรา เนื่องจากกำลังทางอากาศเป็นทรัพยากรที่มีเทคโนโลยีสูงและทันสมัยประกอบด้วยมีจำนวนจำกัด และความสมดุลในการปฏิบัติซึ่งเป็นข้อพิจารณาที่สำคัญยิ่งสำหรับผู้บังคับบัญชา ดังนั้นการใช้กำลังทางอากาศจึงต้องพิจารณาถึงการเปรียบเทียบระหว่างผลการทำลายเป้าหมายและความอยู่รอดของกำลังทางอากาศ

4.7 การผนึกกำลังทางอากาศและการข่าวสาร (Information and Air Power Integration) การผสมผสานการใช้กำลังทางอากาศที่ถูกต้องและขีดความสามารถด้านข้อมูลข่าวสารจะก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีผลกระทบอย่างมหาศาลต่อกำลังรบของฝ่ายตรงข้าม การทำลายเป้าหมายจำนวนมากเพื่อบีบบังคับให้ข้าศึกยอมจำนนจะมีความสูญเสียและสิ้นเปลืองสูง ไม่เหมาะสมกับสถานการณ์

ในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งจะต้องใช้กำลังอย่างแม่นยำ ผสมผสานการใช้กำลังทางอากาศกับการใช้กำลังของเหล่าทัพอื่น ๆ ให้เกิดผลลัพธ์ที่มีผลกระทบที่มีสัดส่วนมากกว่ากำลังที่ใช้เพื่อบีบบังคับให้ข้าศึกยอมรับตามเจตจำนงของฝ่ายเรา กำลังทางอากาศมีลักษณะเฉพาะตัวที่ปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวร่วมกับขีดความสามารถด้านการข่าวสารได้เป็นอย่างดี ตลอดจนสามารถกำหนดจังหวะและหนทางปฏิบัติต่าง ๆ ครอบคลุมการใช้กำลังทางทหารได้ทุกระดับของความขัดแย้ง ด้วยธรรมชาติและคุณลักษณะของกำลังทางอากาศสามารถปฏิบัติภารกิจตอบสนองความต้องการได้หลากหลายรูปแบบในทุกมิติของสงคราม โดยการใช้กำลังทางอากาศมีแนวทางในการใช้งาน ดังนี้

4.7.1 รวมการควบคุม (Centralized Control) ไว้ที่หน่วยบัญชาการ และควบคุมเพียงหน่วยเดียว เพื่อบริหารจัดการทรัพยากรกำลังทางอากาศอันมีอยู่อย่างจำกัดและราคาแพงให้มีประสิทธิภาพ ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด กอปรกับอำนาจการทำลายหรือการก่อให้เกิดผลกระทบของกำลังทางอากาศมีสูง จึงจำเป็นต้องให้แน่ใจได้ว่าการใช้งานเป็นไปตามเจตนาธรรมณ์ และวัตถุประสงค์ที่ต้องการมากที่สุด ทั้งนี้มิได้หมายถึงเหล่าทัพอื่นจะไม่สามารถใช้ประโยชน์จากกำลังทางอากาศได้ แต่การรวมการควบคุมจะเป็นการใช้กำลังทางอากาศเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ของการยุทธร่วมตามลำดับความสำคัญให้ส่งผลต่อภาพรวมการยุทธมากที่สุด

4.7.2 แยกการปฏิบัติ (Decentralized Execution) ให้หน่วยในระดับยุทธวิธีดำเนินการ เพราะคุณสมบัติความอ่อนตัว และการตอบสนองของกำลังทางอากาศที่มากกว่าเหล่าทัพอื่น มีเพียงเฉพาะฝ่ายเรา หากแต่ฝ่ายตรงข้ามก็สามารถอาศัยคุณสมบัติดังกล่าวกระทำต่อฝ่ายเราได้เช่นกัน ดังนั้นการแยกการปฏิบัติจึงเป็นการตอบสนองต่อความต้องการใช้กำลังทางอากาศด้วยความอ่อนตัว และรวดเร็วสูงสุด

4.7.3 การบัญชาการและควบคุมที่เป็นหนึ่ง ด้วยสายการบัญชาการที่เหมาะสม เพราะการตอบสนองของกำลังทางอากาศเพื่อวัตถุประสงค์ทางยุทธการ จำเป็นต้องแยกออกจากสายการบัญชาการในแบบปกติ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การใช้งานเกิดประสิทธิภาพตอบสนองได้อย่างรวดเร็วสูงสุด

4.7.4 พิจารณาถึงผลกระทบที่เหมาะสมในระดับที่ต้องการ เพราะการเลือกใช้กำลังทางอากาศหากไม่พิจารณาวางแผนอย่างรอบคอบ อาจไม่ส่งผลให้เป็นไปตามที่ต้องการถึงขั้นเป็นไปในทางตรงกันข้าม เช่น การเลือกใช้กำลังทางอากาศที่ไม่เหมาะสมในการกดดัน หรือแสดงเจตนาธรรมณ์เพื่อการป้องปราม อาจนำไปสู่การขยายขอบเขตความขัดแย้งให้ลุกลามต่อไปได้

5. คุณลักษณะกำลังทางอากาศ (Air Power Characteristics)

นับตั้งแต่การสิ้นสุดสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง การใช้กำลังทางอากาศได้รับการยอมรับให้เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติการสงครามในทุกรูปแบบของสงครามโลกครั้งที่ 2 การปฏิบัติการทางอากาศได้พิสูจน์ให้เห็นว่ามีอิทธิพลและมีความสำคัญต่อความสำเร็จในทุกสมรภูมิ ดังนั้นการนำคุณลักษณะกำลังทางอากาศใช้ในการวางแผนการสงครามทั้งในปัจจุบันและอนาคตจึงมีหลักการพื้นฐานที่ต้องนำมาพิจารณา ดังนี้

5.1 ความเร็ว (Speed) กำลังทางอากาศสามารถเคลื่อนที่ได้อย่างรวดเร็ว โดยไม่มีอุปสรรคจากสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล คุณลักษณะเฉพาะตัวของกำลังทางอากาศที่สามารถตอบสนองภารกิจได้อย่างรวดเร็วตามที่กำหนดไว้ทำให้ชิงความได้เปรียบในเรื่องเวลา และการเป็นฝ่ายริเริ่ม อันเป็นปัจจัยหลักในการปฏิบัติการทางทหาร

5.2 พิสัย (Range) กำลังทางอากาศสามารถปฏิบัติการได้ตลอดเวลา ในทุกหนทุกแห่งในระยะทางที่ไกล และครอบคลุมได้ทุกพื้นที่ โดยไม่มีสิ่งกีดขวางทางธรรมชาติ ทำให้ประสบความสำเร็จและได้ผลแตกหักภายในระยะเวลาที่กำหนดได้และการเพิ่มพิสัยบินสามารถทำได้ด้วยเครื่องบินเติมเชื้อเพลิงในอากาศ

5.3 ความอ่อนตัว (Flexibility) กำลังทางอากาศสามารถปฏิบัติตามภารกิจได้หลายประการ โดยมีความอ่อนตัวในการปฏิบัติเป็นหลักการพื้นฐานที่สำคัญ ซึ่งนอกจากมีการเคลื่อนที่ได้เร็วในทุกพื้นที่แล้ว ยังมีความสามารถในการรวมกำลังได้ทุกหนทุกแห่งอย่างรวดเร็ว และริเริ่มการโจมตีได้ทุกเป้าหมาย ไม่ว่าจะเป็เป้าหมายทางการเมือง ทางทหาร ทางเศรษฐกิจ และโครงสร้างของสังคม หรือแม้แต่การควบคุมอากาศ - อวกาศ

5.4 ความแม่นยำ (Precision) การพัฒนาเทคโนโลยีตามยุคสมัยทำให้อาวุธสมัยใหม่มีความแม่นยำ ทำให้เพิ่มประสิทธิภาพการโจมตีทางยุทธศาสตร์ ผลการพัฒนาเทคโนโลยีและเครื่องมือต่าง ๆ เช่น เครื่องบอกตำแหน่ง และค้นหาเป้าหมายด้วยเลเซอร์ สามารถชี้ตำแหน่งและกำหนดเป้าหมายได้อย่างแม่นยำ ทั้งภารกิจอากาศ - อวกาศ และอากาศ - ผิวพื้น สามารถเลือกใช้อาวุธให้เหมาะสมกับเป้าหมายได้ตามภารกิจทั้งกลางวันและกลางคืน

6. จิตความสามารถของกำลังทางอากาศ

กำลังทางอากาศมีจิตความสามารถที่เป็นประโยชน์ในการปฏิบัติการทางทหาร ดังนี้

6.1 การตอบสนอง (Responsiveness) กำลังทางอากาศ สามารถตอบสนองความต้องการในการใช้กำลังได้ตามสถานการณ์อย่างทันที่ตามที่ตามคุณลักษณะ

6.2 ความคล่องตัว (Mobility) อากาศยานสามารถเคลื่อนย้าย รวมกำลัง หรือกระจายกำลัง เพื่อปฏิบัติการกิจได้อย่างรวดเร็ว

6.3 ความอยู่รอด (Survivability) จากคุณลักษณะของกำลังทางอากาศในเรื่องความเร็วและความแม่นยำ ประกอบกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ทำให้อากาศยานมีความอยู่รอดสูงจากการต่อต้านด้วยอาวุธของฝ่ายตรงข้าม

6.4 การแสดงท่าที (Presentation) อากาศยานสามารถปรากฏตัวให้เห็น และพร้อมที่จะใช้กำลังได้ทันที ซึ่งนับเป็นจิตความสามารถอย่างหนึ่งในการป้องปราม

6.5 อำนาจการทะลุทะลวง (Penetration Ability) กำลังทางอากาศสามารถทะลุทะลวงเข้าปฏิบัติการจนถึงใจกลางดินแดนข้าศึกได้โดยไม่จำกัดเวลาและสภาพอากาศ อากาศยานจึงเป็นกำลังที่มีศักยภาพสูง

6.6 อำนาจการทำลาย (Destructiveness) อากาศทางอากาศมีอำนาจการทำลายสูงยิ่ง และสามารถใช้ได้กับเป้าหมายทุกประการ

6.7 การตรวจการณ์ (Observation) อากาศยานสามารถบรรทุกผู้ตรวจการณ์ด้วยสายตาหรือติดตั้งอุปกรณ์ถ่ายภาพ ด้วยกรรมวิธีต่างๆ เพื่อตรวจการณ์เหนือพื้นดินและพื้นน้ำได้อย่างกว้างขวาง ในเวลารวดเร็ว ทั้งยามสงบและยามสงคราม จึงเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการเฝ้าตรวจและรวบรวมข่าวสาร

7. ขีดจำกัดของกำลังทางอากาศ

กำลังทางอากาศมิใช่จะมีแต่ขีดความสามารถซึ่งเป็นแง่มุมด้านดีเพียงด้านเดียว แต่ก็มีจุดอ่อนเป็นธรรมชาติเหมือนกับสิ่งอื่น ๆ โดยทั่วไป ดังนี้

7.1 การพึ่งพาฐานบิน (Base Dependence) การที่พึ่งพาฐานบินเป็นข้อจำกัดขนาดใหญ่ที่สุดของกำลังทางอากาศ เนื่องจากฐานบินเป็นเป้าหมาย (Target) ขนาดใหญ่ แม้ในกรณีของเรือบรรทุกเครื่องบินที่เคลื่อนที่ได้แต่ก็เป็นเป้าหมายขนาดใหญ่เช่นกัน ฐานบินเป็นแหล่งที่วางสิ่งอำนวยความสะดวกสำคัญไว้ ซึ่งล่อแหลมและยากที่จะป้องกันรักษาความปลอดภัย ฐานบินจึงเป็นเป้าหมายที่มีค่าที่ต่ำเป็นเป้าหมายในการทำลายของฝ่ายตรงข้าม ข้อจำกัดนี้สามารถทดแทนได้โดยทำให้มิใช่อย่างเหลือเฟือ โดยออกแบบให้เป็นเครือข่ายกระจายกันอยู่ห่าง ๆ หรือมีพื้นผิวใช้งานได้อเนกประสงค์ใช้เป็นฐานปฏิบัติการสำรองกันได้ จัดระดับให้มีฐานบินหน้า ฐานบินสำรอง หรือฐานบินต่อระยะที่มีมาตรการป้องกันภัยทางอากาศและทางภาคพื้นทั้งเชิงรุกและเชิงรับภายใต้การรักษาความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด จัดให้มีการเติมเชื้อเพลิงในอากาศ เพื่อให้สามารถปฏิบัติการได้จากฐานบินในเขตหลังที่ปลอดภัยหมั่นฝึกซ้อมป้องกันฐานที่ตั้ง และจัดให้มีหน่วยซ่อมเร่งด่วนเพื่อฟื้นฟูสภาพหลังการรบให้สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว

7.2 ความเปราะบาง (Fragility) กำลังทางอากาศเป็นกำลังที่เปราะบางองค์ประกอบทุกด้านไม่ว่าจะเป็นด้านกำลังพล อากาศยาน อุปกรณ์ล้วนเป็นเป้าหมายที่ถูกทำลายได้ง่ายแต่ความเปราะบางก็ไม่ได้หมายความว่าล่อแหลมเสมอไป ถ้ามีมาตรการป้องกันและรู้จักใช้คุณลักษณะให้ถูกต้องด้วยการใช้ความเร็ว ความสูง และสมรรถนะให้ได้อย่างสมดุล โดยริเริ่มนำเทคโนโลยี Stealth (ตรวจจับได้ยาก) เพื่อลดขนาดภาคหน้าตัดในการถูกตรวจจับด้วยสเปกตรัม (เรดาร์ อินฟราเรด เสียง ฯลฯ) ใช้ระบบป้องกันตัวของอากาศยาน เช่น มาตรการอิเล็กทรอนิกส์

แชฟฟ์ (Chaff) และ แฟลร์ (Flare) ใช้ยุทธวิธีหลบเลี่ยง เช่น วางแผนการบินเดินทางให้รัดกุม ใช้การลวง และจู่โจม ตลอดจนออกแบบให้ระบบของอากาศยานมีระบบทดแทนหรือสำรองใช้ในกรณีขัดข้อง

7.3 การบรรทุก (Pay Load) เมื่อเปรียบเทียบกับยานชนิดอื่น อากาศยานมีขีดจำกัดในการบรรทุก จุดอ่อนนี้สามารถชดเชยได้ด้วยการใช้คุณลักษณะ หรือพลังเด่นด้านอื่น ให้สมดุลและถูกต้อง เช่น อำนาจการตอบสนอง ความเร็ว พิสัยบินไกล จังหวะ และความร้ายกาจ มาชดเชย สงครามบนทอนในอดีตที่อาศัยอำนาจการยิงเจาะแนวต้านทาน กำลังจะเลื่อมไป กลายเป็นสงครามเด็ดขาดที่สั้นไหลและรวดเร็ว หลักการรวมกำลังยังใช้ได้เพียงแต่พัฒนาให้เกินกว่า เป็นกำลังรบเดินเท้าแต่เป็นพลังอำนาจทำลาย ณ จุดแตกหัก ด้วยระบบอาวุธที่มีประสิทธิภาพสูงของนยานุภาพที่แม่นยำและทะลุทะลวงเข้าไปถึงจุดศูนย์กลางของข้าศึกต่างๆ ที่มีข้อจำกัดในการบรรทุก

7.4 การพึ่งพาต่อการข่าว (Intelligence Dependence) กำลังทางอากาศจะมี นยานุภาพได้นั้นขึ้นอยู่กับข่าวกรองที่มีประสิทธิภาพ แม่นยำ ผู้การจัดระวางและบรรทุกอาวุธ ให้เหมาะสมกับเป้าหมาย จึงจะใช้อาวุธได้ถูกต้อง เทียงตรง ทำลายให้ถึงระดับความเสียหายที่ต้องการ ได้ภายใต้ประสิทธิภาพในการปฏิบัติการสูงสุด นยานุภาพเกิดจากระบบบัญชาการและควบคุมที่ดี จึงจะเกิดพลังที่สมบูรณ์ การสั่งใช้อย่างชัดเจนในจุดประสงค์ วางแผนอย่างรอบคอบและประสาน การปฏิบัติอย่างหนักแน่น การทำงานในมิติทั้ง 3 มิติ (อากาศ - อวกาศ - พื้น) ของนยานุภาพช่วยให้ได้มาซึ่งการข่าวและข้อมูลที่จะนำมาแปลงไปเป็นฐานแห่งความรอบรู้และความรอบรู้เช่นนี้ จำเป็นยิ่งต่อความสำเร็จของปฏิบัติการทางทหารในทุกมิติ

7.5 ราคา (Cost) นยานุภาพ มีราคาแพง ยากที่จะจัดหาไว้ใช้และ/หรือดำรงรักษา มิใช่เพียงแต่ยุทธโธปกรณ์และระบบอาวุธเท่านั้น แต่รวมถึงเครื่องช่วยฝึก การฝึกบุคลากร (ลูกเรือและผู้เชี่ยวชาญสาขาต่าง ๆ) สิ่งอำนวยความสะดวก อะไหล่ และฐานที่ตั้ง ต้นทุนของนยานุภาพไม่สมบูรณ์ ในตัวเอง จึงไม่สามารถเปรียบเทียบเป็นตัวเลขได้ แต่ควรคิดในเทอมของราคากับอรรถประโยชน์ (Benefit - Cost)

7.6 ความไม่ถาวร (Impermanence) แม้นยานุภาพไม่สามารถยึดครองดินแดน ได้ แต่นั่นเป็นเพียงส่วนเดียวที่เป็นความไม่ถาวรที่ปรากฏ การยึดครองอย่างต่อเนื่องด้วยกำลังทหาร สามารถกระทำได้ด้วยกำลังรบที่มีขนาดใหญ่ ต้องสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมหาศาล ดังนั้นการเตรียมกำลัง อากาศเพื่อเข้ายึดครองพื้นที่จึงอาศัยวิธีการทดแทนนยานุภาพขนาดใหญ่ด้วยการใช้เทคโนโลยีและ ระบบการหมุนเวียนนำกลับมาใช้อีก (Turn Around Time) อย่างทันกาลในกรอบเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ต้องอาศัยการประเมินสถานการณ์ การรู้ล่วงหน้าด้วยการลาดตระเวนและการเฝ้าตรวจเพื่อเสาะหา

สืบทราบสิ่งบอกเหตุล่วงหน้าทั้งที่พื้นและในอากาศภายใต้ปฏิบัติการที่เรียกว่า Air Occupation (การครอบครองอากาศ) ซึ่งได้ผลในทางปฏิบัติมานานกว่า 6 ทศวรรษแล้ว โดยดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพให้ได้มาซึ่งพลังงานภาพที่ต้องการ โดยการใช้อาวุธเทียม เครื่องบินกล อากาศยาน โจมตีสมัยใหม่ที่ติดอาวุธนำวิถีแม่นยำสูงและระยะยิงไกล รวมถึงการใช้อากาศยานควบคุมและแจ้งเตือนที่นับวันจะแพร่ขยายและมีใช้กันมากขึ้น สิ่งเหล่านี้จะกลายเป็นความต้องการที่ขาดไม่ได้ และช่วยเพิ่มคุณค่าของการครอบครองอากาศ (Air Occupation) ความถาวรทางกายภาพ เช่น ความไม่แน่นอนทางการเมือง การทหาร ความล่อแหลม และความต้องการรักษาเส้นทาง การติดต่อสื่อสาร (Line of Communication : LOC) ช่องทางการติดต่อก็ถือเป็นจุดอ่อนข้อด้อย ดังนั้น ความถาวรระยะไกล (Remote Permanence) ของกำลังทางอากาศในระดับที่ทนทานภาพจะมีได้ ก็ด้วยการครอบครองอากาศ ซึ่งจะช่วยให้การครองพื้นที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น

การกำหนดภารกิจของฝูงบิน

การศึกษา คำสั่งกองทัพอากาศ เรื่อง การกำหนดภารกิจ และกิจเฉพาะของฝูงบิน อัตรานุมัติอากาศยาน อัตรานุมัติบรรจุนักบินและเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยานและนโยบายการบรรจุนักบินประจำฝูงบิน เพื่อให้เห็นแนวทางการฝึกบินในปัจจุบันของฝูงบิน ซึ่งคำสั่งดังกล่าวได้มีการปรับปรุงภารกิจของฝูงบินเนื่องจากการปรับโครงสร้างและอัตรากำลังรบ เป็นไปตาม ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.พ.ศ.2560 - 2579 โดยมีแนวความคิดสถาปนากำลังทางอากาศภายใต้ ศักยภาพและวิถีแห่งการเตรียมกำลัง ณ จุดพอดี (Optimum) เพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์ ในการใช้กำลังทางอากาศ เพื่อการป้องกันประเทศ ได้แก่ การปฏิบัติทางอากาศยุทธศาสตร์ การปฏิบัติทางอากาศยุทธวิธี การป้องกันภัยทางอากาศ และการปฏิบัติการกิจกรรมปกติ เพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สนับสนุนรัฐบาลในการพัฒนาประเทศ และการช่วยเหลือประชาชนในกรณีเกิดภัยพิบัติ เป็นต้น กองทัพอากาศกำหนดให้ฝูงบินมีภารกิจ เตรียมการและปฏิบัติการใช้กำลังทางอากาศโดยมีกิจเฉพาะหลัก/รอง ตามประเภท สมรรถนะ และอุปกรณ์ที่ติดตั้งใช้งานของอากาศยาน ซึ่งสามารถแยกเป็นกิจเฉพาะตาม คำสั่งกองทัพอากาศ (เฉพาะ) ฉบับที่ 170/52, 2552 ดังนี้

1. กิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอกประสงค์

1.1 การบินรบในอากาศ (Air Combat Operations) สำหรับมิติโต้ตอบทางอากาศ (Counter Air : CA) เพื่อความสัมฤทธิ์ของการครองอากาศ (Air Superiority) ได้แก่

1.1.1 มิติตอบโต้ทางอากาศเชิงรุก (Offensive Counter Air : OCA)

1.1.1.1 การบินกวาดล้างทางอากาศ (Sweep)

1.1.1.2 การบินคุ้มครองทางอากาศ (Force Protection)

1.1.1.3 การบินลาดตระเวนรบ (Combat Air Patrol : CAP)

1.1.2 มิติตอบโต้ทางอากาศเชิงรับ (Defensive Counter Air : DCA)

1.1.2.1 การบินลาดตระเวนรบ (Combat Air Patrol : CAP)

1.1.2.2 การบินสกัดกั้น (Air Intercept)

1.2 การโจมตีทางอากาศ (Air Strike Operations) สำหรับมิติต่าง ๆ ได้แก่

1.2.1 มิติตอบโต้ทางอากาศเชิงรุก (Offensive Counter Air : OCA)

1.2.1.1 การบินโจมตีทางอากาศ (Air Strike)

1.2.1.2 การบินกดดันการป้องกันทางอากาศของข้าศึก (Suppression of

Enemy Air Defense : SEAD)

1.2.2 มิติการขัดขวางทางอากาศ (Air Interdiction : AI) ได้แก่

1.2.2.1 การบินโจมตีทางอากาศ (Air Strike)

1.2.2.2 การบินลาดตระเวนติดอาวุธ (Armed Reconnaissance)

1.2.3 มิติการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพอื่น (Joint Operation) ได้แก่

1.2.3.1 การบินสนับสนุนทางอากาศโดยใกล้ชิด (Close Air Support : CAS)

1.2.3.2 การบินขัดขวางทางอากาศในพื้นที่การรบ (Battlefield Air

Interdiction : BAI)

1.2.3.3 การบินคุ้มกัน (Air Escort)

1.2.3.4 การบินปฏิบัติการทางทะเล (Maritime Operations)

2. กิจเฉพาะฝูงบินขับไล่/โจมตี

มีกิจเฉพาะการบินโจมตีทางอากาศ (Air Strike) โดยคำนึงถึงขีดความสามารถของอากาศยาน ระบบป้องกันตนเอง ระบบอาวุธยุทธโประภัณฑ์ที่ติดตั้งกับอากาศยาน สำหรับมิติต่าง ๆ ดังนี้

2.1 มิติการขัดขวางทางอากาศ (Air Interdiction : AI) ได้แก่

2.1.1 การบินโจมตีทางอากาศ (Air Strike)

2.1.2 การบินลาดตระเวนติดอาวุธ (Armed Reconnaissance)

2.2 มิตินการปฏิบัติการร่วมกับเหล่าทัพอื่น (Joint Operation) ได้แก่

2.2.1 การบินสนับสนุนทางอากาศโดยใกล้ชิด (Close Air Support : BAI)

2.2.2 การบินขัดขวางทางอากาศในพื้นที่การรบ (Battlefield Air

Interdiction : BAI)

2.2.3 การบินคุ้มกัน (Air Escort)

2.2.4 การบินปฏิบัติการทางทะเล (Maritime Operations)

2.3 การค้นหาและช่วยชีวิตในพื้นที่การรบ (Combat Search and Rescue : CSAR)

3. กิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ

3.1 การยุทธศาสตร์ส่งทางอากาศ (Airborne Operations)

3.2 การส่งกำลังบำรุง (Logistics Support)

3.3 การสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษ (Specialize Tasks Support)

4. กิจเฉพาะพิเศษ

กิจเฉพาะที่มีลักษณะเฉพาะเพื่อสนับสนุนการใช้กำลังทางอากาศ หรือภารกิจของหน่วยนอกกองทัพอากาศตามขีดความสามารถของอากาศยาน หรืออุปกรณ์พิเศษที่ติดตั้งกับอากาศยาน มีดังนี้

4.1 การสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare)

4.2 การช่วยเหลือและกู้ภัย ได้แก่

4.2.1 การค้นหาและช่วยชีวิตในพื้นที่การรบ (Combat Search and Rescue : CSAR)

4.2.2 การบินค้นหาและช่วยชีวิต การบินช่วยเหลือกู้ภัย เพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยกรณีเกิดภัยพิบัติต่าง ๆ

4.3 การปฏิบัติการจิตวิทยา (Psychological Operations)

4.4 การสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ รวมถึงนโยบายการพัฒนาประเทศ ได้แก่ การปฏิบัติการฝนหลวง การบินควบคุมไฟฟ้า การบินโปรยเมล็ดพันธุ์ไม้ และการบินสนับสนุนกิจกรรมเพื่อการพัฒนาประเทศของรัฐบาล

4.5 การเป็นศูนย์สั่งการในอากาศ เพื่อทำหน้าที่ทวนสัญญาณวิทยุช่วยในการติดต่อสื่อสารสั่งการให้กับหน่วยปฏิบัติต่าง ๆ

4.6 การบินทดสอบเครื่องช่วยเดินอากาศยุทธวิธี เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้งานของเครื่องช่วยทางอากาศยุทธวิธี (Tactical Air Navigation : TACAN)

5. กิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance)

กิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) คือ การใช้อากาศยานพร้อมอุปกรณ์ในการรวบรวมข้อมูลข่าวสาร เพื่อแจ้งเตือนในอากาศ และนำมาผลิตข่าวกรองเพื่อใช้ในการพิจารณาตกลงใจ ได้แก่

5.1 การลาดตระเวนด้วยสายตา (Visual Reconnaissance)

5.2 การลาดตระเวนด้วยภาพถ่าย (Photo Reconnaissance)

5.3 การลาดตระเวนทางอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Reconnaissance)

6. กิจเฉพาะการฝึกพิเศษ

กิจเฉพาะการฝึกพิเศษ ได้แก่ การฝึกนักบินล่าเสียงขั้นต้น นักบินส่วนกลางนักเรียนนายเรืออากาศ และการสนับสนุนกิจกรรมของหน่วยฝึกบินพลเรือนกองทัพอากาศ

แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบัน และการผลิตนักบินของกองทัพอากาศ

1. แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบัน

แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบันเป็นไปตามคำสั่งกองทัพอากาศ เรื่อง การกำหนดภารกิจ และกิจเฉพาะของฝูงบิน อัตราอนุมัติอากาศยาน อัตราอนุมัติบรรจุนักบิน และเจ้าหน้าที่ประจำอากาศยาน อัตราอนุมัติบรรจุกองทัพอากาศ ไร่คนขับ และนโยบายการบรรจุนักบินประจำฝูงบินและผู้บังคับอากาศยาน ไร่คนขับ จะมีความสอดคล้องกับภารกิจที่กำหนดให้ฝูงบินนั้น ๆ ปฏิบัติตาม คำสั่งกองทัพอากาศ (เฉพาะ) ลับมาก ที่ 9/59, 2559 ดังนี้

1.1 เพื่อให้ฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์ สามารถปฏิบัติภารกิจทางยุทธวิธีตามกิจเฉพาะที่กำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดน้ำหนักของการปฏิบัติภารกิจทางยุทธวิธีเป็นเปอร์เซ็นต์ เพื่อให้ฝูงบินสามารถวางแผนการฝึกบินได้อย่างเหมาะสม ได้แก่

1.1.1 ฝูงบินที่มีกิจเฉพาะหลัก การบินรบในอากาศ และกิจเฉพาะรอง โจมตีทางอากาศ จะกำหนดให้น้ำหนักการฝึก เป็นร้อยละ 70 : 30

1.1.2 ฝูงบินที่มีกิจเฉพาะหลัก โจมตีทางอากาศและกิจเฉพาะรอง การบินรบในอากาศ จะกำหนดให้น้ำหนักการฝึก เป็นร้อยละ 70 : 30 หรือ 60 : 40

1.2 ฝูงบินอื่น ๆ ให้ดำเนินการฝึกเพื่อความพร้อมในการปฏิบัติภารกิจ ตามกิจเฉพาะที่ได้รับมอบ โดยกำหนดน้ำหนักของการฝึกในกิจเฉพาะหลักและรอง ให้เหมาะสมกับการปฏิบัติภารกิจจริง

1.3 การฝึกบินสำหรับการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษ ให้ฝึกเพิ่มเติมจากการฝึกบินขั้นพื้นฐาน เฉพาะภารกิจที่ต้องใช้อุปกรณ์พิเศษ หรือภารกิจที่ต้องการความชำนาญเป็นพิเศษ เพื่อดำรงขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจนั้น

1.4 อากาศยานที่สามารถติดตั้งอุปกรณ์ช่วยรบ หรืออุปกรณ์พิเศษประเภทต่าง ๆ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการปฏิบัติภารกิจ ให้ผู้บินพิจารณากำหนดแนวทางการฝึกเพื่อใช้งานอุปกรณ์นั้น ๆ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อภารกิจที่ได้รับมอบ

1.5 การฝึกบินของผู้บินที่มีภารกิจการโจมตีทางอากาศ ให้พิจารณาฝึกบินรบในอากาศเพิ่มเติมเพื่อให้สามารถป้องกันตนเองได้ตามขีดความสามารถของอากาศยาน และระบบอาวุธหรืออุปกรณ์ที่ติดตั้งกับอากาศยาน

1.6 การฝึกพร้อม/ผสมกับเหล่าทัพอื่นหรือมิตรประเทศ ให้ผู้บินเข้าร่วมการฝึกเตรียมการและดำเนินการฝึกในภารกิจต่าง ๆ ตามข้อตกลง ซึ่งอาจแตกต่างจากกิจเฉพาะที่กำหนดตามขีดความสามารถที่พึงปฏิบัติได้

1.7 การค้นหาและช่วยชีวิตในพื้นที่การรบ ให้กรมยุทธการทหารอากาศและผู้บินร่วมพิจารณาแนวทางการฝึกบินให้เหมาะสมกับขีดความสามารถของอากาศยานแต่ละแบบและอุปกรณ์ที่ติดตั้งกับอากาศยานนั้น

2. การผลิตนักบินของกองทัพอากาศ

กองทัพอากาศวางแผนผลิตนักบินจากกำลังพลที่เป็นนายทหารหลักของกองทัพอากาศ โดยได้กำหนดคุณสมบัติที่จะเป็นนักบินของกองทัพอากาศไว้ในการรับสมัครนักเรียนชั้นมัธยมที่จะสมัครเข้ามาเป็นนักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพอากาศ เพื่อให้เป็นนักบินได้ในระดับต้น เช่น ความสูง ความยาวช่วงขา สายตาดี เป็นต้น

หลังจากสำเร็จจากโรงเรียนเตรียมทหาร 2 ปี นักเรียนเตรียมทหารในส่วนของกองทัพอากาศจะเข้ามาเป็นนักเรียนนายเรืออากาศ ทำการฝึกและศึกษาเป็นระยะเวลา 5 ปี (หลักสูตรปริญญาตรี) การศึกษาจะมีความแตกต่างจากสถาบันการศึกษาภายนอกทั่วไป กล่าวคือมีการศึกษาพื้นฐานด้านการบิน (ศิลปศาสตรการบิน) และการฝึกอบรมวิชาทหาร มีการฝึกอบรมความรู้ด้านการบินหลักสูตร PPL (Private Pilot License) ให้กับนักเรียนนายเรืออากาศ มีการฝึกบินใน Simulator ของเครื่องบินฝึกขั้นต้น รวมทั้งมีการฝึกบินภาคอากาศ รวมจำนวน 5 เที่ยวบิน โดยทำการบินกับเครื่องบินฝึกขั้นต้น CT- 4A (Air Trainer) เป็นแบบ 2 ที่นั่งเคียงกัน ซึ่งทำการบินกับครูการบินของผู้บิน 604

เมื่อสำเร็จจากโรงเรียนนายเรืออากาศแล้ว กองทัพอากาศจะทำการคัดเลือกเป็นศิษย์การบิน โดยพิจารณาจากคะแนนด้านวิชาการ การทหาร ความประพฤติ การทดสอบความถนัดด้านการบิน และการตรวจร่างกาย ผู้ที่ผ่านการคัดเลือกจะเข้าเป็นศิษย์การบินของโรงเรียนการบิน โดยแบ่งเป็น 2 รุ่นต่อปี การฝึกแบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ การฝึกบินขั้นต้น และการฝึกบินขั้นปลาย ใช้ระยะเวลาการฝึกรวมทั้ง 2 ชั้น ประมาณ 14 เดือน โดยมีการฝึกอบรมทั้งภาควิชาการและภาคอากาศ เน้นความรู้พื้นฐาน และพื้นฐานการบินกับเครื่องบินฝึก

การฝึกบินภาคอากาศของฝูงฝึกขั้นต้น ทำการฝึกบินกับเครื่องบินแบบ CT - 4E เป็นแบบ 2 ที่นั่งเคียงกัน ทำการฝึกบินทั้งหมด 8 Phase (Pre - Solo Contact, Basic Instrument Contact, Advanced Instrument, Two - Ships Formation, Navigation, Night Flying, Final Contact) และทำการฝึกบินใน Simulator จำนวน 8.0 ชั่วโมงบิน

การฝึกบินภาคอากาศของฝูงบินขั้นปลาย ทำการฝึกบินกับเครื่องบินแบบ PC - 9 เป็นแบบ 2 ที่นั่งตามกัน (หน้า - หลัง) ทำการฝึกบินทั้งหมด 9 Phase และทำการฝึกบินใน Simulator จำนวน 16.0 ชั่วโมงบิน การฝึกบินเหมือนกับการฝึกบินขั้นต้นใน 8 Phase แรก แต่เพิ่มเติมการบินใน Phase การบิน Four - Ships Formation ในการฝึกขั้นปลาย

ศิษย์การบินที่สำเร็จจากโรงเรียนการบินแล้วจะได้รับการคัดเลือกไปบรรจุเป็นนักบินประจำฝูงบิน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มนักบินขับไล่ กลุ่มนักบินลำเลียง กลุ่มนักบินเฮลิคอปเตอร์ และกลุ่มนักบินปฏิบัติการพิเศษ สำหรับกลุ่มนักบินขับไล่ และกลุ่มนักบินลำเลียงจะบรรจุให้กับฝูงฝึกนักบินขับไล่/โจมตีขั้นต้น และฝูงฝึกนักบินลำเลียงขั้นต้น เพื่อทำการฝึกพื้นฐานการบินเฉพาะด้านก่อนที่จะทำการบรรจุให้กับฝูงบินปฏิบัติการต่อไป ระยะเวลาฝึกบิน ประมาณ 6 เดือน

การฝึกอบรมนักบินของฝูงบินปฏิบัติการหรือนักบินประจำกองพร้อมรบเป็นการฝึกบินเพื่อปฏิบัติการกิจของฝูงบินนั้น ๆ ตามที่กองทัพอากาศกำหนด โดยมีกิจเฉพาะหลัก/รองตามประเภทสมรรถนะ และอุปกรณ์ที่ติดตั้งใช้งานของอากาศยาน การฝึกอบรมนักบินประกอบด้วย

การฝึกอบรมภาควิชาการ และการฝึกภาคอากาศ ตลอดจนการฝึกด้วยเครื่องช่วยฝึกบินจำลอง โดยกำหนดรายการฝึกบินไว้ในระเบียบปฏิบัติประจำการฝึกอบรมนักบิน (รปป.การฝึก) ซึ่งจะแบ่งกลุ่มนักบินประจำกองพร้อมรบเป็น 3 ระดับ คือ

นักบิน วัตถุประสงค์ 1 หมายถึง นักบินสังกัดหน่วยบิน ฝึกบินเปลี่ยนแบบอากาศยาน

นักบิน วัตถุประสงค์ 2 หมายถึง นักบินสังกัดหน่วยบิน ฝึกบินพร้อมรบ

นักบิน วัตถุประสงค์ 3 หมายถึง นักบินพร้อมปฏิบัติการกิจ และสังกัดหน่วยบิน

นักบินที่เป็นนักบินวิทยุภาค 3 แล้ว จะทำการฝึกบินรักษาสมรรถภาพพร้อมรบ ต่อเนื่องเพื่อความพร้อมปฏิบัติการกิจของหน่วยบิน มีการฝึกบินเลื่อนฐานะ เช่น หัวหน้าหมู่บิน นักบินที่ 1 และครูการบิน มีการฝึกขั้นประยุกต์ให้นักบินมีประสบการณ์และความชำนาญสูงสุด ให้ได้มาซึ่งความเชื่อมั่นและจิตใจรุกรบ โดยทำการฝึกในหน่วยปกติ และการฝึกร่วม/ผสมกับมิตร ประเทศ (ทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ) มีการศึกษาอบรมหลักสูตรที่ให้ความรู้ ทางด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการบินหลายหลักสูตรนอกเหนือจากการฝึกให้มีความรู้ ประสบการณ์ และความชำนาญด้านการทำการบินแล้ว บรรดานักบินทั้งหลายจะได้รับการฝึกให้เป็นผู้นำหน่วยใน ระดับต่าง ๆ โดยเข้าศึกษาอบรมด้านทหาร

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579

1. ที่มา

กองทัพอากาศตระหนักถึงความสำคัญในการจัดทำยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดเป้าหมาย และทิศทางในการพัฒนาอย่างชัดเจน เป็นระบบและรูปธรรม โดยได้ริเริ่มการจัดทำยุทธศาสตร์ กองทัพอากาศฉบับแรกเมื่อ ปี พ.ศ.2551 คือ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2551 - 2562 และได้ดำเนินการปรับปรุงให้ทันสมัยและสอดคล้องตามสถานะแวดล้อมด้านความมั่นคงอย่างต่อเนื่อง จนถึงฉบับปัจจุบัน คือ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2557) ซึ่งกำหนด เป้าหมายในการขับเคลื่อนกองทัพอากาศเพื่อบ่มงู่ วิสัยทัศน์ กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN)

2. วัตถุประสงค์

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ให้ความสำคัญกับการพัฒนา กองทัพอากาศในทุกด้านโดยมีวัตถุประสงค์สำคัญ ดังนี้

2.1 ปรับปรุงขอบเขตการพัฒนากองทัพอากาศให้สอดคล้องกับสถานะแวดล้อม ด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบันและที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในกรอบระยะเวลา 20 ปี จากนี้ไปมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหมและยุทธศาสตร์ทหารกองทัพไทย

2.2 แปลงนโยบายและทิศทางการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติเพื่อพัฒนาขีดความสามารถ ในแต่ละองค์ประกอบของกองทัพอากาศอย่างเป็นรูปธรรม โดยใช้เป็นแนวทางจัดทำ ความต้องการ ยุทธโศปกรณ์หลักของกองทัพอากาศ รวมทั้งการกำหนดความต้องการและการจัดสรรงบประมาณ ประจำปี (Budget Allocation) เพื่อพัฒนากองทัพอากาศอย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 กำหนดเป้าหมายและแนวทางการพัฒนากองทัพอากาศให้ไปในทิศทางเดียวกัน

2.4 เป็นเครื่องมือในการติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลการพัฒนา กองทัพอากาศ โดยมีเป้าหมาย วัตถุประสงค์ กลยุทธ์ และกรอบระยะเวลาในการพัฒนาอย่างชัดเจน

3. ขอบเขตและกรอบระยะเวลาในการพัฒนา

3.1 ขอบเขตการพัฒนา

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) ยังคงดำรงเป้าหมาย ในการพัฒนาสู่กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) โดยกำหนด ขอบเขตการพัฒนาที่สำคัญ (ดังแผนภาพที่ 2 - 2) ดังนี้

3.1.1 การพัฒนาสู่กองทัพอากาศดิจิทัล (Digital Air Force : DAF) เป็นการดำเนินการเพิ่มเติมและต่อเนื่องจากยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2557) เพื่อพัฒนากองทัพอากาศในทุกภาคส่วนให้ก้าวสู่กองทัพอากาศ ดิจิทัล (DAF) ได้อย่างแท้จริง ซึ่งต้องพัฒนาอย่างต่อเนื่องตลอดห้วงระยะเวลา 20 ปี เป็นการพัฒนาพื้นฐาน เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อให้การปฏิบัติการในทุกด้านของกองทัพอากาศ เป็นไปอย่างรวดเร็ว เหมาะสม ทันตามความต้องการในทุกสถานการณ์ อันเป็นพื้นฐานของ การพัฒนาสู่การปฏิบัติการที่ ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Operations : NCO) เป็นการพัฒนาให้กองทัพอากาศมี ความทันสมัยโดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและ การสื่อสาร เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติ การกิจและการปฏิบัติงานของกองทัพอากาศ

3.1.2 การพัฒนาสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (Network Centric Air Force : NCAF) เป็นการพัฒนาสู่การปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) โดยมุ่งเน้น การพัฒนาเฉพาะส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางโดยตรง (RTAF NCO Combat Related Function) หรือส่วนที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการในส่วนหน้า (Front Line Operations) ทั้งนี้ เพื่อกำหนดกลุ่มเป้าหมาย และจัดลำดับความสำคัญในการพัฒนาอย่างชัดเจน ทำให้สามารถพัฒนาสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) ได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการดำ เนินการคู่ขนานไปกับการพัฒนาสู่ กองทัพอากาศดิจิทัล (DAF)

3.1.3 การขับเคลื่อนกองทัพอากาศไปสู่กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค (One of the Best Air Forces in ASEAN) โดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแนวความคิดการปฏิบัติ การที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ในการปฏิบัติการรบและการปฏิบัติการที่มีใช้การรบ เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามทุกรูปแบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเอง ให้มากที่สุด

แผนภาพที่ 2 - 2 ขอบเขตการพัฒนายุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)

ที่มา : กองทัพอากาศ, ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579), 2559 : 3.

3.2 กรอบระยะเวลาการพัฒนา

การพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศกำหนดกรอบระยะเวลาในการพัฒนาระยะยาว 20 ปี โดยกำหนดรายละเอียดในการพัฒนาของแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ไว้ในแผนพัฒนาขีดความสามารถในการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ (RTAF NCO Master Plan) และแผนแม่บทกองทัพอากาศ ประกอบด้วย เป้าหมาย กลยุทธ์ แผนงาน โครงการ และงบประมาณ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามกลยุทธ์ รวมทั้งสอดคล้องตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรร โดยมุ่งสู่เป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม กองทัพอากาศจึงแบ่งกรอบระยะเวลาในการพัฒนาออกเป็น 4 ระยะ ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศ กระทรวงกลาโหม และยุทธศาสตร์ทหาร กองทัพไทย ได้แก่

- 3.2.1 ระยะที่ 1 พ.ศ.2560 - 2564
- 3.2.2 ระยะที่ 2 พ.ศ.2565 - 2569
- 3.2.3 ระยะที่ 3 พ.ศ.2570 - 2574
- 3.2.4 ระยะที่ 4 พ.ศ.2575 - 2579

แผนภาพที่ 2 - 3 กรอบระยะเวลาในการพัฒนา

ที่มา : กองทัพอากาศ, ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579), 2559 : 4.

4. ประเด็นยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์บนพื้นฐานของกรอบภารกิจของกองทัพอากาศตามรัฐธรรมนูญราชอาณาจักรไทย ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมสร้างสมรรถนะและความพร้อมในการป้องกันประเทศ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 รักษาความมั่นคงของรัฐ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 สนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ

ของรัฐบาล

4.1 แนวทางการพัฒนาตามยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560-2579) จึงมุ่งเน้นการพัฒนา 3 มิติสำคัญ เพื่อรองรับการพัฒนาการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ประกอบด้วย

4.1.1 มิติทางอากาศ (Air Domain)

4.1.1.1 การบัญชาการและควบคุม (Command and Control : C2)

4.1.1.2 ระบบตรวจจับ (Sensor)

4.1.1.3 ผู้ปฏิบัติ/หน่วยปฏิบัติ (Shooter)

4.1.1.4 ระบบเครือข่าย (Network)

4.1.1.5 การสนับสนุนและบริการ (Support and Service)

4.1.1.6 บุคลากรและพฤติกรรมกรปฏิบัติงาน (Human & Behavior)

4.1.1.7 มิติไซเบอร์ (Cyber Domain)

4.1.1.8 มิติอวกาศ (Space Domain)

กองทัพอากาศยังจำเป็นต้องพัฒนาองค์กรในภาพรวมให้มีความทันสมัย โดยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการปฏิบัติงาน ดังนั้นเพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นกองทัพอากาศดิจิทัล (DAF) และกองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) ได้อย่างแท้จริง โดยสามารถใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและแนวความคิดการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) ในการปฏิบัติการกิจของกองทัพอากาศตามกฎหมาย และตามที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถมุ่งสู่ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” ได้อย่างเป็นรูปธรรม ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) จึงกำหนดแนวทางการพัฒนาออกเป็น 2 ส่วน

4.1.2 การเสริมสร้างขีดความสามารถกองทัพอากาศในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางโดยตรง (RTAF NCO Combat Related Function)

การพัฒนากองทัพอากาศในส่วนนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนากองทัพอากาศมุ่งสู่กองทัพอากาศที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCAF) โดยมุ่งเน้นการพัฒนาองค์ประกอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางโดยตรง (RTAF NCO Combat Related Function) ซึ่งทำหน้าที่ปฏิบัติการในส่วนหน้า (Front Line Operations) รวมทั้งการพัฒนา ขีดความสามารถในมิติไซเบอร์ (Cyber Domain) และการริเริ่มและวางรากฐานการพัฒนา ขีดความสามารถในมิติอวกาศ (Space Domain) การกำหนดกลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้ปฏิบัติสำหรับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางโดยตรงอย่างชัดเจน ทำให้กองทัพอากาศสามารถพัฒนาได้อย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยจัดทำ “แผนพัฒนาขีดความสามารถการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลางของกองทัพอากาศ” ให้สอดคล้องและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) โดยกำหนดรายละเอียดของโครงการ แผนงาน และงบประมาณที่เกี่ยวข้อง

การพัฒนาขีดความสามารถของกองทัพอากาศในส่วนนี้จำเป็นต้องพิจารณา แนวทางการปรับปรุงโครงสร้างกองทัพอากาศเพื่อรองรับการปฏิบัติงานในอนาคตให้เหมาะสม รวมทั้งสรรหาและพัฒนาบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะ เช่น

4.1.2.1 บุคลากรด้านการบัญชาการและควบคุม (C2)

Decision Maker

Fighter Controller

4.1.2.2 บุคลากรด้านระบบตรวจจับ (Sensor)

Radar Operator

UAS Internal Pilot

UAS External Pilot

4.1.2.3 บุคลากรด้านผู้ปฏิบัติ (Shooter)

Pilot : System Manager & Tactical Decision Maker

Ground Based Air Defense (GBAD) Operator

Special Forces

4.1.2.4 บุคลากรด้านเครือข่าย (Network)

Network Manager

Network Security Manager

4.1.2.5 บุคลากรด้านการสนับสนุนและบริการ (Support and Service)

Aircraft Maintenance

Operational Support System (OSS)

Integrated Training System (ITS)

Software Engineer

4.1.2.6 บุคลากรที่มีความชำนาญหรือเชี่ยวชาญพิเศษเฉพาะ

(Subject Matter Expert : SMEE)

Electronic Warfare (EW)

Tactical Data Link (TDL)

Geographical Data

Air IMINT (Imagery Intelligence) - AIRIX

Software Integration

Cyber Operation

Space Operation

4.1.3 การพัฒนากองทัพอากาศให้ทันสมัยโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน (RTAF Organization and Management Modernization)

การพัฒนาขีดความสามารถกองทัพอากาศในส่วนนี้มีเป้าหมายเพื่อพัฒนากองทัพอากาศในภาพรวมให้มีความทันสมัย สามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งสู่กองทัพอากาศดิจิทัล การพัฒนาในส่วนนี้ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) โดยตรง แต่เป็นการพัฒนาการปฏิบัติงานในส่วนอื่น ๆ ซึ่งมีความสำคัญในการสนับสนุนการปฏิบัติการที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (NCO) รายละเอียดของโครงการ แผนงาน และงบประมาณที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนากองทัพอากาศในส่วนนี้จะระบุในแผนแม่บทกองทัพอากาศ เช่น แผนแม่บทด้านกำลังพล แผนแม่บทด้านการข่าว แผนแม่บทด้านยุทธการและการฝึก แผนแม่บทด้านส่งกำลังบำรุง แผนแม่บทด้านกิจการพลเรือน แผนแม่บทด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และแผนแม่บทด้านการวิจัยและพัฒนา เป็นต้น

4.2 แผนที่ยุทธศาสตร์

การกำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ ใช้หลักการวางแผนทางทหาร Ends Ways และ Means มาเป็นแกนหลักในการพัฒนาบนพื้นฐานของความสอดคล้องกับธรรมชาติของกองทัพอากาศ โดยกำหนดแผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ (ดังแผนภาพที่ 2 - 4)

แผนภาพที่ 2 - 4 แผนที่ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ

ที่มา : กองทัพอากาศ, ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579), 2559: 25.

นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.2560 - 2561

กองทัพอากาศกำหนดเจตนารมณ์ตามทิศทางยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี นโยบายความมั่นคงแห่งชาติ ยุทธศาสตร์การป้องกันประเทศและยุทธศาสตร์ทหาร ภายใต้กรอบหน้าที่สำคัญในการเตรียมกำลังกองทัพอากาศ ป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังกองทัพอากาศ ตลอดจนดำรงเป้าหมาย การพัฒนากองทัพอากาศมุ่งสู่วิสัยทัศน์ กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาคที่ผ่านมากองทัพอากาศพัฒนาขีดความสามารถอย่างต่อเนื่องตาม ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2551 - 2562 โดยการพัฒนาในแต่ละห้วงเวลา มิได้มีเพียงปัจจัยส่งเสริมหรือเอื้อต่อการพัฒนาเท่านั้น หากแต่มีปัจจัยซึ่งเป็น ข้อจำกัดที่ทำให้การพัฒนา มิได้รับรับหรือบรรลุเป้าหมายตามแผนยุทธศาสตร์ อย่างไรก็ตามกองทัพอากาศมิได้ละทิ้งความพยายามและความมุ่งมั่นที่จะพัฒนากำลังทางอากาศ (Air Power Domain) ให้บรรลุวิสัยทัศน์อย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม กองทัพอากาศจึงทบทวนและประเมินสถานการณ์ตลอดจนกำหนดทิศทางยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579) โดยเน้นการสานต่อและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเสริมเพิ่มขีดความสามารถกำลังทางอากาศให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมทั้งสร้างความเข้มแข็งในมิติไซเบอร์ (Cyber Domain)

เพื่อตอบสนองต่อภัยคุกคามด้านไซเบอร์ที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ตลอดจน ริเริ่มและวางรากฐาน มิติอวกาศ (Space Domain) เพื่อเตรียมความพร้อมในการป้องกันภัยคุกคามที่มีแนวโน้มเกิดขึ้น ในอนาคตกองทัพอากาศมุ่งมั่นพัฒนาทหารฉลาด (Smart People) อาวุธฉลาด (Smart Weapon Systems) และกลยุทธ์ฉลาด (Smart Tactics) โดยขอให้ความมั่นใจว่ากองทัพอากาศจะดำรงขีดความสามารถ และความพร้อมในการปฏิบัติการกิจด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุดเพื่อประเทศชาติ และประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ

นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.2560 - 2561 ที่เกี่ยวกับการพัฒนากำลังพล ประกอบด้วย

1. นโยบายทั่วไป ด้านกำลังพล

1.1 สร้างจิตสำนึกในความเป็นทหารอากาศ โดยการปลูกฝังและเสริมสร้าง ค่านิยมหลักของกองทัพอากาศ (Core Values) ให้กำลังพลกองทัพอากาศยึดถือปฏิบัติร่วมกัน และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม

1.2 บริหารกำลังพลกองทัพอากาศโดยใช้สมรรถนะ (Competency) ของกำลังพล กองทัพอากาศ เพื่อเสริมสร้าง ขีดความสามารถของกำลังพลตามทิศทางยุทธศาสตร์ กองทัพอากาศ

1.3 ปรับปรุงเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ของกำลังพล กองทัพอากาศ ให้สามารถบริหารกำลังพลได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดความชัดเจนตามเส้นทาง ความเจริญก้าวหน้า

1.4 เสริมสร้างระเบียบ วินัย ปลูกฝังจิตสำนึกการเป็น ทหารอาชีพ ส่งเสริมขวัญ และกำลังใจของกำลังพลกองทัพอากาศ

1.5 นำหลักการการจัดการความรู้มาใช้ยกระดับกำลังพลกองทัพอากาศ ให้มีขีดความสามารถในการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน เพื่อมุ่งสู่การเป็นกองทัพอากาศแห่งการเรียนรู้

2. นโยบาย ด้านทรัพยากรบุคคลและองค์การ (Human and Organization)

2.1 พัฒนากำลังพลกองทัพอากาศให้มีสมรรถนะ และขีดความสามารถตรง ตามความต้องการของกองทัพอากาศ

2.2 พัฒนากำลังพลกองทัพอากาศให้มีจิตสำนึกและ ตระหนักรู้ ด้านความปลอดภัยในการปฏิบัติงานทั้งด้านการบิน และภาคพื้น เพื่อเสริมสร้างให้กองทัพอากาศ เป็นองค์การแห่งความปลอดภัย

2.3 กำหนดแนวทางการพัฒนาและปรับปรุง โครงสร้างทั้งในส่วนของกำลัง ทางอากาศ ไซเบอร์และอวกาศ เพื่อรองรับการพัฒนาตามทิศทางยุทธศาสตร์ 20 ปี ของกองทัพอากาศ โดยคำนึงถึงการนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาชดเชยกำลังพลที่ลดลง

การใช้กำลังทางอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

กำลังทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งของกำลังรบทางทหารที่มีบทบาทและอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงของอำนาจใน โลก สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการรักษาความสงบสันติให้เกิดขึ้นในโลกและภูมิภาค และสามารถใช้เพื่อช่วยเหลือสร้างสรรค์ชีวิตของมวลมนุษย์ให้อยู่ดีมีสุขก็ได้ สุดแล้วแต่จะพิจารณานำไปใช้ในทิศทางใด ตามหลักนิยมพื้นฐานของกองทัพอากาศ ถือว่ากำลังทางอากาศมีความสำคัญยิ่งและสมควรนำานภาพที่ได้มา ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในทางปฏิบัติอย่างจริงจัง เป็นรูปธรรม

1. การตอบสนองต่อผลประโยชน์แห่งชาติ

ผลประโยชน์แห่งชาติเกิดจากความแข็งแกร่งของกำลังอำนาจแห่งชาติ อันประกอบด้วยระบบเศรษฐกิจ การเมืองในและต่างประเทศ การทหาร สังคมจิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นแรงกระตุ้นขับเคลื่อนนำสู่ผลประโยชน์แห่งชาติให้เกิดขึ้นทั้งในประเทศและนอกประเทศ บนพื้นและในห้วงอากาศ ผลประโยชน์มีทั้งที่เป็นรูปธรรมซึ่งได้แก่ ระบบเงินทุน สินค้า และวัตถุดิบ อาหารและยา ธุรกิจและบริการ ซึ่งอยู่ในรูปแบบของการนำเข้าและกระจายออกไปจากประเทศ ในส่วนของผลประโยชน์ที่เป็นนามธรรม ได้แก่ ความปลอดภัย เชื่อถือ เชื่อมมั่น และอำนาจในการแข่งขันอันจะนำความอยู่ดีมีสุข ความมั่งคั่ง มาสู่ประชาชนและประเทศชาติ

การมีกำลังอำนาจที่เข้มแข็งย่อมนำพาผลประโยชน์อันมหาศาลไปสู่แหล่งใด ๆ ใน โลก ในขณะเดียวกันผลประโยชน์ที่ได้รับก็จะนำกลับมาเสริมสร้างกำลังอำนาจให้แข็งแกร่งยิ่งขึ้นไป ผลประโยชน์แห่งชาติและกำลังอำนาจของชาติจึงเป็นส่วนเสริมเกื้อหนุนและพึ่งพากัน โดยทั้งสองส่วนนี้จะต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ

การทหารซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของกำลังอำนาจแห่งชาติ ถือเป็นเครื่องมือของรัฐร่วมกันกับการเมืองระหว่างประเทศในการแสวงให้ได้มา รวมทั้งใช้ในการปกป้องคุ้มครองรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และนำประเทศชาติสู่เวทีระหว่างประเทศได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติการทางทหาร หรือการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้สงคราม อันเกิดขึ้นได้อย่างเท่าเทียม ไม่ว่าจะเป็นมหาอำนาจหรือประเทศที่มีฐานะใด ๆ ก็ตาม

รัฐบาลต้องตระหนักในความสำคัญของการทหาร โดยเฉพาะกำลังทางอากาศและสามารถใช้ให้เป็นเครื่องมือที่เกิดประโยชน์ มิใช่เพียงในภารกิจป้องกันประเทศบริเวณรอบประเทศตามแนวเขตชายแดนเท่านั้น แต่ใช้ในลักษณะเป็นเครื่องมือของรัฐนำประเทศสู่สากล ทั้งในส่วน ของบทบาทด้านการแสวงประโยชน์จากห้วงอากาศ การมีส่วนร่วมในการรักษาความมั่นคงและสันติสุขของโลก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการคงอยู่เป็นรัฐชาติอย่างสันติ

2. การตอบสนองวัตถุประสงค์แห่งชาติ

การดำรงความเป็นชาติและเสริมสร้างให้คนทุกคนในชาติมีความอยู่ดีมีสุข จำเป็นต้องมีการกำหนดทิศทางและเป้าหมายให้เกิดความชัดเจน ใช้เป็นกรอบและแนวทางปฏิบัติ ให้ทุกหน่วยงานยึดถือปฏิบัติตามในลักษณะบูรณาการอย่างเป็นระบบ โดยมุ่งเน้นที่จะสร้างความเข้มแข็งของกำลังอำนาจแห่งชาติ เพื่อบรรลุผลสำเร็จในการดำรงเป็นเอกราชอธิปไตย มีเสรีเกิดความมั่งคั่ง และอยู่ดีมีสุขจึงได้กำหนดบทบาทกำลังทางอากาศเป็นแกนหลักไว้ให้กับทุกภาคส่วนได้เข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมเพื่อมุ่งสู่จุดหมายที่ต้องการให้ครบทุกด้าน โดยสามารถขับเคลื่อนองค์ประกอบกำลังอำนาจแห่งชาติที่เร่งเสริมสร้างให้เกิดความเข้มแข็ง ดังนี้

- 2.1 การมีเอกราชอธิปไตยและบูรณภาพแห่งดินแดน มีอำนาจอธิปไตยของตนเองตลอดไป
 - 2.2 การมีเสรีในความเป็นชาติและมีปฏิสัมพันธ์กับนานาชาติอารยะประเทศได้โดยปราศจากการกีดกัน ปิดกั้น ขัดขวาง
 - 2.3 การรักษาและปกป้องผลประโยชน์ที่พึงจะมี และได้รับ ทั้งในและนอกราชอาณาจักร รวมทั้งในห้วงอากาศ
 - 2.4 การเสริมสร้างอำนาจในการแข่งขันให้กับประเทศ อันนำมาซึ่งผลประโยชน์แห่งชาติโดยรวม
 - 2.5 การดำเนินวิถีการปกครองประเทศได้อย่างมีเอกภาพ ปราศจากการแทรกแซง
 - 2.6 การดำรงปกครองในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
 - 2.7 การดำรงขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของไทยให้คงอยู่
 - 2.8 การดำรงไว้ซึ่งสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ให้คงอยู่ตลอดไป
 - 2.9 การสถาปนาความปลอดภัยให้เกิดเป็นความสงบสุข สันติ เกิดมีขึ้นในและนอกประเทศโดยปราศจากการคุกคาม
 - 2.10 การช่วยเหลือจุนเจือเกื้อกูล ก่อให้เกิดความสมานฉันท์ของคนในชาติ
 - 2.11 การสร้างความมั่งคั่งอยู่ดีมีสุขของประชาชนโดยถ้วนหน้า
- กำลังทางอากาศอันเป็นส่วนหนึ่งของการทหารจึงมีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะกำลังอำนาจแห่งชาติอันที่จะขาดเสียมิได้ จำเป็นต้องแสดงบทบาทหน้าที่อย่างเต็มกำลังความสามารถร่วมกับกำลังอำนาจด้านอื่น ๆ ในการบรรลุตามวัตถุประสงค์แห่งชาติตามที่กล่าวไว้ข้างต้น

3. บทบาทที่มีต่อความมั่นคงแห่งชาติ

จากเหตุผลความจำเป็นที่กองทัพต้องเข้าไปมีบทบาทในการเสริมสร้างความมั่นคงแห่งชาติ กองทัพอากาศอันเป็นส่วนหนึ่งของกองทัพไทยต้องปรับบทบาทให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและสามารถรองรับสถานการณ์ในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ขอบเขตความรับผิดชอบที่กฎหมายกำหนด ตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการป้องกันประเทศและนโยบายของรัฐบาล โดยยึดผลประโยชน์และความมั่นคงแห่งชาติเป็นหลัก ดังนี้

3.1 พิทักษ์รักษาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์อย่างสมพระเกียรติ และถวายความปลอดภัยพระมหากษัตริย์ และพระบรมวงศานุวงศ์

3.2 ส่งเสริมการปลูกฝังอุดมการณ์ของชาติให้ประชาชนมีความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์

3.3 พัฒนาเสริมสร้างกำลังทางอากาศให้มีศักยภาพในการป้องกันปราม และสามารถใช้อำนาจเพื่อป้องกันภัยคุกคามด้วยกำลังทหารได้ทุกรูปแบบอย่างมีประสิทธิภาพ

3.4 เตรียมและพัฒนากำลังทางอากาศให้พร้อมที่จะคุ้มครองและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติในทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ

3.5 พัฒนาความสัมพันธ์และความเข้าใจอันดีกับกองทัพอากาศประเทศเพื่อนบ้านและมิตรประเทศ

3.6 เสริมสร้างและสนับสนุนความร่วมมือทางทหารในประชาคมระหว่างประเทศ

3.7 ปฏิบัติภารกิจและสนับสนุนการปฏิบัติการรักษาความมั่นคงแห่งรัฐ โดยใช้ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทัพอากาศในการร่วมกับเหล่าทัพ

3.8 นำศักยภาพของกองทัพอากาศเข้ามาช่วยเสริมสร้างความสามัคคีของคนในชาติ และร่วมในการแก้ไขปัญหาความมั่นคงภายในรูปแบบต่าง ๆ

3.9 นำศักยภาพของกองทัพอากาศเข้ามาช่วยในการสนับสนุนการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของรัฐบาล ตลอดจนการแก้ไขปัญหาของชาติ

3.10 บูรณาการความร่วมมือกับภาครัฐ เอกชน และประชาชนในการสนับสนุนการป้องกันประเทศและรักษาผลประโยชน์แห่งชาติ อย่างมีแผนและเป็นระบบ

3.11 ส่งเสริมกำลังพลของกองทัพอากาศและประชาชนทั่วไปให้มีความรู้และมีส่วนร่วมในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. บทบาทกำลังทางอากาศในปัจจุบันและอนาคต

ปัจจุบันโลกยุคโลกาภิวัตน์ได้เจริญก้าวหน้าไปมากตามพัฒนาการของเทคโนโลยีที่ทันสมัย แต่แฝงไปด้วยความซับซ้อนและมีอุปสรรคนานัปการเช่นเดียวกัน เกิดมีความขัดแย้งกันในทางความคิด การแก่งแย่งทรัพยากร การฉกฉวยโอกาสเอาเปรียบผู้ที่อ่อนแอกว่า มีการใช้กำลังเพื่อมุ่งทำลายกันในรูปแบบหลายมิติ จากการประมาณสถานการณ์ด้านความมั่นคงจะเป็นได้ว่าบรรดาประเทศมหาอำนาจ และมหาอำนาจทางเศรษฐกิจต่างเร่งเสริมสร้างกำลังทหาร เพื่อคงไว้ซึ่งพลังอำนาจในการต่อรองและแสวงประโยชน์จากแหล่งทรัพยากรอันมีจำนวนจำกัด เข้าถึงได้ง่าย และนับวันจะเกิดการทับซ้อนกันมากขึ้น โดยต่างฝ่ายต่างสร้างบทบาทในเวทีระดับชาติในรูปของภาคีและพหุภาคี และพยายามเชื่อมกันสู่ความสัมพันธ์ในระดับภูมิภาค โดยใช้การทหารและการเมืองระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือหน้าหน้า ก่อนที่จะขับเคลื่อนทั้งองคาพยพนำสู่การบรรลุเป้าหมายผลประโยชน์ด้านเศรษฐกิจ สังคม จิตวิทยา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีตามมาภายหลัง ทั้งนี้ ก็เพื่อให้เกิดเป็นหลักประกันด้านความมั่นคง และนำไปสู่ความปลอดภัย ความอยู่ดีมีสุข อันเป็นเป้าหมายสุดท้ายของแต่ละชาตินั่นเอง

กำลังทางอากาศเป็นส่วนหนึ่งของการทหาร แต่มีลักษณะเด่นด้านความเร็ว พิสัยบิน และความอ่อนตัวจากธรรมชาติของกำลังทางอากาศดังกล่าว กำลังทางอากาศจึงมักถูกใช้เป็นการตอบสนองที่รวดเร็ว แสดงท่าทีและแสนยานุภาพได้ทุกพื้นที่ ทุกเวลาโดยไร้ขีดจำกัด เป็นกำลังป้องปรามหากเมื่อเกิดความขัดแย้งอันก่อให้เกิดความรุนแรงลุกลามกลายเป็นสงครามขึ้นแล้ว กำลังทางอากาศก็จะถูกใช้ในลักษณะเป็นกำลังเชิงตัดสินเอาชนะจากคุณลักษณะและขีดความสามารถที่แตกต่างจากกำลังอื่น ๆ กำลังทางอากาศจึงมักถูกใช้เพื่อกิจการพลเรือนเช่นเดียวกัน ปัจจุบันความต้องการทางอากาศในเชิงพลเรือนมีมากขึ้นเป็นลำดับ การตอบสนองมักกระทำไม่ได้ไม่เพียงพอต่อความต้องการ เนื่องจากภัยคุกคามมิได้มีเฉพาะด้านการทหาร หรือภัยคุกคามรูปแบบใหม่เท่านั้น ยังเกิดมีภัยพิบัติเพิ่มมากขึ้นตามสภาพการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติ แม้กระทั่งกำลังทางอากาศก็ถูกนำมาใช้ในเชิงสันติ เพื่อรักษาความสงบสุข นำความช่วยเหลือไปยังพื้นที่ทุรกันดารห่างไกลจากความเจริญได้อย่างรวดเร็ว

การปรับบทบาทกำลังทางอากาศ จึงกระทำด้วยการพัฒนาให้สอดคล้องกับสภาวะเปลี่ยนแปลง โดยในยามปกติมุ่งจะใช้กำลังทางอากาศในเชิงบวก เพื่อความสงบสุขอยู่ดีมีสุขของประชาชน ช่วยแก้ปัญหา ป้องกันและเผชิญกับภัยคุกคามทุกรูปแบบ และเมื่อเกิดสงครามก็จะถูกนำไปใช้ในการรบเพื่อชัยชนะเด็ดขาดอย่างรวดเร็ว บทบาทกำลังทางอากาศในอนาคตมีทิศทาง ดังนี้

- 4.1 เป็นเครื่องมือของรัฐในการแสวงประโยชน์จากภายนอก ร่วมกับการเมืองระหว่างประเทศ
- 4.2 เป็นเครื่องมือเสริมสร้างความมั่นคงในรูปแบบของภาคีและพหุภาคีในระดับชาติและภูมิภาค
- 4.3 เป็นเครื่องมือในการเผชิญเหตุวิกฤตอันเกิดจากภัยธรรมชาติและโรคภัยไข้เจ็บตามการเปลี่ยนแปลงของสภาวะแวดล้อมโลก
- 4.4 เป็นเครื่องมือในการนำพาประเทศชาติและประชาชนก้าวสู่บทบาทบนเวทีโลกในภารกิจระหว่างประเทศ
- 4.5 เป็นเครื่องมือในการเฝ้าตรวจและเตือนภัยในระบบแจ้งเตือนภัยในการรักษาความมั่นคงภายในทุกสเปกตรัมของความขัดแย้งภายในที่เกิดขึ้น
- 4.6 เป็นเครื่องมือในการพัฒนาประเทศด้านการบินและอวกาศ ที่นับวันมีการพัฒนาแบบก้าวกระโดด ซึ่งกำลังทางอากาศจะเป็นกลไกหลักในการสร้างพื้นฐานด้านวิชาการด้านการบินและอวกาศให้กับประเทศ

แนวคิดและการใช้นักบินหญิง เพื่อปฏิบัติการกิจการบินทางทหารในต่างประเทศ

ท่ามกลางนานาอารยวัฒนธรรมทั้งหลายที่แสดงให้เห็นว่า ผู้มีบทบาททางการทหารส่วนใหญ่มักจะเป็นบุรุษ แต่เป็นเวลากว่า 3,000 ปี มาแล้วที่สตรีได้เข้ามามีบทบาททางการทหารมากมายเช่นกัน เริ่มตั้งแต่เป็นนักรบหญิงยุคโบราณมาจนถึงทหารหญิงในปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม แม้บทบาททางการทหารของสตรีจะมีหลากหลายเพียงใด แต่จากประวัติศาสตร์ที่ผ่านมากลับแสดงให้เห็นว่ามีทหารหญิงเพียงจำนวนน้อยเท่านั้นที่ได้สู้รบเคียงบ่าเคียงไหล่กับทหารชาย เฉกเช่นในช่วงสงครามกลางเมืองในอเมริกาที่มีทหารหญิงแต่งกายเลียนแบบทหารชายเพื่อสู้รบในแนวหน้า แต่การปฏิบัติงานในแนวหน้านั้นก็ไม่ใช่หนทางเดียวที่สตรีจะมีส่วนร่วมในสงคราม เพราะสตรียังสามารถทำหน้าที่เป็นหน่วยพยาบาลในระหว่างเกิดสงครามได้อีกด้วย

1. ประวัติศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง : บทบาทหน้าที่ของทหารหญิงจากอดีตจนถึงปัจจุบัน

1.1 ทหารหญิงกองทัพสหรัฐ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่าสหรัฐอเมริกานั้นนับเป็นอีกประเทศหนึ่งที่เปิดโอกาสให้สตรีได้เข้ามามีบทบาททางการทหารและยังมีประวัติศาสตร์เกี่ยวกับทหารหญิงมาอย่างยาวนาน นับตั้งแต่สมัยสงครามโลกครั้งที่ 1 เป็นต้นมา ทหารหญิงของกองทัพสหรัฐได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วมในสงครามครั้งสำคัญ ๆ ในบทบาทหน้าที่ที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยพยาบาลทหารผู้ได้รับบาดเจ็บ ซักกริดและซ่อมแซมเสื้อผ้า ปรุงอาหารเพื่อเลี้ยงกำลังพลในหน่วยรบ เสมียน หรือเจ้าหน้าที่โอเปอร์เรเตอร์ จุดเปลี่ยนซึ่งนับว่าเป็นก้าวที่สำคัญของทหารหญิง

ในสหรัฐอเมริกาเริ่มขึ้นในปี 1948 เมื่อทางการสหรัฐได้ผ่านกฎหมายอนุญาตให้สตรีได้เข้ามาทำงานกับกองทัพอย่างเป็นทางการ ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา เราจึงได้เห็นทหารหญิงสหรัฐร่วมรบในสงครามสำคัญ ๆ เคียงบ่าเคียงไหล่กับทหารชายเสมอ ต่อมาในปี 1974 ก็ได้มีการแต่งตั้งนักบินหญิงกลุ่มแรก 6 นาย สังกัดกองทัพเรือสหรัฐขึ้น ซึ่งถึงแม้ว่านักบินหญิงในขณะนั้นจะยังคงมีบทบาทหน้าที่ค่อนข้างจำกัด แต่ก็นับว่าเป็นก้าวที่สำคัญอีกก้าวหนึ่งของสตรีกับการทหาร นอกจากนี้วิทยาลัยการทัพเหล่าต่าง ๆ ของสหรัฐก็ได้เริ่มให้ทหารหญิงเข้ารับการศึกษาในปี 1976 อีกด้วย เหตุการณ์ครั้งสำคัญอีกครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ทหารหญิงสหรัฐอเมริกาคือ การได้เข้าร่วมสงครามอ่าวเปอร์เซีย ซึ่งมีทหารหญิงกว่า 40,000 นายที่ได้เข้าร่วมในสงครามครั้งนั้น และถึงแม้ว่าทางการสหรัฐก็ได้มีนโยบายห้ามไม่ให้มอบหมายหน้าที่ในการต่อสู้โจมตีแก่ ทหารหญิงเหล่านั้น แต่ก็ยังมีรายงานหลายฉบับที่ให้ข้อมูลว่าทหารหญิงได้เข้าร่วมรบในสงคราม ครั้งนี้จริง หลังจากที่ทหารหญิงได้เข้าร่วมสงครามในบทบาทของหน่วยรบหลายต่อหลายครั้งแล้วนั้น ตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา บทบาทหลัก ๆ ของทหารหญิงก็เปลี่ยนเป็นบทบาทหน้าที่ของฝ่ายสนับสนุนงานด้านธุรการ และเมื่อเดือนธันวาคม ปี 2015 ที่ผ่านมานั้น เลขานุการกระทรวงกลาโหมสหรัฐได้กล่าวว่าในปี 2016 ควรจะมีการเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้ทำงานในทุกตำแหน่งของกองทัพสหรัฐอีกด้วย

1.2 ทหารหญิงกองทัพสหราชอาณาจักร

ประวัติศาสตร์ทหารหญิงอังกฤษเริ่มต้นขึ้นเมื่อกองทัพเรือได้จ้างสตรีทำงานในเรือพยาบาลของกองทัพในตำแหน่งพยาบาลและเจ้าหน้าที่ซักรีด และได้ยกเลิกการจ้างงานสตรีในตำแหน่งดังกล่าวในช่วงต้นศตวรรษที่ 19 ต่อมาในปี 1884 ทางกองทัพเรือก็ได้กลับมาจ้างงานสตรีในตำแหน่งพยาบาลอีกครั้ง และได้ยกฐานะหน่วยพยาบาลขึ้นเป็นหน่วยพยาบาลกองทัพเรือ และก่อตั้งเป็นหน่วยพยาบาลกองทัพเรือในสมเด็จพระราชินีอเล็กซานดร้าในปี 1902 และหน่วยพยาบาลกองทัพอากาศในเจ้าหญิงแมรี่ ทหารหญิงแห่งกองทัพอังกฤษสามารถปฏิบัติงานได้ทุกตำแหน่งจะยกเว้นแต่เพียงตำแหน่งที่จะต้องติดตามและสังหารข้าศึกเท่านั้นที่ทหารหญิงไม่ได้รับมอบหมายให้สามารถทำได้ แต่แล้วนโยบายดังกล่าวนั้นก็ป็นอันยกเลิกไปในสมัยของนายกรัฐมนตรีเดวิด คาเมรอน ในปี 2016 ที่ผ่านมา

1.3 นโยบายที่เปลี่ยนไป

เมื่อช่วงต้นปี 1993 ที่ผ่านมา กระทรวงกลาโหมได้ออกอัตราตำแหน่งงานในกองทัพ โดยในอัตราดังกล่าวนี้มีตำแหน่งงานถึงร้อยละ 67 จากตำแหน่งงานทั้งหมดที่เปิดโอกาสให้สตรีได้ทำงาน และในปัจจุบันตำแหน่งงานในกองทัพสำหรับสตรีก็ได้เปิดเพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 78 นอกจากนี้ยังปรากฏอีกว่า กว่าร้อยละ 95 ของสายงานต่าง ๆ ในกองทัพนั้นมีทหารหญิงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งด้วย ข้อมูลจากกองทัพอากาศสหรัฐอเมริกาในปี 2014 ระบุว่า มีตำแหน่งในสายงานต่าง ๆ กว่าร้อยละ 99 ที่ได้เปิดกว้างให้สตรีแล้ว

2. แนวคิดการใช้นักบินหญิงกับวัฒนธรรมทางทหาร

รายงานเรื่อง บทบาทสตรีในสงคราม : การศึกษาเกี่ยวกับสงครามต่อต้านการก่อการร้าย โดย พันตรี เซเนกา เพนา - คอลลาโซ ซึ่งเผยแพร่ในเดือนพฤษภาคม ในขณะที่เขาเป็นนักเรียนในโรงเรียนการทหารชั้นสูง วิทยาลัยเสนาธิการทหารบก ณ ฟอร์ด เลเวนเวิร์ธ รัฐเคนซัส ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของนักบินหญิงในกองทัพของสหรัฐอเมริกาไว้อย่างน่าสนใจว่า จากรายงานดังกล่าวซึ่งพยายามที่จะศึกษาสิ่งที่มีผลกระทบต่อทหารหญิงเมื่อต้องปฏิบัติหน้าที่ในแนวหน้าโดยเปรียบเทียบอัตราการเกิดอุบัติเหตุระหว่างการปฏิบัติการกิจบังคับอากาศยานของนักบินชายและนักบินหญิงตั้งแต่ พ.ศ. 2545 - 2556 ได้แสดงให้เห็นว่านักบินหญิงอาจบังคับอากาศยานได้ปลอดภัยกว่านักบินชาย โดยในจำนวนนักบินทั้งหมด 100 คน มีนักบินเพียง 10 คนที่เป็นผู้หญิง แต่ในจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น 100 ครั้ง มีอุบัติเหตุที่เกิดขึ้นจากนักบินหญิงเพียง 3 ครั้งเท่านั้น ซึ่งจะเห็นได้จากงานวิจัยนี้ว่าทหารหญิงได้รับมอบหมายหน้าที่ในการทำภารกิจเคียงบ่าเคียงไหล่กับทหารชายมานานกว่าทศวรรษแล้ว และเมื่อนักบินหญิงได้รับมอบหมายภารกิจโจมตีทางการบินนั้นก็ยังไม่พบข้อค้างพร้อยที่เป็นเรื่องใหญ่หรือข้อห้ามที่บ่งบอกว่่านักบินหญิงด้อยประสิทธิภาพและทักษะการสงคราม นอกจากนี้ด้วยเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทำให้การสงครามมีลักษณะเป็นภารกิจระยะไกลมากขึ้น ความเชื่อที่ว่านักบินหญิงไร้สมรรถนะในการปฏิบัติการโจมตีโดยตรงต่าง ๆ ก็ค่อย ๆ กลายเป็นทัศนคติล้าสมัยซึ่งกำลังหายไปพร้อม ๆ กับยุคโบราณนอกจากนี้ ข้อมูลที่น่าสนใจจากรายงานดังกล่าวยังระบุว่าโดยปกติแล้วนักบินหญิงนั้นมีส่วนที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางการบินน้อยกว่านักบินชายซึ่งมีเพียง ร้อยละ 3 จากจำนวนอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น หากคำนวณอย่างหยาบ ๆ แล้ว นักบินหญิงได้ออกปฏิบัติการกิจการบินร้อยละ 10 จากจำนวนภารกิจทั้งหมด หลักฐานนี้ชี้ให้เห็นว่านักบินหญิงสามารถบังคับอากาศยานได้ปลอดภัยมากกว่านักบินชาย และจากข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการขึ้นบินของเครื่อง AH - 64 ระบุว่าจำนวนอุบัติเหตุทั้งหมดทั้งในภารกิจรักษาการณ์และภารกิจส่วนการรบเกิดขึ้นโดยนักบินชาย ซึ่งอย่างน้อยที่สุดข้อสังเกตนี้ก็ได้แสดงให้เห็นแล้วว่านักบินหญิงอาจปฏิบัติการกิจการบินได้ปลอดภัยมากกว่า

พันตรี เพนา - คอลลาโซ นักบินเฮลิคอปเตอร์ติดอาวุธ AH - 64 อาปาเช่ ยังให้ความเห็นอีกว่า นักบินหญิงถือว่าเป็นคำตอบที่เหมาะสมที่สุดของคำถามที่ว่า สตรีสามารถแสดงบทบาทหน้าที่ในการรบแนวหน้าได้อย่างไรบ้าง

ปัจจุบันการมอบหมายหน้าที่และภารกิจต่าง ๆ ให้แก่ทหารหญิงนั้นเป็นชนวนให้เกิดการโต้เถียงที่ต่อเนื่องยาวนานเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของสตรีในกองทัพ โดยเป็นการตอบโต้กันอย่างดุเดือดของทั้งผู้สนับสนุนและนักวิจารณ์ ซึ่งวาทกรรมดังกล่าวนี้เกี่ยวข้องกับ การอภิปรายในสมมติฐานของการส่งทหารหญิงไปปฏิบัติการโจมตีโดยตรง โดยเริ่มตั้งแต่ 12 ปี

ที่แล้ว เมื่อทหารหญิงตำแหน่งมือสังหารได้ร่วมรบในแนวหน้าในสงครามอิรักและสงครามอัฟกานิสถาน จะเห็นได้ว่าทหารหญิงเหล่านี้ก็คือนักบินหญิงที่ได้รับมอบหมายให้เปิดการโจมตีทางการบินมาตั้งแต่เริ่มปฏิบัติการรบครั้งสำคัญ ๆ ในสงครามต่อต้านการก่อการร้ายนั่นเอง

พันตรี เพนา-คอลลาลโซ กล่าวถึงปัญหาด้านวัฒนธรรมองค์กรว่า ปัญหาที่ว่านั่นคือวัฒนธรรมองค์กรที่ฝังรากลึกซึ่งเป็นอุปสรรคที่ใหญ่ที่สุดซึ่งก็คือความเชื่อที่ว่าสตรีด้อยกว่าบุรุษ ทั้งในเรื่องของสภาพร่างกาย สภาพจิตใจ และภาวะทางอารมณ์ในขณะที่รับมือกับเครื่องยนตร์กลไก คำนิยมเช่นนี้ให้ความสำคัญกับเพศชายมากกว่า และยังเป็นอุปสรรคขั้นดีที่ช่วยป้องกันไม่ให้เกิดความเปลี่ยนแปลงใด ๆ ที่เสี่ยงต่อค่านิยมอันยาวนานนี้อีกด้วย

พันตรี เพนา-คอลลาลโซ ได้อภิปรายถึงกำลังยิงของอาวุธเครื่องบิน AH - 64 กับผู้ให้สัมภาษณ์ร่วมกองทัพในปี 2011 ว่า เครื่องบินอาปาเช่มีระบบอาวุธที่แตกต่างกัน 3 ระบบ อาวุธระบบแรกนั้นเหมาะสำหรับการป้องกันในเขตส่วนบุคคล นั่นก็คือปืนใหญ่ 30 - mm อาวุธนี้ใช้งานได้ดีในระยะ 1,500 เมตร และสามารถยิงได้ไกลถึง 4,000 ฟิต อาวุธต่อมาคือจรวดไฮดรา 2.75 ที่มีระยะการยิงที่เหมาะสมคือ 3,000 ฟิต แต่ถ้าใครที่ยิงได้ไกล 1,000 ฟิต ก็ถือว่ายิงได้ผ่านฉลุยแล้ว ส่วนอาวุธสุดท้ายคือจรวดไฮดราไฮเปอร์ซึ่งเป็นอาวุธที่มีเลเซอร์เป็นตัวชี้เป้า และในช่วงสงครามอ่าวเปอร์เซียเราใช้อาวุธนี้ยิงได้ไกลถึง 12,000 ฟิต เลยทีเดียว ทั้งนี้ พันตรี เพนา - คอลลาลโซ กล่าวอีกว่า การเลือกใช้อาวุธจะขึ้นอยู่กับระยะเป้าหมายโจมตี แต่ก็ไม่เสมอไป มันตลกมากตรงที่ว่าแรงของอาวุธแต่ละชนิดนั้นจะปรับเล็กน้อยไปตามสภาพของสงคราม โดยเฉพาะถ้าสงครามนั้นมีการประเมินว่าจะส่งผลข้างเคียงและมีข้อจำกัดด้านกฎการปะทะที่เข้มงวด ซึ่งในสภาพการณ์เช่นนั้น เราสามารถใช้จรวดไฮดราไฮเปอร์ตอบโต้ข้าศึกที่มุ่งหวังจะทำลายรถถังหุ้มเกราะของเรา แต่เมื่อผมไปถึงที่ข้าศึกคนหนึ่งซึ่งมีค่าหัวกว่า 70,000 ดอลลาร์ และผมหวังว่าจะยิงเขาได้ แต่แล้วในที่สุดผมก็พลาด และเขาก็ดันวิ่งหนีไปได้เสีย

ส่วนบรรดานักบินชั่วโมงบินสูงของกองทัพว่าจะเป็นเพศใดต่างก็รู้ดีว่าเครื่องบินอาปาเช่นั้นเปรียบได้กับเหล็กในของตัวต่อ นักบิน AH - 64 นายทหารสัญญาบัตรชั้นพิเศษ (เทียบเท่าได้กับชั้นยศพันจ่าอากาศโทของกองทัพอากาศ) ลอรา ทันสกี กล่าวกับนายทหารกิจการพลเรือนในปี 2012 ว่า “ความตั้งใจของฉันคืออยากเข้าไปให้ใกล้ข้าศึกให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ และฉันรู้ว่าภารกิจทุก ๆ ภารกิจจะมีอาปาเช่อยู่เสมอ”

จากการสัมภาษณ์คณะผู้บังคับบัญชาาระดับสูงของกรมปฏิบัติการพิเศษหลายครั้ง หนึ่งในคณะผู้ให้สัมภาษณ์ พันเอก จอห์น อีแวนส์ ผู้บัญชาการกรมปฏิบัติการพิเศษด้านการบิน 160th ซึ่งเป็นกลุ่มนักบินผู้บังคับเครื่องหน่วยซีลไปโจมตีโอะซามา บิน ลาดเดน กล่าวว่า “ในภารกิจที่มอบหมายให้นักบินหญิงปฏิบัตินั้นยังไม่ปรากฏผลเสียใด ๆ เมื่อต้องทำงานร่วมกัน” นอกจากนี้ทางหน่วยก็ยังได้อนุญาตให้นักบินหญิงขึ้นบินได้ตั้งแต่เดือนมิถุนายนที่ผ่านมาแล้ว

นอกจากนี้ ตั้งแต่ปี 2013 เป็นต้นมา นักบินหญิงยังได้รับมอบหมายให้บังคับอากาศยานไร้คนขับหรือที่รู้จักกันในนาม โนท์ สตอลเกอร์ กับทางหน่วยอีกด้วย พันเอก อีแวนส์ กล่าวว่า “เท่าที่ผมทราบ ตลอด 10 ปีที่ผ่านมา เรายังไม่ได้รับรายงานเรื่องการล้วงละเมิดหรือคุกคามทางเพศจากนักบินหญิงที่ปฏิบัติภารกิจดังกล่าว”

3. อุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อทหารหญิงในการปฏิบัติภารกิจ

มีคนจำนวนไม่น้อยที่เชื่อว่าการให้ทหารหญิงเข้ามาปฏิบัติงานร่วมกับทหารชายนั้น จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานเป็นทีมของหน่วยนั้นลดลง รายงานของนาวิกโยธินสหรัฐซึ่งเผยแพร่ในเดือนกันยายน ปี 2015 นั้นพบว่า ทหารหญิงมีแนวโน้มที่จะได้รับบาดเจ็บจากการปฏิบัติภารกิจมากกว่าทหารชายถึง 2 เท่า มีความแม่นยำในการใช้อาวุธน้อยกว่า และไม่สามารถเคลื่อนย้ายกำลังพลที่บาดเจ็บออกจากสนามรบได้รวดเร็วเท่ากับทหารชายอีกด้วย นาไวเอก แอนน์ เวนเบิร์ก รองผู้อำนวยการกองการนวัตกรรมแห่งนาวิกโยธินสหรัฐกล่าวว่า “สิ่งที่เราอยากรู้ก็คือ อะไรคือปัจจัยสนับสนุนการทำงานของหน่วย เราทุกคนทำงานกันเป็นทีม เราจึงอยากรู้ว่านาวิกโยธินสหรัฐนั้นทำงานเป็นทีมกันอย่างไร และมีอะไรบ้างที่ส่งผลกระทบและส่งผลในด้านลบแก่หน่วยงานของเรา” ทั้งนี้งานวิจัยฉบับดังกล่าวยังรายงานอีกว่ากองร้อยทหารราบชายล้วนนั้นมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติภารกิจได้ดีกว่ากองร้อยทหารราบที่มีทหารหญิงอยู่ด้วย โดยจากจำนวนภารกิจทั้งหมด 134 ภารกิจนั้น กองร้อยทหารราบชายล้วนสามารถแสดงศักยภาพในการทำงานได้ดีกว่ากองร้อยที่มีทหารหญิงถึง 93 ภารกิจซึ่งคิดเป็นร้อยละ 69 ของภารกิจทั้งหมดอีกด้วย ทหารชายที่ปฏิบัติภารกิจดังกล่าวนี้ทั้งว่องไวกว่าและใช้อาวุธได้แม่นยำกว่า นอกจากนี้งานวิจัยยังแสดงข้อมูลที่น่าสนใจด้วยว่า ทหารชายยังคงมีความแม่นยำในการใช้อาวุธที่สูงกว่าและเคลื่อนย้ายกำลังพลที่บาดเจ็บได้รวดเร็วกว่าทหารหญิง แม้ว่าทหารชายกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวจะไม่เคยได้รับการฝึกในเหล่าทหารราบมาก่อนก็ตาม

นอกจากความเชื่อเรื่องประสิทธิภาพการทำงานของทหารชายที่เหนือกว่าทหารหญิงแล้ว เรื่องของความสัมพันธ์เชิงคู่สาวการล้วงละเมิดทางเพศก็นับเป็นอุปสรรคใหญ่ของอาชีพทหารหญิงเช่นเดียวกัน มีบางคนเชื่อว่าความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิดสนิทสนมกันมากเกินไประหว่างทหารชายและทหารหญิงอาจนำไปสู่การตั้งครรภ์ได้ อีกทั้งบางหน่วยงานก็ยังไม่ยินดีรับความเสี่ยงเมื่อเกิดเหตุการณ์ที่ทหารหญิงถูกจับเป็นเชลยและถูกข่มขืนหรือถูกล่วงละเมิดเนื่องจากมีแนวโน้มที่อาจนำไปสู่วิธีการทรมานในรูปแบบของการล้วงละเมิดทางเพศได้อีกด้วย นอกจากนี้ ปัญหาในเรื่องดังกล่าวไม่เพียงแต่ส่งผลกระทบต่อในการปฏิบัติภารกิจในสนามรบเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อการศึกษาและรับการฝึกในหลักสูตรต่าง ๆ ของทหารหญิงอีกด้วย ดังเช่นที่ พันเอก จอห์น อีแวนส์ ผู้บัญชาการกรมปฏิบัติการพิเศษด้านการบิน 160 ได้กล่าวถึงกรณีนักบินหญิงที่ได้รับมอบหมายให้บังคับอากาศยานไร้คนขับหรือ โนท์ สตอลเกอร์ ที่ได้อธิบายว่าการตั้งครรภ์อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ความมุ่งมั่นและมานะอดทนในการฝึกเป็นนักบินปฏิบัติการพิเศษ 160 นั้นหมดไป โดย พันเอก อีแวนส์

กล่าวว่า ในความเห็นของผม นั้น นักบินหญิงที่ได้รับมอบหมายให้ฝึกหลักสูตรในท์ สตอลเกอร์ ควรทำสัญญาใจที่จะเริ่มวางแผนสร้างครอบครัวหลังจากเสร็จสิ้นการฝึกประมาณ 5 - 6 ปี ดังเช่นในกรณีการตั้งครรถ์ไม่พึงประสงค์นั้น แม้จะเกิดจากการวางแผนครอบครัวแล้วก็ตาม หรือแม้กระทั่งความปรารถนาที่จะมีครอบครัวในช่วงวัยเจริญพันธุ์ ทั้งหมดนี้ล้วนแล้วแต่มีแนวโน้ม ทำให้การฝึกหลักสูตร ในท์ สตอลเกอร์ และการวางแผนเลี้ยงดูครอบครัวของตนเองนั้นเกิดรอยร้าวที่ไม่ประสานกันทั้งสิ้น

ถึงแม้ว่าทหารหญิงจะมีข้อจำกัดและอุปสรรคมากกว่าทหารชาย แต่ทหารหญิงก็นับว่าเป็นกำลังพลในกองทัพที่มีความสำคัญเช่นกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยามที่ขาดแคลนทหารชาย หรือเมื่อต้องปฏิบัติภารกิจที่ต้องอาศัยจิตวิทยาเช่นการพูดคุยหรือประสานงานกับพลเรือนที่เป็นเด็ก และสตรี ด้วยเหตุนี้ ทหารหญิงจึงควรได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกันเพราะทหารหญิงนั้นก็ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการขับเคลื่อนภารกิจต่างๆ ของหน่วยงานให้สำเร็จลุล่วงเช่นเดียวกันกับทหารชายนั่นเอง

แนวคิดและการดำเนินกระบวนการคัดสรรนักบินหญิงของกองทัพอากาศ

1. เหตุผลและความจำเป็น

เนื่องด้วยปัจจุบัน ภารกิจการลำเลียงทางอากาศ การลาดตระเวนทางอากาศ และการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทั้งทางทหารและพลเรือนมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิบัติการกิจระหว่างประเทศในการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม การรักษาสันติภาพ การลำเลียงทางอากาศ การปฏิบัติการฝนหลวง การดับไฟป่า การสลายหมอกควัน เป็นต้น ดังนั้นกองทัพอากาศจึงมีความจำเป็นต้องจัดหาเครื่องบินและดำเนินการผลิตนักบินลำเลียงและปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการปฏิบัติการกิจดังกล่าว

การดำเนินการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน เพื่อเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยเรื่องความเสมอภาคของประชาชนชาวไทย และเป็นการเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อกองทัพ และประเทศชาติ เทียบเท่ากับนานาชาติที่มีการบรรจุนักบินหญิง เข้าปฏิบัติงานในกองทัพ และตรงกับความต้องการของกองทัพอากาศในการผลิตนักบินเพิ่มเติมเพื่อรองรับภารกิจ ซึ่งการดำเนินการนี้ ตั้งเป้าหมายเป็นโครงการเฉพาะกำหนดระยะเวลา 3 ปี

2. แนวทางการดำเนินการ

การประชุมเพื่อพิจารณาแนวทางการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม พุทธศักราช 2558, 0830 ณ ห้องประชุมฝ่ายเสนาธิการทหารอากาศ 1 โดยมี รองเสนาธิการทหารอากาศ (สายงานกำลังพล) เป็นประธานการประชุมฯ เชิญหน่วยเกี่ยวข้อง ประกอบด้วยผู้แทนจาก กรมกำลังพลทหารอากาศ กรมยุทธการทหารอากาศ กองบิน 6 สำนักงาน ปลัดบัญชาทหารอากาศ กรมยุทธศึกษาทหารอากาศ สถาบันเวชศาสตร์การบินกองทัพอากาศและ สำนักงานพระธรรมนูญทหารอากาศเข้าร่วมประชุม เพื่อกำหนดแนวทางการบรรจุฯ และนำเข้า พิจารณากลับกรองในการประชุม ฝ่ายเสนาธิการทหารอากาศ ครั้งที่ 12/58 โดยกำหนดกรอบการ พิจารณาแนวทางการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน ต้องไม่ส่งผลกระทบต่อ การเรียน การสอนของโรงเรียนนายเรืออากาศนวมินทราชินีราชวิทยาลัยการบินทหารอากาศ ของโรงเรียนการบิน และเหล่าทัพอื่น โดยกำหนดระยะเวลาดำเนินโครงการ 3 ปี จำนวน ปีละไม่เกิน 5 คน สำหรับการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน มีแนวทางการสรรหา 3 แนวทางโดยการพิจารณาเปรียบเทียบข้อดี และข้อเสียของแนวทางการสรรหาของการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน ทั้ง 3 แนวทาง มีดังนี้

2.1 แนวทางที่ 1 การรับจากนายทหารสัญญาบัตรหญิงกองทัพอากาศ

2.1.1 ข้อดี

2.1.1.1 ประหยัดเวลาในการสรรหาและบรรจุเข้ารับราชการ

2.1.1.2 มีระเบียบวินัย และความเป็นทหารอากาศสูง เนื่องจากได้รับการ ศึกษาหลักสูตรนายทหารชั้นผู้บังคับหมวดแล้ว

2.1.2 ข้อเสีย

2.1.2.1 กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนจำกัด

2.1.2.2 ต้องใช้งบประมาณในการฝึกบินค่อนข้างสูง

2.1.2.3 ต้องใช้เวลาในการฝึกบินก่อนเข้าปฏิบัติงานในฝูงบินต่อไป

2.2 แนวทางที่ 2 การรับจากบุคคลภายนอกโดยที่ผู้สมัครต้องมีใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี

2.2.1 ข้อดี

2.2.1.1 ประหยัดเวลาในการสรรหาและบรรจุเข้ารับราชการ

2.2.1.2 ประหยัดงบประมาณและเวลาในการฝึกบิน เนื่องจากผู้สมัคร มีคุณสมบัติด้านการบินแล้ว

2.2.1.3 เสริมสร้างภาพลักษณ์ของกองทัพอากาศเนื่องจากสรรหาจาก บุคคลภายนอก

2.2.2 ข้อเสีย

2.2.2.1 กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนจำกัด

2.2.2.2 การบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่า่นักบินของกองทัพอากาศ และให้ได้รับเงินเพิ่มค่าฝ้ออันตรายนั้น ต้องจัดทำหลักสูตรการบินเพิ่มเติมเพื่อให้ได้คุณวุฒิด้านการบินเทียบเท่ากับหลักสูตรของโรงเรียนการบิน

2.3 แนวทางที่ 3 การรับจากบุคคลภายนอกโดยที่ผู้สมัครไม่มีใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี

2.3.1 ข้อดี

2.3.1.1 กลุ่มเป้าหมายมีจำนวนมาก

2.3.1.2 เสริมสร้างภาพลักษณ์ของกองทัพอากาศเนื่องจากสรรหาจากบุคคลภายนอก

2.3.2 ข้อเสีย

2.3.2.1 ต้องใช้เวลาในการสรรหาฯ และเวลาในการฝึกบินก่อนเข้าปฏิบัติงานในฝูงบินต่อไป

2.3.2.2 ต้องใช้งบประมาณในการฝึกบินค่อนข้างสูง

2.3.2.3 มีระเบียบวินัย และความเป็นทหารอากาศน้อย เนื่องจากเป็นบุคคลพลเรือน

3. กระบวนการคัดสรรนักบินหญิง

การพิจารณาแนวทางการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่า่นักบิน ที่ประชุมฯ มีมติให้ดำเนินการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่า่นักบินจากสองแนวทาง โดยดำเนินการตามแนวทางที่ 2 เป็นหลัก คือ การรับจากบุคคลภายนอกโดยที่ผู้สมัครต้องมีใบอนุญาตนักบินพาณิชย์ตรี และหากไม่ครบตามจำนวนที่ต้องการให้ดำเนินการตามแนวทางที่ 1 คือ การรับจากนายทหารสัญญาบัตรหญิงกองทัพอากาศเพิ่มเติม โดยมีการเตรียมการ ดังนี้

3.1 การจัดทำหลักสูตรรองรับการฝึกบินของนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่า่นักบิน ตามแนวทางการบรรจุฯ ที่ 1 และ 2

3.2 การจัดทำรายละเอียดสัญญาผูกพันการชดใช้ทุนตามความเหมาะสม

3.3 การจัดทำแนวทางการรับราชการของนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่า่นักบิน ในอนาคต

3.4 การยกเว้นระเบียบแบบธรรมเนียมที่เกี่ยวข้อง

3.5 การดูแลด้านสิทธิกำลังพล

3.6 การจัดทำมาตรฐานการตรวจคัดเลือกฯ โดยเทียบเคียงจากมาตรฐานการตรวจคัดเลือกศิษย์การบินกองทัพอากาศ

3.7 การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการ

3.8 การดำเนินการด้านการรับสมัคร และคัดเลือกตามแนวทางการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน

3.9 ประเมินผลการดำเนินการบรรจุนายทหารสัญญาบัตรหญิง เหล่านักบิน เพื่อเป็นข้อพิจารณาในการดำเนินโครงการต่อไป

สรุป

จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ หลักนิยมพื้นฐานกองทัพอากาศ พ.ศ.2551 การกำหนดภารกิจของฝูงบิน แนวทางการฝึกบินของฝูงบินในปัจจุบัน และการผลิตนักบินของกองทัพอากาศ ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ พ.ศ.2560 - 2579 นโยบายผู้บัญชาการทหารอากาศ พ.ศ.2560 และการใช้กำลังทางอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง ตลอดจนแนวคิดและการใช้นักบินหญิงเพื่อปฏิบัติภารกิจการบินทางทหารในต่างประเทศ และแนวคิดการดำเนินกระบวนการคัดสรรนักบินหญิงของกองทัพอากาศ โดยพิจารณา วิเคราะห์วรรณกรรมดังกล่าว เพื่อกำหนดกรอบการสัมภาษณ์ และนำไปสู่การสังเคราะห์แนวทางการใช้นักบินหญิงเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในมิติความหลากหลาย สามารถปฏิบัติภารกิจทดแทนหรือร่วมกับนักบินชายได้ อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ในการขับเคลื่อนกองทัพอากาศ ซึ่งจะเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าที่สุด เพื่อประเทศชาติและประชาชนอย่างเต็มกำลังความสามารถ พัฒนากองทัพอากาศ มุ่งสู่วิสัยทัศน์ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” ต่อไป

บทที่ 3

การใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดของ นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุน ภารกิจด้านความมั่นคง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเกี่ยวกับ “แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง” ผู้วิจัยได้กำหนดกระบวนการวิจัยในรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติเหมาะสมและเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของกองทัพอากาศ โดยรวบรวมความคิดเห็น แนวความคิด และมุมมองในการใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง จากนั้นจึงสรุปผลการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่ เอนกประสงค์และโจมตี

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตี

ตารางที่ 3 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่
เอนกประสงค์และโจมตี)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	ไม่เหมาะสม เนื่องจาก 1. ขัดกับข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.2527 ซึ่งระบุว่าการบรรจุทหารหญิงเข้ารับราชการในเหล่าต่าง ๆ ให้พิจารณาบรรจุในตำแหน่งอัตราที่มีได้มีหน้าที่ทำการรบโดยตรง ทั้งนี้ สำหรับนักบินหญิงกองทัพอากาศนั้นเป็นการบรรจุในเหล่านักบิน ซึ่งถือเป็นเหล่ารบแต่ไม่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการรบ

ตารางที่ 3 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่
เอนกประสงค์และโจมตี) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>2. บุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) ซึ่งเป็นเงื่อนไขร่างกายที่ปรากฏจากความเกี่ยวข้องกับเพศ ในเบื้องต้นเป็นที่ทราบอย่างกว้างขวางว่าผู้ชายและผู้หญิงมีความแตกต่างบุคลิกภาพ เช่น ผู้หญิงมีแนวโน้มบุคลิกภาพที่แสดงถึงความไม่เสถียรทางอารมณ์ (Neuroticism) หรือมีความอ่อนไหวสูงกว่าผู้ชาย ซึ่งสภาพอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย หรือบุคลิกภาพเกี่ยวกับความพิถีพิถัน (Conscientiousness) ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่มักเกิดขึ้นควบคู่ไปกับการวางแผน และไม่ใช้การกระทำที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด ต่างจากบุคลิกภาพของความเป็นชายซึ่งชอบกิจกรรมที่มีการใช้กำลัง (Manual and Physical Interest) หุนหันพลันแล่น (Temerity) และก้าวร้าวแกร่ง (Aggressiveness) มากกว่า ดังนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคลิกภาพของความเป็นหญิงแล้ว จึงพบว่าบุคลิกภาพของความเป็นหญิงนั้นไม่เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจนี้ เพราะเครื่องบินส่วนใหญ่ที่ใช้ในการปฏิบัติภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตีมักเป็นเครื่องบินแบบที่มีนักบินเพียง 1 คน และมีพิสัยการบินที่ใช้ขีดสมรรถนะสูงในการจู่โจม ฉะนั้น ธรรมชาติของภารกิจนี้จึงมีความขัดแย้งกับพื้นฐานบุคลิกภาพของความเป็นหญิง</p> <p>อย่างไรก็ตาม การสรุปว่าบุคลิกภาพของความเป็นหญิงมีความเหมาะสมต่อการปฏิบัติภารกิจนี้หรือไม่ จำเป็นต้องอาศัยการค้นคว้าและรวบรวมการศึกษางานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ตลอดจนให้มีการทำการฝึกบินกับเครื่องฝึกบินจำลอง (Flight Simulator) เพื่อให้การพิจารณาประเด็นนี้มีน้ำหนักและความน่าเชื่อถือ</p> <p>3. ปัจจุบัน กองทัพอากาศยังไม่มีปัญหาความขาดแคลนกำลังพลที่เป็นนักบินที่ปฏิบัติภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตี และขีดความสามารถของกำลังทางอากาศของนักบินชายในการปฏิบัติภารกิจสามารถดำรงไว้ซึ่งความมุ่งหมายหลัก (Sustain Principle Objective) ตามความเชื่อในการใช้กำลังทางอากาศ (Tenets) ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>

ตารางที่ 3-1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่
เอนกประสงค์และโจมตี) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ฉะนั้น ในแง่การใช้ประโยชน์กำลังพลให้ คุ้มค่าที่สุดจะพบว่าไม่มีความเป็นในการใช้งานนักบินหญิงในภารกิจนี้</p> <p>4. การปฏิบัติภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และ โจมตีต้องอาศัยความต่อเนื่องในการฝึกบิน ซึ่งนักบินหญิงมีข้อจำกัดอีก ประการหนึ่งคือ การตั้งครุฑที่จะทำให้ขาดความต่อเนื่องในการฝึกบิน</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3</p>	<p>ไม่เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>1. เหล่านักบินมีความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของ กองทัพอากาศสูงและเป็นเหล่าหลักซึ่งถือเป็นสินทรัพย์ที่ทรงคุณค่า (Valuable Assets) สูงสุดขององค์กรที่ผ่านมาการผลิตนักบินของ กองทัพอากาศส่วนต้องผ่านกระบวนการศึกษาในระบบเดียวกันทั้งสิ้น โดยกระบวนการดังกล่าวได้ทำให้เกิดการหล่อหลอมขัดเกลาขององค์กร (Organizational Socialization) ซึ่งนักบินกองทัพอากาศทุกคนจะได้รับ การปลูกฝังค่านิยมร่วม (Shared Values) ที่ยึดถือสืบทอดกันมาจาก รุ่นสู่รุ่น เช่น ระบบเกียรติศักดิ์ (Honor System) ระบบสายการบังคับบัญชา (Chain of Command) ที่เข้มแข็ง และลัทธิพวกพ้องนิยม (Cronyism) แสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็งของผลผลิตจากระบบการศึกษาดังกล่าว ซึ่งทำให้เกิดกระบวนการสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) จึงเห็นได้ว่าในสังคมไทยสถาบันทหารจึงมักจะมีความเป็นสถาบัน สูงกว่าสถาบันอื่น อย่างไรก็ตาม ด้วยวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) โดยมีความยึดโยงกับลักษณะกำเนิดทางทหาร ซึ่งในเบื้องต้นอาจ นำไปสู่ปัญหาการยอมรับนับถือ (Recognition) ระหว่างหัวหน้าหมู่ และ ลูกหมู่ ความเชื่อมั่นในตัวบุคคล รวมถึงการปกครองบังคับบัญชา (Supervision - Technical) ซึ่งเมื่อวันหนึ่งที่นักบินหญิงต้องก้าวขึ้นเป็น หัวหน้าหมู่อาจจะต้องเผชิญกับปัญหาเหล่านี้ ฉะนั้น นักบินหญิงจึงต้อง พิสูจน์ตนเองว่ามีศักยภาพ ความสามารถ และความเป็นผู้นำที่เพียงพอ ในการปฏิบัติภารกิจนี้ได้โดยเป็นที่ยอมรับร่วมกัน</p>

ตารางที่ 3-1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่
เอนกประสงค์และโจมตี) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>2. ขาดการฝึกฝนและการเตรียมความพร้อมด้านการบินขับไล่ทางยุทธวิธี เนื่องจากนักบินหญิงไม่ได้รับการฝึกศึกษาเพื่อให้นักบินมีขีดความสามารถในการนำอากาศยานขึ้นปฏิบัติการบินในภารกิจนี้ซึ่งนักบินต้องผ่านหลักสูตรการบินทั้ง 2 ภาควิชา คือ วิชาภาคพื้นดินและภาคอากาศ การเรียนทฤษฎีด้านการบิน ตลอดจนการฝึกกับเครื่องฝึกบินจำลองและปฏิบัติการบินกับเครื่องบินรบจริงเพื่อให้มีความคุ้นเคยกับระบบและการปฏิบัติต่าง ๆ ใน Cockpit โดยมีครูการบินเป็นผู้ควบคุมและให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด จากนั้นจึงจะเริ่มการบินภาคอากาศด้วย F - 16B (รุ่น 2 ที่นั่ง) ที่กำหนดไว้ 7 เที่ยวบิน โดยในหลักสูตรนี้กำหนดให้นักบินต้องทำการบินปล่อยเดี่ยว (Solo Flight) ได้ภายในเที่ยวบินที่ 7 ซึ่งหลังจากนักบินทำการบินเดี่ยวจะทำให้ให้นักบินมีความมั่นใจมากขึ้น ลำดับถัดไปเป็นการบินยุทธวิธี ซึ่งเริ่มด้วยการบินสกัดกั้น 1 V 1 เที่ยวบิน การบิน Air To Air ด้วย Basic Fighter Maneuver (BFM) 11 เที่ยวบิน และ Advance Combat Maneuver (ACM) 6 เที่ยวบิน การบินยิงเป้าอากาศ (DART) 2 เที่ยวบิน การบิน Air To Ground จะเป็นการบิน Surface Attack 6 เที่ยวบิน และ Surface Attack Tactics (SAT) อีก 7 เที่ยวบิน และขั้นตอนสุดท้ายคือ การบิน Air Combat Tactic (ACT) 2 เที่ยวบิน และการบิน NITE 1 เที่ยวบิน จากนั้นยังมีการบิน Instrument รวมถึงการบินภาคอากาศด้วยเครื่องบินรบประมาณ 46 เที่ยวบิน จึงถือได้ว่าจบหลักสูตรนอกเหนือจากที่กล่าวมาแล้ว นักบินยังต้องฝึกบินด้วยเครื่องบินรบอย่างต่อเนื่อง เพื่อสั่งสมประสบการณ์ด้านการบินยุทธวิธี นอกจากนี้ เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการปฏิบัติภารกิจในการเผชิญหน้าและรับมือกับสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงหรือภาวะสงครามจึงต้องมีการฝึกฝนทักษะอื่นเพิ่มเติม เช่น การโคจรร่วม การควบคุมร่วม การเล็ดลอดหลบหนี แต่ปัจจุบันยังไม่มีการบินหลักสูตรการฝึกเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว</p>

ตารางที่ 3 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะผู้บินขับไล่
เอนกประสงค์และโจมตี) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	<p>ไม่เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ผู้บินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตีต้องใช้นักบินที่มีความสมบูรณ์ และความแข็งแรงของทางร่างกายให้สามารถอดทนต่อแรงโน้มถ่วงของโลกในท่าทางการบินต่าง ๆ และอากาศยานที่ใช้ในภารกิจผู้บินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตีเป็นแบบที่ทำการบินโดยนักบินเพียงคนเดียว แต่ต้องใช้ขีดสมรรถนะสูงในการจู่โจม และต้องการการตัดสินใจที่รวดเร็ว ถูกต้อง และแม่นยำ ซึ่งขัดแย้งกับพื้นฐานบุคลิกภาพของความเป็นหญิง ต่างจากการบินลำเดียวที่มีนักบิน 2 คน สามารถร่วมกันตัดสินใจได้ รวมถึงการปฏิบัติการภารกิจเฉพาะผู้บินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตีต้องอาศัยความต่อเนื่องในการฝึกบิน แต่หากนักบินหญิงมีการตั้งครรภ์ก็จะเป็นอุปสรรคต่อความต่อเนื่องในการฝึกบินและด้านกฎหมายซึ่งระเบียบกระทรวงกลาโหมระบุว่าห้ามไม่ให้ใช้ทหารหญิงปฏิบัติการที่เกี่ยวข้องกับการรบ ตลอดจนเหตุผลด้านความคุ้มค่า ซึ่งนักบินชายของกองทัพอากาศสามารถปฏิบัติการเฉพาะผู้บินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตีได้อย่างเพียงพอ ฉะนั้น จึงไม่มีความเหมาะสมในการใช้นักบินหญิงเพื่อปฏิบัติการนี้</p>

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะผู้บินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตี

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อปฏิบัติการเฉพาะผู้บินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตี ไม่มีเหมาะสม โดยให้เหตุผลประกอบการพิจารณาหลายประการ ได้แก่ การขัดกับข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.2527 ความไม่เหมาะสมเนื่องจากบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) ข้อจำกัดทางด้านร่างกาย (Physical Limitations) และข้อจำกัดทางด้านจิตใจ (Mental Limitations) ความไม่สอดคล้องกับความเป็นอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของกองทัพอากาศ และไม่คุ้มค่าสำหรับการเตรียมการ และการผลิตนักบินหญิงเพื่อการใช้งานในภารกิจนี้

สรุป

1. การใช้ประโยชน์นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันกองทัพอากาศได้บรรจุนักบินหญิงเข้ามาปฏิบัติภารกิจการลำเลียงทางอากาศ การลาดตระเวนทางอากาศ และการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษ เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทั้งทางทหารและพลเรือนที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิบัติการกิจระหว่างประเทศในการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม การรักษาสันติภาพ การลำเลียงทางอากาศ การปฏิบัติการฝนหลวง การดับไฟป่า การสลายหมอกควัน เป็นต้น นอกจากนี้ ยังเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยเรื่องความเสมอภาคของประชาชนชาวไทย เพื่อเสริมภาพลักษณ์ที่ดีต่อกองทัพ และประเทศชาติเทียบเท่ากับนานาประเทศที่มีการบรรจุนักบินหญิง เข้าปฏิบัติงานในกองทัพ และตรงกับความต้องการของกองทัพอากาศในการผลิตนักบินเพิ่มเติมเพื่อรองรับภารกิจ อย่างไรก็ตาม การดำเนินการนี้นับเป็นระยะเริ่มต้นของการใช้นักบินหญิงในการปฏิบัติการกิจสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง กองทัพอากาศตั้งเป้าหมายเป็นโครงการเฉพาะกำหนดระยะเวลา 3 ปี จึงยังไม่มีกำหนดแนวทางอย่างชัดเจนสำหรับการมอบหมายภารกิจอื่น ทั้งด้านการบิน และไม่ใช้การบินเพิ่มเติมแต่อย่างใด

2. อุปสรรคและข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

จากการศึกษาพบว่า การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงมีอุปสรรค และข้อจำกัดหลายประการ ดังนี้

2.1 ด้านกฎหมาย (Legislation)

เนื่องด้วยภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตีมีลักษณะและสภาพแวดล้อมในปฏิบัติการบินที่มีความเสี่ยงภัยสูง จึงขัดแย้งกับข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.2527 ที่ระบุว่าทหารหญิงเข้ารับราชการในเหล่าต่าง ๆ ให้พิจารณาบรรจุในตำแหน่งอัตราที่มีได้มีหน้าที่ทำการรบโดยตรง ทั้งนี้สำหรับนักบินหญิงกองทัพอากาศนั้นเป็นการบรรจุในเหล่านักบินซึ่งถือเป็นเหล่ารบแต่ไม่เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในการรบ

2.2 ด้านระบบการฝึกนักบินขับไล่ทางยุทธวิธี

ระบบการฝึกนักบินขับไล่ทางยุทธวิธีมีผลโดยตรงต่อสมรรถนะในการปฏิบัติการบินของนักบิน เนื่องจากภารกิจการบินรบในอากาศ (Air Combat Operations) การโจมตีทางอากาศ (Air Strike Operations) เป็นภารกิจที่ต้องอาศัยสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานซึ่งมีลักษณะจำเพาะสูง ดังนั้นนักบินต้องเป็นผู้ปฏิบัติการกิจจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องได้รับการฝึกฝนด้านการบินตามหลักสูตรการบินขับไล่ทางยุทธวิธีอย่างเข้มข้น ทั้งวิชาภาคพื้นดินและภาคอากาศ การเรียนทฤษฎีด้านการบิน การฝึกฝนปฏิบัติการบินที่เกี่ยวกับการทำงานของระบบต่าง ๆ การฝึกทักษะในการบังคับเครื่องบินในทุกสภาวะทั้งในช่วงสถานการณ์ความผิดปกติของระบบต่าง ๆ ของเครื่องบิน (Malfunctions) ด้วยเครื่องฝึกบินจำลอง (Flight Simulator) และปฏิบัติการบินกับเครื่องบินแบบรบจริง รวมถึงการทดสอบความถนัด (Appitude Test) แต่การผลิตนักบินหญิงกองทัพอากาศในปัจจุบัน ยังไม่ได้จัดให้มีการฝึกฝนและเตรียมความพร้อมด้านการบินขับไล่ทางยุทธวิธีเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

2.3 ด้านสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness)

สมรรถภาพทางกายเป็นเงื่อนไขของร่างกายที่ปรากฏจากความเกี่ยวข้องกับเพศ ซึ่งบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) บางประการเป็นบุคลิกภาพที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติการกิจการรบโดยตรง เนื่องจากอากาศยานที่ใช้ในการปฏิบัติการกิจซึ่งเป็นเครื่องบินแบบรบที่มีพิสัยการบินของกำลังทางอากาศที่มีขีดสมรรถนะในการจู่โจมรวดเร็ว โดยมีความเร็วสูงกว่า 500 นอต หรือประมาณ 1000 กิโลเมตร/ชั่วโมง ฉะนั้นนักบินต้องมีความแข็งแรงของร่างกายที่สามารถทนต่อสภาพการหมดสติเนื่องจากแรงจี (G-Induced Loss of Consciousness) หรือ G - LOC ดังนั้นธรรมชาติของสมรรถภาพทางกาย และพื้นฐานบุคลิกภาพของความเป็นหญิงจึงนับเป็นข้อจำกัดอีกประการหนึ่งสำหรับการใช้นักบินหญิงในการปฏิบัติทางอากาศด้วยอากาศยานแบบเครื่องบินรบ

2.4 ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture)

นักบินของกองทัพอากาศส่วนใหญ่ได้รับการหล่อหลอมขัดเกลาขององค์การ (Organizational Socialization) ซึ่งเป็นการปลูกฝังผ่านกระบวนการศึกษาซึ่งผลิตนักบินกองทัพอากาศในปัจจุบัน ซึ่งนักบินหญิงที่เข้าสู่กองทัพอากาศด้วยกระบวนการที่แตกต่างจึงนำไปสู่ปัญหาด้านวัฒนธรรมระหว่างเหล่านักบินในกองทัพอากาศในด้านการยอมรับนับถือ (Recognition) ความเชื่อมั่นในตัวบุคคล และการปกครองบังคับบัญชา (Supervision - Technical) รวมถึงปัญหาด้านจริยธรรมในเชิงพฤติกรรม

บทที่ 4

แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

การดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้คำถามที่มีลักษณะแบบปลายเปิด มีเนื้อหาการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง รวมทั้งการสรุปผลการศึกษา ดังนี้

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ

ตารางที่ 4 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	เหมาะสม เนื่องจาก 1. ภารกิจหลักของกองทัพอากาศนอกจากการเตรียมกำลังป้องกันราชอาณาจักร และดำเนินการเกี่ยวกับการใช้กำลังทางอากาศ ด้านการรบตามอำนาจหน้าที่ของกระทรวงกลาโหมแล้ว อีกภารกิจหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งคือการลำเลียงทางอากาศ ได้แก่ การส่งยุทธภัณฑ์ทางอากาศ (Airborne Operations) การส่งกำลังบำรุง (Logistics Support) และการสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษ (specialize Tasks Support) ซึ่งในปัจจุบันมีความต้องการใช้ปฏิบัติการบินลำเลียงทางอากาศทั้งด้านการทหารและการสนับสนุนภารกิจต่าง ๆ ของทางราชการที่เพิ่มสูงมากขึ้น เช่น การปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษ โดยให้การสนับสนุนภารกิจทางอากาศ

ตารางที่ 4 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ร่วมกับหน่วยงานอื่น สนับสนุนภารกิจด้านกิจการพลเรือน การปฏิบัติภารกิจเฉพาะการฝึกพิเศษ และการขนย้ายกองกำลังต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อรองรับความต้องการใช้ปฏิบัติการบินลำเลียงทางอากาศเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หลักของการสรรหาและคัดเลือกนักบินหญิงกองทัพอากาศ ดังนั้น การใช้นักบินหญิงในภารกิจนี้จึงมีความเหมาะสม</p> <p>2. นักบินหญิงมีบุคลิกภาพที่เอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจนี้คือ ความอ่อนโยนซึ่งเป็นข้อดีสำหรับการส่งเสริมภาพลักษณ์และทัศนคติที่ดีต่องานด้านการบริการ (Service Mind) ของกองทัพอากาศ</p> <p>3. เครื่องบินที่ใช้ในภารกิจการบินลำเลียงทางอากาศ โดยมีการออกแบบห้องนักบิน (Flight Deck/Cockpit) ให้มีนักบินจำนวน 2 คน (Two - Man Crew) ได้แก่ นักบินที่ 1 หรือ กัปตัน (Captain/Commander) และนักบินที่ 2 (First Officer (F/O) หรือ Co - Pilot) ทั้งนี้ นักบินที่ 1 และนักบินที่ 2 สามารถเป็นได้ทั้งนักบินชายและหญิง ภารกิจนี้ทำการบินโดยนักบิน 2 คน จึงสามารถลดความเสี่ยงการปฏิบัติการบินที่เกิดจากมนุษย์ (Human Error) เนื่องจากการช่วยส่งเสริมภาวะการตัดสินใจ (Decision Making) ได้ดีขึ้น ต่างจากการปฏิบัติการบินในภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตี ซึ่งโดยส่วนใหญ่ห้องนักบินมักจะเป็นแบบนักบินเดี่ยว ฉะนั้น การบินโดยเครื่องบินรบซึ่งมีสมรรถนะสูงต้องอาศัยความสามารถในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ (Problem Solving and Decision Making)</p> <p>อย่างไรก็ตาม แม้นักบินหญิงบางส่วนได้มีการฝึกพื้นฐานความรู้ด้านการฝึกการบินพลเรือน (CPL) มาแล้ว แต่ก็จำเป็นต้องเข้ากระบวนการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะบุคคล (Human Performance) ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกบิน (Flight Instruction) เพื่อให้สามารถปฏิบัติการบินลำเลียงทางอากาศยุทธวิธีในบริบทของ Military Mission ตลอดจนต้องมีความรู้ในหลักการบริหารจัดการเมื่อเกิดภาวะคุกคามและพบข้อผิดพลาด (Threat and Error Management) อีกด้วย</p>

ตารางที่ 4 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ในการพิจารณาผู้ปฏิบัติงานในภารกิจนี้ควรคำนึงถึงหลักสมรรถนะ (Competency) เป็นสำคัญโดยเท่าเทียมกันทั้งชายและหญิง ภายใต้มาตรฐานเดียวกัน อีกทางหนึ่ง บุคลิกภาพของความเป็นหญิง เช่น ความพิถีพิถัน (Conscientiousness) ซึ่งมีแนวโน้มด้านบุคลิกภาพที่จะแสดงออกถึงพฤติกรรมแบบความเป็นคนเจ้าระเบียบ เชื่อถือได้ มีวินัย และมีความรอบคอบสูงก็เป็นผลดีต่อการนิรภัยการบิน ซึ่งเป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ เพราะต้องรับผิดชอบต่อชีวิตผู้โดยสารจำนวนมากและการขนส่งที่มีมูลค่ามหาศาล</p>
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. กองทัพอากาศต้องพร้อมที่จะปฏิบัติภารกิจลำเลียงทางอากาศให้สอดคล้องกับปฏิญญาอาเซียนภายใต้กรอบระเบียบของกองทัพอากาศ รวมถึงต้องรองรับภารกิจระดับนานาชาติ ซึ่งพบว่าในอนาคตจะมีความต้องการใช้งานในภารกิจลำเลียงทางอากาศเพิ่มสูงขึ้น ฉะนั้น กองทัพอากาศจึงต้องเตรียมความพร้อมทั้งในด้านอากาศยานและนักบิน เพื่อให้สามารถปฏิบัติภารกิจได้อย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ กองทัพอากาศต้องปฏิบัติการบินลำเลียงทางอากาศในหลากหลายภารกิจ อาทิ การขนส่งยุทธภัณฑ์ทางทหารด้วยเครื่องบิน C - 130H การบินรับ - ส่งเสด็จพระบรมวงศานุวงศ์ด้วยเครื่องบินลำเลียงแบบ Boeing 737 - 800 โดยถวายเป็นเครื่องบินพระราชพาหนะหลัก และจัดเครื่องบินลำเลียงแบบ A318CJ และเครื่องบินลำเลียงแบบ A310 เป็นเครื่องบินพระราชพาหนะสำรอง และการบิน รับ - ส่งบุคคลสำคัญ นอกจากนี้ กองทัพอากาศต้องให้การสนับสนุนภารกิจลำเลียงทางอากาศแก่รัฐบาลตามที่ได้รับมอบหมาย อาทิ การช่วยเหลือทางมนุษยธรรมแก่ผู้ประสบภัยทางธรรมชาติ การลำเลียงผู้ป่วยฉุกเฉินทางอากาศยาน และการอพยพคนไทยในต่างแดน ดังนั้น เพื่อขยายขีดความสามารถ

ตารางที่ 4 - 1 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ในการปฏิบัติภารกิจลำเลียงทางอากาศที่เพิ่มสูงขึ้น กองทัพอากาศจึงควรใช้นักบินหญิงในการปฏิบัติภารกิจดังกล่าว</p> <p>2. การปฏิบัติการบินส่วนใหญ่เป็นการบินคู่ ฉะนั้น นักบินทั้ง 2 คน จึงสามารถช่วยกันตัดสินใจ โดยจะทำให้ลดข้อผิดพลาดและเพิ่มความปลอดภัยในการบินมากยิ่งขึ้น</p> <p>3. ภารกิจดังกล่าวมักมีการเปลี่ยนแปลงตารางการบินหรือกำหนดการเดินทางบ่อยครั้ง ทั้งนี้ คุณลักษณะของความเป็นเพศหญิงที่มีความอดทนและสามารถปรับตัวยืดหยุ่นต่อสถานการณ์ได้ดี จะทำให้สามารถรับมือกับสถานการณ์อย่างเหมาะสม</p>
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>เครื่องบินลำเลียงมีนักบิน 2 คน สามารถร่วมกันตัดสินใจได้ และไม่ต้องอาศัยความแข็งแรงของร่างกายในการอดทนต่อแรงโน้มถ่วงของโลก ความแตกต่างระหว่างชายกับหญิงในการปฏิบัติภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศจึงไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติภารกิจ</p>

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม โดยมีเหตุผลประกอบที่สำคัญได้แก่ เครื่องบินลำเลียงมีการออกแบบให้ใช้นักบิน 2 คน เพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติการการบินที่เกิดจากมนุษย์ (Human Error) และช่วยส่งเสริมภาวะการตัดสินใจ (Decision Making) ที่ดีขึ้น โดยบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) ไม่ส่งผลกระทบต่อการบิน ทั้งยังสนับสนุนด้านความปลอดภัยในการบินเพิ่มเติม

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance)

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance)

ตารางที่ 4 - 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>การบินสนับสนุนภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนเป็นหนึ่งในภารกิจที่ถูกลงแผนไว้สำหรับรองรับผลิตนักบินหญิงของกองทัพอากาศจึงเป็นการใช้นักบินหญิงที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของโครงการ แม้ในบางกรณีที่อาจต้องปฏิบัติการที่มีความเสี่ยงสูง เช่น การบินลาดตระเวนในพื้นที่ชายแดน หรือพื้นที่การรบ และมีความเสี่ยงในการประสบอุบัติเหตุหรือถูกจับเป็นเชลย แต่แนวโน้มในการเกิดสถานการณ์ดังกล่าวเป็นความเสี่ยงที่สามารถเกิดขึ้นได้กับทั้งนักบินหญิงและนักบินชาย ทั้งนี้ ในแง่กฎหมายของการถูกจับเป็นเชลยก็จะเป็นไปตามอนุสัญญาเจนีวาเกี่ยวกับการปฏิบัติต่อเชลยศึกซึ่งมีความคุ้มครองไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม การเคารพต่ออนุสัญญาโดยจะปฏิบัติตามหรือไม่นั้นไม่เกี่ยวกับเพศของเชลยจะเป็นหญิงหรือชายแล้วจะมีความปลอดภัยมากกว่า ดังนั้น การพิจารณาใช้นักบินหญิงจึงควรต้องคำนึงถึงข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.2527 ที่ไม่ให้นักบินหญิงปฏิบัติหน้าที่ในการรบโดยตรงเป็นสำคัญ</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>การใช้นักบินหญิงสำหรับภารกิจการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) มีทั้งข้อดีและข้อเสีย โดยส่วนข้อดีพบว่าผู้หญิงเป็นเพศที่มีความช่างสังเกต มีความละเอียด ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวถือเป็นผลดีที่เสริมให้การปฏิบัติการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น แต่มีข้อเสียในกรณีเกิดอุบัติเหตุเครื่องบินตก เพราะนักบินหญิงจะมีความเสียเปรียบมากกว่า</p>

ตารางที่ 4 - 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ในด้านของความแข็งแรงทางร่างกายตามธรรมชาติ อย่างไรก็ตาม การพิจารณาถึงทักษะการเอาตัวรอดในสถานการณ์อันตรายควรมุ่งเน้นไปที่ การฝึกฝนเรียนรู้มากกว่าการเปรียบเทียบลักษณะกายภาพของเพศสำคัญ ฉะนั้น การใช้นักบินหญิงในภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) จึงไม่ควรพิจารณาในประเด็นความแตกต่างระหว่าง ชายและหญิง แต่ควรใช้หลักสมรรถนะ (Competency)</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>โดยส่วนใหญ่การลาดตระเวนทางอากาศเป็นภารกิจการสำรวจ เพื่อมุ่งหาข่าวกรองทางภาพถ่าย (IMINT : Imagery Intelligence) โดยการลาดตระเวน ฝ้าตรวจ และหาข่าวกรอง ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ มีความสำคัญอย่างมากในยุคสงครามซึ่งเป็นปฏิบัติการที่ใช้เครือข่าย เป็นศูนย์กลาง (NCW : Network Centric Warfare) และภารกิจต้อง ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง (Persistent ISR) เพื่อให้ครอบคลุมได้เปรียบ ด้านข้อมูลข่าวสาร (Information Superiority) เหนือฝ่ายตรงข้าม รวมทั้งเมื่อ ผนวกเข้ากับอุปกรณ์หาข่าวกรองแบบดิจิทัลและระบบ Data - Link จะยิ่ง ช่วยเสริมการตัดสินใจให้แม่นยำมากขึ้น การสั่งการใช้กำลังทางอากาศ สามารถทำได้รวดเร็วก่อนที่ฝ่ายตรงข้ามจะรู้ตัวและเตรียมการต่อต้านได้ทัน ในยุคที่กองทัพอากาศไทยกำลังพยายามก้าวเข้าสู่ NCW การพัฒนา ด้านภารกิจปฏิบัติการข่าวกรองการฝ้าตรวจและการลาดตระเวน (Intelligence Surveillance and Recognizant : ISR) จึงเป็นสิ่งที่ไม่อาจ หลีกเลี่ยงได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปฏิบัติการบินลาดตระเวนทางทหาร ที่มีใช้สงคราม ซึ่งส่วนใหญ่เป็นภารกิจการลาดตระเวนทางอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจความมั่นคงอื่น ๆ เช่น เหตุการณ์น้ำท่วมครั้งใหญ่ พ.ศ.2554 กองทัพอากาศได้สนับสนุนเครื่องบิน DA - 42 MPP ที่ติดกล้อง</p>

ตารางที่ 4 - 2 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>FLIR ซึ่งเป็นกล้องอินฟราเรดสามารถจับรังสีอินฟราเรดจากความร้อนของร่างกายมนุษย์แล้วแสดงผลบนหน้าจอของเครื่องบินจึงทำให้นักบินทราบว่ามีผู้ประสภภัยติดอยู่ที่ใดบ้างแม้อยู่ในที่มืด นอกจากนี้ ในภารกิจป้องกันและสกัดกั้นการก่อเหตุของกลุ่มโจรในจังหวัดชายแดนภาคใต้เครื่องบิน DA - 42 (ไคมอนด์) ของกองทัพอากาศสามารถทำการบินลาดตระเวนถ่ายภาพบริเวณทั่วทั้งหมดที่หน่วยภาคพื้นต้องการโดยสามารถส่งภาพแบบ Real Time ให้แก่หน่วยภาคพื้นได้ทันทีและสามารถเห็นภาพได้พร้อมกัน หากพบสิ่งผิดปกติก็สามารถแจ้งเตือนได้ทันที ปัจจุบันภารกิจนี้ถูกให้ความสำคัญอย่างมากและได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในงานราชการหลายด้าน ตลอดจนมีแนวโน้มเพิ่มปริมาณภารกิจมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เพื่อขยายการรองรับภารกิจในอนาคตจึงมีความเหมาะสมในการพัฒนาขีดความสามารถของนักบินหญิงเพื่อใช้ในการกิจดังกล่าว แต่ไม่เหมาะสมกรณีปฏิบัติการบินลาดตระเวนทางอากาศยุทธวิธี เช่น ภารกิจลาดตระเวนรักษาเขตแดน (Combat Air Patrol : CAP) การลาดตระเวนทางทะเล และภารกิจ ISR (Intelligence Surveillance Reconnaissance) ที่ใช้กำลังทางอากาศต่อต้านการก่อการร้ายซึ่งเป็นการปฏิบัติการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดสงคราม</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ความแตกต่างระหว่างชายและหญิง ไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติการบินเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) การใช้นักบินหญิงอาจมีข้อดีที่นักบินชายในด้านการลาดตระเวนทางอากาศ เนื่องจากผู้หญิงเป็นเพศที่มีความใส่ใจในรายละเอียด มีความรอบคอบ และช่างสังเกตซึ่งเป็นส่วนช่วยเสริมให้การปฏิบัติการมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น</p>

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะ การลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance)

กล่าวโดยสรุปคือผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม โดยให้เหตุผลว่าสมรรถภาพทางกายและบุคลิกภาพของความเป็นชายหรือหญิงไม่เป็นลักษณะเด่นหรือความบกพร่องอย่างชัดเจนที่ขัดต่อการปฏิบัติภารกิจ แต่มีผู้เชี่ยวชาญ 1 คน ซึ่งให้ความเห็นที่แตกต่างออกไปว่า ภารกิจใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศในภารกิจลาดตระเวนทางทหารที่มีใช้สงครามมีความเหมาะสม แต่ไม่เหมาะสมในกรณีปฏิบัติการบินลาดตระเวนทางอากาศยุทธวิธี

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย

ตารางที่ 4 - 3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>กองทัพอากาศตระหนักเสมอว่าภัยธรรมชาติได้สร้างความเสียหายแก่ประชาชนและทรัพย์สินบัติอันเป็นสาธารณะ ทรัพยากรตามธรรมชาติ ตลอดจนส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศ จึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนและทันทั่วทั้ง ดังนั้น การบรรเทาสาธารณภัยจึงเป็นภารกิจที่สำคัญเร่งด่วน ทั้งนี้กองทัพอากาศมีขีดความสามารถและความคล่องตัวสูงในการปฏิบัติการทางอากาศ จึงสามารถตอบสนองภัยได้อย่างรวดเร็วทันต่อสถานการณ์แม้จะอยู่ห่างไกลออกไป ซึ่งนักบินหญิงที่ได้รับการฝึกฝนให้มีขีดสมรรถนะในการปฏิบัติการบินด้วยอากาศยานตามภารกิจดังกล่าว อาทิ ภารกิจช่วยเหลือผู้ประสบภัยทั้งในและต่างประเทศด้วยเครื่องบินลำเลียงหลายแบบ เช่น เครื่องบินลำเลียง C - 130 ที่นำมาใช้ในการส่งสิ่งของบรรเทาทุกข์และอพยพช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากภัยพิบัติ และเครื่องบินลำเลียงแบบ BT - 67 หรือเครื่องบินโดยสารแบบ ATR - 72 ในการลำเลียงสัมภาระและการนำส่งผู้ประสบภัยและทีมช่วยเหลือ แต่การแก้ไขบรรเทาภัยพิบัติก็มีความยุ่งยากซับซ้อน</p>

ตารางที่ 4 - 3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ดังนั้น จึงต้องมีการประสานภารกิจปฏิบัติการร่วมตามประเภท สมรรถนะ และอุปกรณ์ที่ใช้งานของอากาศยาน เช่น ในพื้นที่ประสบอุทกภัยที่น้ำท่วม ล้อมรอบและไม่สามารถส่งถุงยังชีพทางบกได้ จะใช้เครื่องบิน โจมตีแบบ ชูรการ์ที่ 2 (Peacemaker) ทำหน้าที่ในการบินสำรวจและถ่ายภาพพื้นที่ประสบภัย และเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์แบบที่ 11 (EC - 725) เพื่อลำเลียง และส่งถุงยังชีพในพื้นที่ที่เข้าถึงยาก</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>แม้ว่าการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อปฏิบัติการบินสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัยจะมีทั้งข้อดีและข้อเสีย กล่าวคือ นักบินหญิงมีข้อดีอันเนื่องมาจากบุคลิกภาพความหญิงบางประการ เช่น ความพิถีพิถัน การเอาใจใส่ซึ่งนับว่าเป็นคุณลักษณะที่เอื้อให้นักบินหญิงสามารถปฏิบัติการสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัยได้ดี แต่ข้อเสียที่เกิดขึ้นสำหรับนักบินหญิงคือเรื่องการเผชิญความลำบากในสถานการณ์เสี่ยงภัยหรือพื้นที่ประสบภัยพิบัติ อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องเพศไม่เป็นข้อจำกัดในการพิจารณาการใช้งานนักบินหญิงในภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ในปัจจุบันปัญหาด้านสาธารณสุขมีแนวโน้มทวีความถี่และความรุนแรงมากขึ้น สาธารณภัยที่เกิดขึ้นจากปรากฏการณ์ทางธรรมชาติซึ่งไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ หรือเกิดขึ้นจากการกระทำของมนุษย์ ขณะเดียวกันสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปส่งผลให้ภัยพิบัติที่เกิดขึ้นมีความหลากหลายและสลับซับซ้อนมากยิ่งขึ้น โดยก่อให้เกิดความเสียหายและผลกระทบต่าง ๆ ตามมามากมาย และเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก ดังนั้น กองทัพอากาศจึงให้ความสำคัญในการป้องกันและลดผลกระทบจากสาธารณสุข โดยแบ่งการพิจารณาเป็น 2 ส่วน ดังนี้</p>

ตารางที่ 4 - 3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>เหมาะสม กรณีการบินช่วยเหลือกู้ภัยเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ เช่น ภารกิจอพยพคนไทยในต่างแดน โดยปฏิบัติการใช้กำลังทางอากาศในการลำเลียงทางอากาศจากสนามบินต่างแดนมายังสนามบินในประเทศไทย การบินคุ้มกัน และการบินค้นหาและช่วยชีวิตเพื่ออพยพคนไทยที่อยู่ในต่างแดนกลับมายังราชอาณาจักรไทยด้วยความปลอดภัย และภารกิจอพยพพลเรือนในภาวะสันติ (Non - Combat Evacuation Operations : NEO) เนื่องจากภารกิจนี้มีความคล้ายคลึงกับการปฏิบัติการบินลำเลียงทางอากาศ ดังนั้น นักบินหญิงจึงสามารถปฏิบัติการนี้ได้เช่นเดียว</p> <p>ไม่เหมาะสม กรณีการค้นหาและช่วยชีวิตในพื้นที่การรบ (Combat Search and Rescue : CSAR) เนื่องจากเป็นปฏิบัติการในพื้นที่การรบเพื่อเข้าช่วยชีวิตนักบินหรือเจ้าหน้าที่ประจำเครื่องบินที่สละเครื่องจากการสู้รบหรือปฏิบัติการกิจ กลับมารักษาที่ฝั่งไทยจากสถานการณ์ก่อการร้ายบนอากาศยานการปล้นยึดอากาศยานหรือเหตุการณ์เครื่องบินประสบอุบัติเหตุหรือถูกยิงตกในพื้นที่การรบ จึงไม่เหมาะสำหรับนักบินหญิงที่ขาดการฝึกบินเพื่อการค้นหาและช่วยชีวิตในพื้นที่การรบการอพยพทหารที่ได้รับบาดเจ็บจากการรบ การบินลำเลียงทางยุทธวิธีในการขนส่งยุทธปัจจัย หรือรับส่งทหารเข้าออกจากพื้นที่เสี่ยงภัยเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์แบบ UH - 1H เครื่องบินเฮลิคอปเตอร์แบบ EC - 725 และเครื่องบินแบบ L - 38 ร่วมกับพลร่มกู้ภัยกองทัพอากาศหรือเจ้าหน้าที่ช่วยชีวิต (Pararescue Jumper : PJ) เจ้าหน้าที่ชุดควบคุมการรบ (Combat Control Team : CCT) ในการนำอากาศยานเข้าปฏิบัติการโจมตีต่อเป้าหมาย การควบคุมการโจมตีทางอากาศที่อาจทำให้เกิดอันตรายต่อหน่วยทหารฝ่ายเดียวกัน (Close AIR Support) และการส่งลงสิ่งบริภัณฑ์ทางอากาศ (Container Delivery System : CDS) จากข้างต้นจะเห็นได้ว่าภารกิจดังกล่าวเป็นปฏิบัติการในพื้นที่เสี่ยงภัยอันตรายสูงซึ่งอาจเกิดการต่อสู้กับข้าศึกจนลุกลาม ภารกิจนี้จึงไม่เหมาะสมในการใช้นักบินหญิง</p>

ตารางที่ 4 - 3 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	เหมาะสม เนื่องจาก ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัยมักต้องเผชิญความลำบาก ในสถานการณ์เสี่ยงภัยในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ แต่การที่นักบินหญิงมีข้อดี ในด้านความใส่ใจรายละเอียด ความพิถีพิถัน ซึ่งช่วยให้สามารถปฏิบัติ ภารกิจสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย

กล่าวโดยสรุปคือผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม เนื่องจาก บุคลิกภาพความหญิงบางประการ เช่น ความพิถีพิถัน การเอาใจใส่ ซึ่งเอื้อต่อการปฏิบัติภารกิจสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัยได้ดี แต่นักบินหญิงอาจต้องเผชิญความลำบากในสถานการณ์เสี่ยงภัย อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) ไม่เป็นข้อจำกัดของนักบินในการพิจารณาผู้ปฏิบัติการบินสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัย และผู้เชี่ยวชาญ 1 คน มีความคิดเห็นว่าเหมาะสมกรณีการบินช่วยเหลือกู้ภัยเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบภัยพิบัติ และไม่เหมาะสม กรณีการค้นหาและช่วยชีวิตในพื้นที่การรบ

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ

ตารางที่ 4 - 4 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	เหมาะสม เนื่องจาก นับจากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมี พระมหากรุณาธิคุณพระราชทานโครงการพระราชดำริฝนหลวง (Artificial Rain) เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนความทุกข์ยากของประชาชนที่ประสบภัย อันเนื่องมาจากความเปลี่ยนแปลงและความไม่แน่นอนของฝน ตามธรรมชาติที่เกิดขึ้นทั่วทุกภาคของประเทศไทย กองทัพอากาศรู้สึกสำนึก

ตารางที่ 4 - 4 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจสนับสนุนโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ในพระมหากรุณาธิคุณจึงน้อมนำพระราชดำริมาเป็นหลักในการสนองโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและพระราชกรณียกิจตามพระราชประสงค์ ทั้งนี้ ภารกิจปฏิบัติการฝนหลวงของศูนย์ปฏิบัติการฝนหลวงกองทัพอากาศเป็นภารกิจที่ต้องใช้ความรู้ ความสามารถเป็นอย่างมาก เนื่องจากปกติแล้วนักบินทุกคนจะต้องฝึกและทำการบินหลีกเลี่ยงจากสภาพอากาศที่แปรปรวนเพื่อลดความเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุจากสภาพอากาศที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบิน แต่การบินทำฝนหลวงจะบินในลักษณะดังกล่าวไม่ได้ นักบินจำเป็นต้องบินเข้าหาเมฆซึ่งเป็นการบินที่มีความเสี่ยงอย่างยิ่ง และต้องเผชิญกับสภาพอากาศที่แปรปรวน หรือเข้าใกล้พายุฝนฟ้าคะนองอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น ในการขึ้นบินแต่ละเที่ยวบินของนักบินและเจ้าหน้าที่จะต้องวางแผนและเตรียมการด้วยความระมัดระวัง ละเอียดรอบคอบอย่างที่สุด โดยใช้ความรู้ ความชำนาญ และประสบการณ์ที่มีอยู่ เพื่อให้การปฏิบัติการฝนหลวงประสบความสำเร็จ และปลอดภัย ฉะนั้น จึงเป็นหน้าที่ของนักบินทุกคนของกองทัพอากาศที่ต้องปฏิบัติด้วยความมุ่งมั่นและทุ่มเทเพื่อแสดงเจตนารมณ์ในการสืบสานภารกิจตามรอยพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งสนับสนุนนโยบายการพัฒนาประเทศ โดยการประสานความร่วมมือระหว่างประชาชนกับหน่วยราชการ ในการส่งเสริมสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น และเป็นประโยชน์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศเป็นภารกิจที่กองทัพอากาศให้ความสำคัญ โดยเป็นการแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการพัฒนาประเทศ ซึ่งทั้งนักบินชายและนักบินหญิงสามารถปฏิบัติการบินสนับสนุนโครงการฯ ได้เช่นเดียวกัน</p>

ตารางที่ 4 - 4 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจสนับสนุนโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>กองทัพอากาศซีคมันในอุดมการณ์การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขและด้วยความสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงห่วงใยสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนชาวไทยและได้มีพระราชดำริเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาความทุกข์ยากและความเดือดร้อนของประชาชน กองทัพอากาศกองทัพอากาศตระหนักถึงความสำคัญของโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการช่วยเหลือและบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากสาธารณภัย โดยความมุ่งมั่นในการถวายงานด้วยองค์ความรู้ด้านการบินของ กองทัพอากาศ เช่น ปฏิบัติการบินสนับสนุนภารกิจการบินโปรยเมล็ดพันธุ์พืชทางอากาศเพื่อฟื้นฟูสภาพป่า การบินดับไฟป่าเพื่อพิทักษ์รักษาทรัพยากรอันทรงคุณค่าและพิทักษ์สิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การสานต่อโครงการพระราชดำริในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกองทัพอากาศ อาทิ โครงการพระราชดำริฝนหลวงซึ่งสร้างชื่อเสียงและเกียรติภูมิให้แก่ กองทัพอากาศและชาติจนเป็นที่ยอมรับและยกย่องเป็นอย่างมาก ปัจจุบันหน่วยบินปฏิบัติการฝนหลวงของกองทัพอากาศมีฐานปฏิบัติการฝนหลวง จำนวน 8 กองบิน นอกจากนี้กองทัพอากาศได้พัฒนาโครงการวิจัยสู่ การปฏิบัติจริงอย่างต่อเนื่อง โดยเพิ่มประสิทธิภาพดำเนินการในปฏิบัติการ ชัยยังพายุลูกเห็บและการปฏิบัติการฝนหลวงด้วยพลุสารดูดความชื้น เพื่อเสริมการปฏิบัติการฝนหลวงเมฆอุ่น ฉะนั้น การใช้นักบินหญิง ในภารกิจนี้จึงเป็นการเพิ่มขีดความสามารถของกองทัพอากาศ ในการช่วยเหลือและบรรเทาความเดือดร้อนให้กับประชาชนที่ได้รับ ความเดือดร้อนอย่างทั่วถึงทุกภูมิภาค ตลอดจนได้เป็นส่วนหนึ่งในการถวาย ภารกิจเพื่อปฏิบัติการบินสนองพระราชกรณียกิจในโครงการฯ ต่าง ๆ นำมา ซึ่งความภาคภูมิใจของกองทัพอากาศ</p>

ตารางที่ 4 - 4 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจสนับสนุนโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	เหมาะสม เนื่องจาก เป็นภารกิจที่มีความสำคัญ และแสดงถึงความจงรักภักดี ต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และส่งเสริมการพัฒนาประเทศ นโยบาย ด้านความมั่นคง รวมทั้งพลังอำนาจของชาติซึ่งทั้งนักบินชายและนักบิน หญิงสามารถปฏิบัติการบินเพื่อสนับสนุนภารกิจนี้ได้

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนโครงการ
อันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม
เนื่องจากเป็นภารกิจที่กองทัพอากาศให้ความสำคัญ โดยเป็นการแสดงถึงความจงรักภักดีต่อสถาบัน
พระมหากษัตริย์ ผลประโยชน์แห่งชาติ และการพัฒนาประเทศ ซึ่งสมรรถภาพทางกายและ
บุคลิกภาพของความเป็นชายหรือหญิงไม่เป็นลักษณะเด่นหรือความบกพร่องอย่างชัดเจน
ต่อการปฏิบัติการบิน

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะพิเศษ

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ
เพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะพิเศษ

ตารางที่ 4 - 5 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะพิเศษ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	เหมาะสม เนื่องจาก การปฏิบัติการบินสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษ ได้แก่ การปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare) การปฏิบัติการ จิตวิทยา (Psychological Operations) การเป็นศูนย์สั่งการในอากาศ เพื่อทำหน้าที่ทวนสัญญาณวิทยุช่วยในการติดต่อสื่อสารสั่งการให้กับ หน่วยปฏิบัติต่าง ๆ และการบินทดสอบเครื่องช่วยเดินอากาศยุทธวิธี เพื่อตรวจสอบความถูกต้องในการใช้งานของเครื่องช่วยทางอากาศยุทธวิธี

ตารางที่ 4 - 5 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะพิเศษ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>(Tactical Air Navigation : TACAN) ล้วนเป็นวิทยาการสมัยใหม่ และมีความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างสูง ซึ่งปัจจุบันภารกิจทั้งหลายของกำลังพลทางทหารล้วนมีความเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร ในหลายแง่มุม และภารกิจปฏิบัติการข้อมูลข่าวสารนี้เป็นวัตถุประสงค์เฉพาะหรือนโยบายของหน่วยงานหรือเหล่าทัพในยุคการทหารสมัยใหม่ซึ่งต่อสู้กันด้วยการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (IO) เป็นส่วนสำคัญ โดยเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จของกองทัพทั้งในกระบวนการทำงานตั้งแต่ระดับยุทธศาสตร์ลงไปจนถึงระดับยุทธวิธี ทั้งนี้จะพบว่ามีกิจกรรมหรือองค์ประกอบหลายประการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกันกับกรอบการปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร เช่น การบัญชาการและควบคุม (Command and Control : C2) การสงครามข้อมูลข่าวสาร (Information Warfare : IW) การสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare : EW) การปฏิบัติการเครือข่ายคอมพิวเตอร์ (Computer Network Operations : CNO) เป็นต้น ดังนั้น นักบินหญิงกองทัพอากาศ ซึ่งเป็นผลผลิตรุ่นใหม่จึงควรต้องมีความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีในยุคสมัยที่พัฒนาแบบก้าวกระโดดโดยไม่หยุดยั้ง รวมทั้งข้อมูล ข่าวสาร และระบบสารสนเทศรวมถึงนวัตกรรมใหม่ ๆ ซึ่งสถานการณ์ของโลกยุคโลกาภิวัตน์ทุกอย่างเกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ฉะนั้นนักบินหญิงจึงต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนาอย่างจริงจังเพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถของกองทัพอากาศยุคการสงครามที่ใช้เครือข่ายเป็นศูนย์กลาง (The Implementation of Network Centric Warfare) รวมทั้งเพื่อการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่จะนำองค์กรไปสู่วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ร่วมกัน</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก ในภารกิจนี้ ผู้ปฏิบัติการไม่จำเป็นต้องมีสมรรถนะเฉพาะที่เป็นข้อจำกัดให้เพศหญิงปฏิบัติการไม่ได้</p>

ตารางที่ 4 - 5 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะพิเศษ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ด้วยขีดความสามารถในการปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare) การลาดตระเวนทางอากาศด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย อาทิ อินฟราเรด เรดาร์ ภาพถ่าย ฯลฯ มีความสำคัญอย่างมาก กองทัพอากาศ ต้องพัฒนาความสามารถในการปฏิบัติการกิจตอบสนองการรักษาความมั่นคงของรัฐภายใต้กรอบการบูรณาการกำลังอำนาจแห่งชาติทั้ง 5 ด้าน เช่น การติดตามตรวจสอบการลักลอบใช้คลื่นสัญญาณผิดกฎหมาย (สัญญาณรบกวนคลื่นความถี่การบิน รบกวนการสื่อสารด้านความมั่นคง) การต่อต้านการก่อการร้าย การรักษาความปลอดภัยสนามบินการบินติดตามอาชญากรรมในเมืองและตามแนวชายแดน การบินสำรวจและรักษาทรัพยากรธรรมชาติ (การบินตรวจป่า การบินโปรยเมล็ดพันธุ์พืช) การปฏิบัติการทางอากาศเพื่ออนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (การบินโปรยสารเคมี) การบินปฏิบัติการพิเศษอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย (การบินกระจายเสียงแจ้งเตือนภัย การโปรยใบปลิว) เป็นต้น ซึ่งหลายภารกิจได้กล่าวถึงมาแล้วในข้างต้น และเพื่อเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวซึ่งอยู่ในพันธกิจ การเฝ้าตรวจ/ตรวจการณ์การควบคุมสั่งการ การเดินอากาศ (ด้วยเครือข่ายการสื่อสารที่ครอบคลุม) การบริหารจัดการห้วงอากาศของกองทัพอากาศ ดังนั้น นักบินหญิงกองทัพอากาศจึงควรมีความรู้เท่าทันวิชาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความก้าวหน้า แม้ภาพรวมในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ไม่มีการร้องขอใช้บริการขีดความสามารถดังกล่าวให้เกิดประโยชน์ดังแนวทางที่ปรากฏในยุทธศาสตร์การบริหารราชการแผ่นดินของรัฐบาลอย่างเป็นรูปธรรมมากนักก็ตาม รวมทั้งความรู้ด้านปฏิบัติการจิตวิทยา (Psychological Operations) ทั้งกิจกรรมทางจิตวิทยาและสงครามจิตวิทยา ตลอดจนปฏิบัติการต่าง ๆ ในทางการทหาร การเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับนักบินกองทัพอากาศในการปฏิบัติการเพื่อมุ่งสู่บรรลุเป้าหมายตามที่ได้รับวางแผนไว้แล้ว โดยสามารถใช้ปฏิบัติการจิตวิทยา</p>

ตารางที่ 4 - 5 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจเฉพาะพิเศษ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	เพื่อก่อให้เกิดอิทธิพลต่ออารมณ์ ทำที่ ทศนคติ ความเชื่อ และพฤติกรรมของเป้าหมาย Military Information Support Operations (MISO) ในอนาคตสิ่งเหล่านี้จะมีความสำคัญและจำเป็นยิ่งยวดสำหรับกองทัพอากาศในการปฏิบัติภารกิจเฉพาะพิเศษ
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	เหมาะสม เนื่องจาก ในภารกิจนี้ เช่น การสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare) การปฏิบัติการจิตวิทยา (Psychological Operations) เป็นต้น ความแตกต่างระหว่างชายและหญิงไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติการ

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพเพื่อสนับสนุนภารกิจเฉพาะพิเศษ

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสมเนื่องจากสมรรถภาพทางกายและบุคลิกภาพของความเป็นชายหรือหญิงไม่เป็นลักษณะเด่นหรือความบกพร่องอย่างชัดเจนต่อการปฏิบัติการ

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านเสนาธิการกิจ

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านเสนาธิการกิจ

ตาราง 4 - 6 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	เหมาะสม เนื่องจาก ปัจจุบัน ไม่มีข้อกำหนดใดที่จำกัดไม่ให้นักบินหญิงปฏิบัติหน้าที่ด้านเสนาธิการกิจ ซึ่งโดยหลักการแล้วนักบินหญิงมีความชอบธรรมตามระบบราชการในการก้าวหน้าตามสายงานได้เท่าเทียมกับนักบินชายแต่ก่อนจะก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งผู้ฝูงหรือรองผู้ฝูงถูกกำหนดไว้ใน Career Path ให้ต้องผ่านการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ ดังนั้น เมื่อสำเร็จการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศแล้วก็ย่อมมีความเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่ด้านเสนาธิการกิจได้ อย่างไรก็ตามการพิจารณา

ตาราง 4 - 6 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ระเบียบและหลักเกณฑ์ในการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศของนักบินหญิงต้องวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งมีความแปรผันไปตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต ซึ่งในภาวการณ์ปัจจุบันยังเร็วเกินไปที่จะหาข้อสรุปสำหรับประเด็นนี้</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ในภารกิจนี้ผู้ปฏิบัติภารกิจไม่จำเป็นต้องมีสมรรถนะเฉพาะที่เป็นข้อจำกัดให้เพศหญิงปฏิบัติภารกิจไม่ได้</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>การปฏิบัติหน้าที่ด้านเสนาธิการกิจขึ้นอยู่กับคุณลักษณะส่วนบุคคล (Attributes) โดยปัจจัยด้านเพศไม่เป็นตัวแปรที่ทำให้เกิดความแตกต่างในการปฏิบัติภารกิจ ทั้งนักบินชายและนักบินหญิงมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเท่าเทียมทั้งนี้คุณสมบัตินี้จำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่เสนาธิการกิจคือต้องได้รับการศึกษาจากโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศในระบบการศึกษาของทหารอาชีพ (Professional Military Educations : PME) เพื่อช่วยเหลือผู้บังคับบัญชาในการจัดทำข้อตกลงใจและการประสานการปฏิบัติให้เป็นไปตามข้อตกลงใจของผู้บังคับบัญชา (Role of Staff : To Help The Commander Make and Implement Decisions) และเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่มีทั้งคุณภาพและคุณธรรม</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ในภารกิจนี้ เช่น ปฏิบัติงานด้านการวางแผน (Planning) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) และการควบคุม (Controlling) ตลอดจนให้การปรึกษาแนะนำ (Counseling and Advising) แก่ผู้บังคับบัญชาโดยการแนะนำและจัดหาข่าวสาร (Advising and Providing Information) การพัฒนาแผน (Developing Plans) การบริหารทรัพยากร (Organizing Resources) การก่อให้เกิดผลสำเร็จใน</p>

ตาราง 4 - 6 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	การประสานงาน (Achieving Coordinating) การทำข้อตกลงใจ (Making Decisions) การเตรียมและการส่งคำสั่ง (Preparing and Transmitting Directives) และการรักษาไว้ซึ่งการควบคุม (Maintaining Control) เป็นต้น ความแตกต่างระหว่างชายและหญิงไม่เป็นปัจจัยสำคัญในการปฏิบัติภารกิจ

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านเสนาธิการกิจ

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม เนื่องจากสมรรถภาพทางกายและบุคลิกภาพของความเป็นชายหรือหญิงไม่เป็นลักษณะเด่นหรือความบกพร่องอย่างชัดเจนต่อการปฏิบัติภารกิจนี้ อย่างไรก็ตามควรพิจารณาถึงระเบียบและหลักเกณฑ์ในการเข้ารับการศึกษาในโรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศของนักบินหญิง และวิเคราะห์ถึงปัจจัยต่าง ๆ ซึ่งมีความแปรผันไปตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปในอนาคต

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ

ตาราง 4 - 7 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	เหมาะสม เนื่องจาก จากบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.2557 มาตรา 4 ซึ่งให้ความสำคัญต่อความเสมอภาคของบรรดาประชาชนชาวไทยผู้แน่วคิดในการริเริ่มผลิตนักบินหญิงของ กองทัพอากาศ โดยเล็งเห็นถึงความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ (Sexual Equality) ซึ่งถือเป็นปรากฏการณ์ครั้งสำคัญบนหน้าประวัติศาสตร์กองทัพอากาศไทย ที่ได้รับกระแสตอบรับเป็นอย่างดี

ตาราง 4 - 7 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์
กับมิตรประเทศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>จากทั้งประชาชน ข้าราชการ กองทัพอากาศและมิตรประเทศต่าง ๆ ซึ่งกล่าวได้ว่าการเปิด โอกาสสำหรับนักบินหญิงของกองทัพอากาศครั้งนี้เป็นส่วนสำคัญในการสร้างและส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (Corporate Image Building) ให้ การ ก้าว สู่ ความ เป็น สากล (Internationalization) และมีความทัดเทียมกับมิตรประเทศ นอกจากนี้ นักบินหญิงยังเป็นในมิติใหม่ที่จะเพิ่มโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรประเทศทางทหาร (Coalition) อีกด้วย</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก ในภารกิจนี้ผู้ปฏิบัติการกิจไม่จำเป็นต้องมีสมรรถนะเฉพาะที่เป็นข้อจำกัดให้เพศหญิงปฏิบัติการกิจไม่ได้</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก แม้ว่าประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกยังให้ความสำคัญด้านการทหาร เห็นได้จากในแต่ละปีพบว่ามี การสำรวจการจัดอันดับประเทศที่มีแสนยานุภาพทางทหาร (Military Strength/Military Powers) โดยวัดจากดัชนีที่เรียกว่า Nation's Power Index (PwrIndx) จากขนาดของกองทัพที่ประกอบด้วยจำนวนทหาร อาวุธยุทโธปกรณ์ อาทิตหารถึง เรือดำน้ำ จรวด จีปนาวุธ เป็นต้น การดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบันนี้ จึงมีการใช้กำลังอำนาจทางทหารเป็นเครื่องมือสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง และใช้เป็นพลังในการเจรจาต่อรองทางการเมืองระหว่างประเทศ โดยประเทศที่มีกำลังอำนาจทางทหารเข้มแข็งทั้งด้านคุณภาพของอาวุธและ มีกองกำลังทหารจำนวนมากย่อมเป็นฝ่ายได้เปรียบในการชำระไว้ซึ่งความเป็นชาติมหาอำนาจ อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันการบรรลุเป้าหมายของชาติไม่เพียงขึ้นอยู่กับกำลังอำนาจทางทหาร แต่ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญที่เรียกว่าพลังอำนาจของชาติ (National Power) ซึ่งเป็นความสามารถในการผลักดัน โน้มนำให้ดำเนินการตามเป้าหมายที่ต้องการทั้งการเมืองระหว่างประเทศและภายในประเทศ ทั้งเป็นกลไกทางการเมืองที่ถือว่าเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเทศในปัจจุบัน</p>

ตาราง 4 - 7 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์
กับมิตรประเทศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการสร้างสรรค์ความเข้าใจอันดีระหว่างประเทศและการชำระไว้ซึ่งสันติภาพของโลก ขณะเดียวกันการบรรจุนักบินหญิงเข้ารับราชการในกองทัพอากาศก็เป็นแนวทางในการส่งเสริมการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศในด้านการทหาร ส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศโดยเปิดโอกาสให้กับผู้หญิงเข้ามามีบทบาทเป็นเหล่าทหารนักบิน แสดงให้เห็นถึงความเป็นสากลของกองทัพอากาศเพราะในอาเซียนก็มีนักบินหญิงจึงช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างกองทัพ ได้โดยตรงให้เกิดสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น การฝึกร่วมผสมกับนานาชาติ การแลกเปลี่ยนทัศนคติระหว่างกันอันเป็นผลแห่งการมีสัมพันธ์ภาพที่ยอดเยี่ยม รวมถึงภารกิจที่มิใช่การรบซึ่งเพิ่มมากขึ้นในอนาคต เช่น การรักษาสันติภาพ การช่วยเหลือมนุษยธรรม การบรรเทาสาธารณภัย ฉะนั้น การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศจึงถือว่าเป็นเครื่องมือระดับนานาชาติที่จะช่วยส่งเสริมให้เกิดภาพพจน์ที่ดีของประเทศในฐานะที่ประเทศไทยต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในปฏิสัมพันธ์ด้านต่าง ๆ กับประชาคมโลก</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>การเข้าร่วมฝึกกับกองทัพมิตรประเทศ การแลกเปลี่ยน การเยือน และการปฏิบัติงานตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือในด้านต่าง ๆ นั้น หากมีนักบินหญิง เข้าร่วมจะทำให้ได้รับความยอมรับในระดับชาติ และบุคลิกความเป็นหญิงมีส่วนช่วยลดความตึงเครียดในปฏิบัติการต่าง ๆ ได้</p>

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจ การเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม เนื่องจากมีส่วนช่วยแสดงให้เห็นถึงการให้ความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ (Sexual Equality) และส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (Corporate Image Building) ให้การก้าวสู่ความเป็นสากล (Internationalization) และมีความทัดเทียมกับมิตรประเทศ นอกจากนี้ นักบินหญิงยังเป็นในมิติใหม่ที่จะเพิ่มโอกาสในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับมิตรประเทศทางทหาร (Coalition) อีกด้วย

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

ตารางที่ 4 - 8 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>โดยภาพรวมกองทัพอากาศเป็นองค์กรที่มีเอกลักษณ์เด่นชัด ด้านการทหารซึ่งมีภารกิจหลักในการป้องกันประเทศ การรักษาความสงบแห่งชาติ รวมถึงการศึกสงครามที่มีความเกี่ยวข้องกับอาวุธและความรุนแรงจึงเป็นอัตลักษณ์องค์กร (Corporate Identity) ที่แสดงถึงความเข้มแข็งแข็งแกร่ง และน่าเกรงขาม โดยเป็นภาพลักษณ์ในวิถีที่ประชาชนรับรู้โดยทั่วไป ดังนั้น นักบินหญิงซึ่งมีบุคลิกภาพที่ดูเป็นมิตร (Friendly) อ่อนหวาน (Feminine) และนุ่มนวล (Smooth) แต่คงไว้ซึ่งความทะมัดทะแมงจึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของกองทัพอากาศในการเป็นสื่อบุคคล (Personal Media) ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดภาพลักษณ์องค์กรที่ดี โดยเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูง ในการประชาสัมพันธ์ในการโน้มน้าวให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อการปรับภาพลักษณ์องค์กรถึงความเป็นมิตรและการเข้าถึงบริการ (Accessibility) ของประชาชน ตลอดจนได้รับกระแสตอบรับที่ดีจากสื่อมวลชน ซึ่งให้ความสนใจอย่างมาก</p>
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ในภารกิจนี้ผู้ปฏิบัติการกิจไม่จำเป็นต้องมีสมรรถนะเฉพาะที่เป็นข้อจำกัดให้เพศหญิงปฏิบัติการกิจไม่ได้</p>

ตารางที่ 4 - 8 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดี
ของกองทัพอากาศ) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>ปัจจุบันแนวโน้มสถานการณ์ภัยคุกคามจากกำลังทหารจากภายนอกประเทศลดน้อยลง ในขณะที่เกิดภัยคุกคามต่อชาติรูปแบบใหม่ขึ้นซึ่งเป็นการต่อสู้ด้านผลประโยชน์ของชาติ กองทัพอากาศจึงต้องปรับเปลี่ยนแนวความคิดและนโยบายทั้งด้านยุทธศาสตร์และยุทธวิธีให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันดังนั้นกองทัพอากาศจึงระดมทั้งกำลังพล เครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ และยุทธโศปกรณ์ทั้งปวงในการพัฒนาประเทศ สร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ป้องกันภัยที่อาจจะกระทบต่อความมั่นคงของชาติทั้งนี้การบรรลุเป้าหมายของกองทัพในการเสริมสร้างความมั่นคงของชาติและเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องอาศัยความสัมพันธ์อันดี และความสามัคคีร่วมใจระหว่างกองทัพอากาศ ชุมชนและส่วนราชการต่าง ๆ ให้เกิดความสอดคล้องและเกื้อกูลซึ่งกัน ดังนั้น งานด้านกิจการพลเรือนจึงเป็นหลักสำคัญทั้งปฏิบัติการกิจการพลเรือน (Civil Military Operations CMO) และการปฏิบัติการกิจการประชาสัมพันธ์ (Public Affairs : PA) ซึ่งเป็นภารกิจที่มีความละเอียดอ่อนสูง ฉะนั้น นักบินหญิงจึงมีความเหมาะสมสำหรับภารกิจนี้อย่างยิ่ง</p>
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>นักบินหญิงมีส่วนช่วยให้เกิดภาพลักษณ์ของความเท่าเทียม และช่วยให้เกิดความยอมรับในระดับสากล</p>

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 4 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม เนื่องจากการให้ความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศ (Sexual Equality) และส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กร (Corporate Image Building) ให้การก้าวสู่ความเป็นสากล (Internationalization) และมีความทัดเทียมกับมิตรประเทศ นอกจากนี้ การที่นักบินหญิงซึ่งมีบุคลิกภาพที่ดูเป็นมิตร

(Friendly) อ่อนหวาน (Feminine) และนุ่มนวล (Smooth) แต่คงไว้ซึ่งความทะมัดทะแมง จึงมีความเหมาะสมอย่างยิ่งในการส่งเสริมภาพลักษณ์ของกองทัพอากาศที่จะเป็นสื่อบุคคล (Personal Media) ในการทำหน้าที่ถ่ายทอดภาพลักษณ์องค์กรที่ดี โดยเป็นสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพสูงในการ โน้มน้าวให้เกิดทัศนคติที่ดีต่อภาพลักษณ์องค์กร แสดงถึงความเป็นมิตร และการเข้าถึงบริการ (Accessibility) ของประชาชนอีกด้วย

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจครูการบิน

1. การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญในประเด็นการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจครูการบิน

ตารางที่ 4 - 9 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจครูการบิน)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 1	<p>เหมาะสมเนื่องจาก</p> <p>ภารกิจครูการบินแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ Civilian Term และ Military Term ซึ่งในการพิจารณาการใช้นักบินหญิงในภารกิจทั้งสองภารกิจดังกล่าวควรเป็นแบบ Step by Step ในช่วงเริ่มต้นของการปฏิบัติการกิจกรรมบินนั้นนักบินหญิงควรเข้ารับการฝึกเป็นครูการบิน (Instructor Pilot) ที่ฝูงบิน 604 เพราะนักบินหญิงเหล่านี้ได้รับการสั่งสมประสบการณ์ในการอบรมและการฝึกจากฝูงบิน 604 ดังนั้นย่อมมีความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดความรู้ภายใต้ปัจจัยแวดล้อมของฝูงบินดังกล่าวได้ดี อย่างไรก็ตาม การฝึกบินของนักบินหญิงใน Military Term เช่น การบินหมู่ (Formation Flight) การบินผาดแผลง (Aerobatic Flight Training) การบินเดินทางระยะสูงต่ำ (Low level Navigation) และการบินยุทธวิธีขั้นพื้นฐาน (Basic Tactical) เป็นเพียงการศึกษาเกี่ยวกับรูปร่างยังไม่ถึงระดับ Expert และหลังจากจบการศึกษาแล้วนักบินหญิงเหล่านี้ไม่ได้ปฏิบัติการบินใน Military Term จึงทำให้ขาดประสบการณ์ รวมทั้งความเชี่ยวชาญและความชำนาญ ฉะนั้น เพื่อขยายภารกิจครูการบินให้ครอบคลุม Military Term นักบินหญิงจะต้องได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการบินภาคการบินและภาควิชาการทั้งในด้านความรู้ (Knowledge) ความชำนาญ (Experience) และทักษะ (Skill) โดยผ่านเกณฑ์การประเมินค่านักบินที่ปฏิบัติหน้าที่ครูการบิน ทั้งนี้เพื่อให้นักบินหญิงที่ทำหน้าที่ครูการบินสามารถทำหน้าที่ฝึกสอนการบิน</p>

ตารางที่ 4 - 9 ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ (ภารกิจครูการบิน) (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ความคิดเห็น
	<p>ตามกฎการบินด้วยทัศนวิสัย (VFR) ให้กับนักบินฝึกเปลี่ยนแบบหรือนักบินฝึกพร้อมรบของฝูงบินได้ ฉะนั้น จึงเป็นบทพิสูจน์ถึงความเหมาะสมว่านักบินหญิงจะสามารถปฏิบัติภารกิจครูการบินใน Military Term หรือพัฒนาไปสู่การเป็นนักบินขับไล่ในอนาคตได้หรือไม่ นอกจากนี้ประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจสำหรับการใช้นักบินหญิงในภารกิจครูการบินคือความท้าทายบทบาทใหม่ของครูการบินกองทัพอากาศที่จะลบล้างวัฒนธรรมการสอนบินโดยใช้ความรุนแรงในรูปแบบเดิม</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 2</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>การใช้นักบินหญิงกองทัพเพื่อภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ครูการบินไม่มีความแตกต่างจากการใช้นักบินหญิงในปฏิบัติการบินภารกิจอื่น ๆ ที่กล่าวมาแล้ว ยกเว้น ปฏิบัติการบินสนับสนุนภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์และโจมตี ซึ่งมีข้อจำกัดชัดเจนที่นักบินหญิงยังไม่มีคุณสมบัติเหมาะสม แต่สำหรับภารกิจการบินสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษนี้ นักบินหญิงสามารถปฏิบัติได้</p>
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 3</p>	<p>ไม่เหมาะสม เนื่องจาก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. การใช้นักบินหญิงกองทัพเพื่อภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ครูการบินอาจไม่เป็นที่ยอมรับในสังคมนักบินซึ่งผ่านกระบวนการศึกษาด้วยระบบเดียวกันซึ่งขัดแย้งกับกระแสวัฒนธรรมและค่านิยมของนักบินส่วนใหญ่ในกองทัพอากาศ 2. นอกจากนี้การอยู่ร่วมกันระหว่างนักบินชายและนักบินหญิงอาจเกิดความขัดแย้งในองค์กรจากปัญหาด้านจริยธรรมในเชิงพฤติกรรมชู้สาว ซึ่งมีผลกระทบต่อการทำงาน ผลการปฏิบัติงานและบรรยากาศทำงานร่วมกัน
<p>ผู้เชี่ยวชาญท่านที่ 4</p>	<p>เหมาะสม เนื่องจาก</p> <p>เป็นภารกิจที่ไม่จำเป็นต้องมีสมรรถนะเฉพาะที่เป็นข้อจำกัดทางเพศบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) ซึ่งมีความละเอียดอ่อนมากกว่าชาย จะช่วยเติมเต็มในสิ่งที่นักบินชายมองข้าม หรืออาจมีเทคนิคในการสื่อสารให้ศิษย์การบินมีความรู้ความเข้าใจได้มากกว่าครูการบินชาย ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับประเภทอากาศยานที่นักบินหญิงมีทักษะ ความรู้</p>

2. สรุปการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ครูการบิน

กล่าวโดยสรุปคือ ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน มีความคิดเห็นตรงกันว่า เหมาะสม เนื่องจากนักบินหญิงที่ได้รับการตรวจสอบมาตรฐานการบินภาคการบินและภาควิชาการ ทั้งในด้านความรู้ (Knowledge) ความชำนาญ (Experience) และทักษะ (Skill) โดยผ่านเกณฑ์การประเมินค่านักบินที่ปฏิบัติหน้าที่ครูการบินสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูการบินได้ อีกทั้งบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) ซึ่งมีความละเอียดอ่อนมากกว่าชาย จะช่วยเติมเต็มในสิ่งที่นักบินชายมองข้าม หรืออาจมีเทคนิคในการสื่อสารให้ศิษย์การบินมีความรู้ความเข้าใจได้มากกว่าครูการบินชาย ทั้งนี้ ต้องสอดคล้องกับประเภทอากาศยานที่นักบินหญิงมีทักษะ ความรู้ แต่มีผู้เชี่ยวชาญ 1 คน ที่มีความคิดเห็นที่ไม่เหมาะสม เนื่องจากขัดแย้งกับกระแสวัฒนธรรมและค่านิยมของนักบินส่วนใหญ่ในกองทัพอากาศ และการอยู่ร่วมกันระหว่างนักบินชายกับนักบินหญิง อาจเกิดความขัดแย้งในองค์กรจากปัญหาด้านจริยธรรมในเชิงพฤติกรรม

สรุป

จากการศึกษาข้างต้น พบว่าการพิจารณาใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศตามการกำหนดภารกิจของฝูงบินเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มภารกิจ ดังนี้

1. กลุ่มภารกิจปฏิบัติการทางการบิน (Aviation Operations)

การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศในภารกิจการบิน คำนึงถึงสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) ของนักบินเป็นสำคัญ เพราะการปฏิบัติทางอากาศในภารกิจต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับแบบของอากาศยานที่ใช้ในการปฏิบัติการบิน โดยอากาศยานแต่ละแบบก็มีสมรรถนะที่แตกต่างกัน ฉะนั้น นักบินจะต้องได้รับการฝึกบินซึ่งมีความจำเพาะกับอากาศยานแบบนั้น ๆ

ดังนั้น นักบินหญิงที่ไม่ได้รับการฝึกบินกับเครื่องบินรบจึงขาดคุณสมบัติด้านสมรรถนะตามบทบาทหน้าที่ (Functional Competency) ในการปฏิบัติการเฉพาะฝูงบินขับไล่ เอนกประสงค์และโจมตี แต่สามารถพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะการบินเพื่อใช้ในการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงอื่น ๆ ได้แก่ ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) ภารกิจช่วยเหลือและกู้ภัย โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ ภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ และภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ครูการบิน

2. กลุ่มภารกิจที่ไม่ใช่ปฏิบัติการทางการบิน

จากการบินรบของยุคคลาสสิก (Classical Air Combat) ซึ่งเป็นการบินรบในอากาศของยุคแรกโดยมีรูปแบบสถานการณ์การรบด้วยหลักเพียงประการเดียวคือ สมรรถนะของอากาศยานแบบรบ เช่น ความสามารถในการเปลี่ยนทิศทาง การออกแบบอากาศพลศาสตร์ที่สัมพันธ์กับเทคโนโลยีโครงสร้างที่ก่อให้เกิด Velocity Vector มากที่สุดทุกทิศทาง เพื่อให้นักบินสามารถบังคับเครื่องเข้าสู่ตำแหน่งที่ได้เปรียบ Nose - Tail Position ในระหว่างทำการรบได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม แม้ปัจจุบันแนวคิดยุทธวิธีแบบดั้งเดิมยังคงมีอยู่ แต่แนวโน้มของการรบในอนาคต (Trends in Air Combat) ทั้งในทางยุทธวิธีและยุทธศาสตร์ (Tactics and Strategy) ซึ่งแนวโน้มของการบินรบในอากาศ (Trends in Air Combat) มุ่งให้ความสำคัญต่อปฏิบัติการสงครามอิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Warfare) ปฏิบัติการจิตวิทยา (Psychological Operations) และปฏิบัติการข้อมูลข่าวสาร (IO) รวมถึงการรักษาความปลอดภัยซึ่งมีผลต่อการแพ้ - ชนะสงครามอย่างยิ่งยวด และปฏิบัติการในลักษณะนี้เป็นการใช้ขีดความสามารถทางด้านการทหารที่สามารถผนวกเข้ากับองค์ประกอบของเครื่องมือที่เป็นพลังอำนาจแห่งชาติ ทั้งในภาวะปกติ ระหว่างสงคราม และภายหลังการเกิดสงคราม

ดังนั้น เพื่อตอบสนองความต้องการปฏิบัติการทางทหารที่มีใช้การบินที่ทวีความสำคัญมากขึ้นในอนาคต ทั้งเป็นการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าสูงสุด ตลอดจนปรับสมรรถนะองค์การให้มีความทันสมัยและสอดคล้องสถานการณ์ โดยพิจารณาการใช้นักบินหญิงในกลุ่มภารกิจที่ไม่ใช่ปฏิบัติการทางการบิน ได้แก่ ภารกิจสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษ ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ และภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดในการปฏิบัติภารกิจด้านความมั่นคง ตลอดจนเสนอแนวทางการใช้นักบินหญิงในภารกิจต่าง ๆ โดยผู้วิจัยขอสรุปผลการศึกษาและมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

สรุป

1. การใช้นักบินหญิงในการปฏิบัติทางอากาศด้วยอากาศยานแบบเครื่องบินรบนั้น ไม่มีความเหมาะสม ดังนั้น จึงไม่ควรใช้นักบินหญิงในภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่เอนกประสงค์ และ โจมตี
2. อุปสรรคและข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงมีหลายประการ ได้แก่ ด้านกฎหมาย (Legislation) ด้านระบบการฝึกนักบินขับไล่ทางยุทธวิธี ด้านสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness) และด้านวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture)
3. แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในภารกิจต่าง ๆ ซึ่งสามารถแบ่งได้ 2 กลุ่มภารกิจ คือ กลุ่มภารกิจปฏิบัติการทางการบิน (Aviation Operations) ได้แก่ ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) ภารกิจปฏิบัติการบินสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัย ภารกิจปฏิบัติการบินสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ และภารกิจปฏิบัติหน้าที่ครูการบิน และกลุ่มภารกิจที่มีใช่ปฏิบัติการทางอากาศ ได้แก่ ภารกิจสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษ ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ และภารกิจการเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพียงในส่วนของการปรับปรุงบทบาท และโครงสร้างของหน่วยรับผิดชอบหลักจะเป็นเพียงการเสนอแนวคิดหรือหลักการกว้าง ๆ มิได้ศึกษาในประเด็นฝั่งการจัดหน่วย และทำการวิจัยเฉพาะข้อมูลที่เปิดเผยได้เท่านั้น หากผู้ศึกษามีความสนใจควรศึกษาในประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติม

บรรณานุกรม

หนังสือ

ธงชัย สันติวงษ์. การบริหารค่าตอบแทน. กรุงเทพฯ : ประชุมช่าง. จำกัด, 2546.

ธำรงค์ศักดิ์ คงคาสวัสดิ์. การประเมินค่างานและการทำโครงสร้างเงินเดือน (ภาคปฏิบัติ). กรุงเทพฯ : บริษัท บพิชการพิมพ์ จำกัด, 2548.

ประเวศน์ มหารัตน์สกุล. การบริหารค่าจ้างเงินเดือน. กรุงเทพฯ : ปัญญาชน, 2555.

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. การบริหารค่าจ้างและเงินเดือน. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย - ญี่ปุ่น), 2552.

วารสาร

วีรวิชัย เลิศไทยตระกูล และอัครวรรณ์ แสงวิภาค. “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการให้บริการสายการบินของสายการบินต้นทุนต่ำในประเทศไทย”, วารสารวิชาการศรีปทุม ชลบุรี. 2558. (ฉบับที่ 6). 28 กรกฎาคม 2556 หน้า 4 - 6.

วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย เอกสารวิจัย

ชูชาติ บุญชัย. “การปรับเงินเพิ่มนักบินของกองทัพอากาศ”. เอกสารวิจัยส่วนบุคคล, โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ, 2535.

ปณิดา ปาณะลักษณะ. “การวิเคราะห์กำลังคนด้านนักบินพาณิชย์ในประเทศไทย”. วิทยานิพนธ์, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2552.

กฎหมาย

“พระราชบัญญัติข้าราชการทหาร พ.ศ.2521”, ราชกิจจานุเบกษา. (ฉบับพิเศษ), 20 มิถุนายน 2521, หน้า 5.

เอกสารไม่ตีพิมพ์

กองทัพอากาศ. “ยุทธศาสตร์กองทัพอากาศ 20 ปี (พ.ศ.2560 - 2579)”. 2559.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	พลอากาศตรี ชากร ตะวันแจ้ง
วัน เดือน ปี เกิด	24 พฤศจิกายน 2506
การศึกษา	โรงเรียนเตรียมทหาร รุ่นที่ 23 โรงเรียนนายเรืออากาศ รุ่นที่ 30 โรงเรียนนายทหารผู้บังคับฝูง รุ่นที่ 78 โรงเรียนเสนาธิการทหารอากาศ รุ่นที่ 42 วิทยาลัยเสนาธิการทหาร รุ่นที่ 49
ประวัติการทำงานโดยย่อ	รองผู้อำนวยการ สำนักนโยบายและบริหารกำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ ผู้อำนวยการกองการศึกษา กรมกำลังพลทหารอากาศ ผู้อำนวยการกองการปกครอง กรมกำลังพลทหารอากาศ รองผู้อำนวยการกองการปกครอง กรมกำลังพลทหารอากาศ รองผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน กรมกำลังพลทหารอากาศ
ตำแหน่งปัจจุบัน	ผู้อำนวยการสำนักปกครองและพัฒนากำลังพล กรมกำลังพลทหารอากาศ

สรุปย่อ

เรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
ลักษณะวิชา การทหาร
ผู้วิจัย พล.อ.ต.ชาคร ตะวันแจ่ม หลักสูตร วปอ. รุ่นที่ 59

ความเป็นมา และความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันอุตสาหกรรมการบินของประเทศขยายตัวอย่างรวดเร็วสอดคล้องกับสถานการณ์การขยายตัวของอุตสาหกรรมการบินโลก วิกฤติการณ์ที่สายการบินต่าง ๆ กำลังเผชิญอยู่คือปัญหาการขาดแคลนนักบินที่มีประสบการณ์การบินและผ่านการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี ซึ่งเป็นปัจจัยที่ทำให้ประเทศไทยมีความต้องการนักบินเพิ่มขึ้น และจากสภาวะของจำนวนความต้องการนักบินที่สูงกว่าขีดความสามารถในการผลิตนักบินได้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องติดต่อกันเป็นเวลานานทำให้หลายสายการบินมีจำนวนนักบินไม่เพียงพอต่อการให้บริการ จึงใช้กลยุทธ์ต่าง ๆ ในการดึงดูดนักบินเข้าสู่องค์กรและป้องกันไม่ให้นักบินลาออกไปอยู่กับสายการบินอื่น กลยุทธ์ทางการแข่งขันของภาคเอกชนดังกล่าวส่งผลต่อกองทัพอากาศซึ่งเป็นสถาบันที่มีนักบินเป็นกำลังหลักในการปฏิบัติการกิจด้านความมั่นคงของชาติ โดยเกิดการสูญเสียนักบินให้กับภาคอุตสาหกรรมการบินเป็นจำนวนมากตลอดจนส่งผลกระทบต่อการปฏิบัติการกิจการลำเลียงทางอากาศ การลาดตระเวนทางอากาศและการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทั้งทางทหารและพลเรือนซึ่งมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิบัติการกิจระหว่างประเทศในการช่วยเหลือมนุษยธรรมการรักษาสันติภาพ การลำเลียงทางอากาศ เป็นต้น กองทัพอากาศจึงมีความจำเป็นต้องผลิตนักบินให้เพียงพอเพื่อรองรับการปฏิบัติการดังกล่าว

กองทัพอากาศได้เล็งเห็นปัญหาดังกล่าวและดำเนินการมาตรการในการป้องกันและแก้ไขปัญหามิให้เกิดปัญหาในหลากหลายมิติ เช่น การเพิ่มจำนวนศิษย์การบิน การปลูกจิตสำนึกความเป็นทหารอาชีพ และการกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ (Career Path) ที่ชัดเจน เป็นต้น โดยกองทัพอากาศจะต้องดำรงขีดความสามารถในการรับมือกับภัยคุกคามรูปแบบเดิมควบคู่ไปกับการรับมือกับภัยคุกคามอสมมาตร และภัยคุกคามรูปแบบใหม่ ซึ่งต้องเตรียมกำลังทางอากาศและปรับบทบาทของกองทัพอากาศให้สามารถเผชิญกับภัยคุกคามดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนดำรงเป้าหมาย การพัฒนา กองทัพอากาศมุ่งสู่วิสัยทัศน์ “กองทัพอากาศชั้นนำในภูมิภาค” โดยกองทัพอากาศมุ่งมั่นพัฒนาขีดความสามารถในทุกมิติ เพื่อมุ่งสู่กองทัพอากาศที่มีทหารฉลาด (Smart People) อาวุธฉลาด (Smart Weapon Systems) และกลยุทธ์ฉลาด (Smart Tactics)

ฉะนั้น เพื่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรบุคคลของกองทัพอากาศที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า และดำเนินการให้สอดคล้องกับกฎหมายรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยความเสมอภาคของประชาชนชาวไทยจึงนำไปสู่การบรรจุนักบินหญิงเพื่อปฏิบัติการทางทหารของกองทัพอากาศ ซึ่งสอดคล้องกับหลายประเทศที่นักบินหญิงสามารถปฏิบัติการกิจได้อย่างเท่าเทียมกับนักบินชาย ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้ประโยชน์ อุปสรรค และข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศ เพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง
2. เพื่อเสนอแนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

ขอบเขตของการวิจัย

1. ด้านเนื้อหา

1.1 การวิจัยนี้มุ่งศึกษาการใช้ นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนความมั่นคงแห่งชาติเฉพาะด้านการทหารและการป้องกันประเทศ

1.2 ในส่วนของการปรับปรุงบทบาท และโครงสร้างของหน่วยรับผิดชอบหลักจะเป็นเพียงการเสนอแนวคิดหรือหลักการกว้าง ๆ โดยไม่พิจารณาลงไปในรายละเอียดของผังการจัดหน่วย และทำการวิจัยเฉพาะข้อมูลที่เปิดเผยได้เท่านั้น

2. ด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การเลือกตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับทฤษฎีเป็นหลัก (Theoretically Oriented) โดยการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในกองทัพอากาศที่มีความเชี่ยวชาญ และฝ่ายเสนาธิการที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำกับดูแลด้านการปฏิบัติการกิจในการใช้กำลังทางอากาศเพื่อป้องกันราชอาณาจักรให้เป็นที่ไปด้วยความเรียบร้อย

3. ด้านระยะเวลา

ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม พุทธศักราช 2559 - 28 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2560

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เป็นแนวทางหลักในการศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึก แล้วนำมาสังเคราะห์ด้วยเหตุและผลเพื่อตอบคำถามการวิจัยตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. กลุ่มตัวอย่าง การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมกับทฤษฎีเป็นหลัก (Theoretically Oriented) ในการเลือกบุคคลที่เป็นแกนหลักหรือผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ซึ่งเป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ Information - rich Case คือ สามารถให้ข้อมูลเชิงลึกได้มาก และมีความเหมาะสมกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยผู้วิจัยได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 4 คน
3. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา โดยการทบทวนวรรณกรรมและศึกษาจากเอกสาร และการสัมภาษณ์เชิงลึกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล รวบรวมข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ
 - 4.1 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ทำการศึกษาจากการทบทวนวรรณกรรม
 - 4.2 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ทำการเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์
5. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และเอกสารที่เกี่ยวข้องมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา

ผลการวิจัย

1. การใช้ประโยชน์นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

จากการศึกษาพบว่า ปัจจุบันกองทัพอากาศได้บรรจุนักบินหญิงเข้ามาปฏิบัติการกิจการลำเลียงทางอากาศ การลาดตระเวนทางอากาศ และการปฏิบัติกิจเฉพาะพิเศษเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติการทั้งทางทหารและพลเรือนที่มีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง เช่น การปฏิบัติการระหว่างประเทศในการช่วยเหลือทางมนุษยธรรม การรักษาสันติภาพ การลำเลียงทางอากาศ การปฏิบัติการฝนหลวงการดับไฟป่า การสลายหมอกควัน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินการนี้ นับเป็นระยะเริ่มต้นของการใช้นักบินหญิงในการปฏิบัติการสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง กองทัพอากาศตั้งเป้าหมายเป็นโครงการเฉพาะกำหนดระยะเวลา 3 ปี จึงยังไม่มีกำหนดแนวทางอย่างชัดเจนสำหรับการมอบหมายภารกิจอื่น ทั้งด้านการบิน และที่ไม่ใช่การบินเพิ่มเติมแต่อย่างใด

2. อุปสรรค และข้อจำกัดของนักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

จากการศึกษาพบว่า การใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคงมีอุปสรรค และข้อจำกัดหลายประการ ได้แก่

2.1 ด้านกฎหมาย (Legislation) เนื่องด้วยภารกิจเฉพาะฝูงบินขับไล่ เอนกประสงค์และโจมตีมีลักษณะและสภาพแวดล้อมในปฏิบัติการบินที่มีความเสี่ยงภัยสูงจึงขัดแย้งกับข้อบังคับกระทรวงกลาโหมว่าด้วยทหารหญิง พ.ศ.2527 ที่ระบุว่า การบรรจุทหารหญิงเข้ารับราชการในเหล่าต่าง ๆ ให้พิจารณาบรรจุในตำแหน่งอัตราที่มีได้มีหน้าที่ทำการรบโดยตรง

2.2 ด้านระบบการฝึกนักบินขับไล่ทางยุทธวิธี ภารกิจการบินรบในอากาศ (Air Combat Operations) การโจมตีทางอากาศ (Air Strike Operations) เป็นภารกิจที่ต้องอาศัยสมรรถนะเฉพาะตามลักษณะงานซึ่งมีลักษณะจำเพาะสูง แต่การผลิตนักบินหญิงของกองทัพอากาศในปัจจุบันยังไม่ได้จัดให้มีการฝึกฝนและเตรียมความพร้อมด้านการบินขับไล่ทางยุทธวิธีเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าว

2.3 ด้านสมรรถภาพทางกาย (Physical Fitness) สมรรถภาพทางกายเป็นเงื่อนไขของร่างกายที่ปรากฏจากความเกี่ยวเนื่องกับเพศ ซึ่งบุคลิกภาพของความเป็นหญิง (Femininity) บางประการเป็นบุคลิกภาพที่ไม่เอื้อต่อการปฏิบัติการภารกิจการรบโดยตรง

2.4 ด้านวัฒนธรรมองค์กร (Organizational Culture) นักบินของกองทัพอากาศส่วนใหญ่ได้รับการหล่อหลอมขัดเกลาขององค์การ (Organizational Socialization) ซึ่งเป็นการปลูกฝังผ่านกระบวนการศึกษาซึ่งผลิตนักบินกองทัพอากาศในปัจจุบัน แต่นักบินหญิงเข้าสู่กองทัพอากาศด้วยกระบวนการที่แตกต่าง จึงนำไปสู่ปัญหาด้านวัฒนธรรมในด้านการยอมรับนับถือ (Recognition) ความเชื่อมั่นในตัวบุคคล และการปกครองบังคับบัญชา (Supervision - Technical) รวมถึงปัญหาด้านจริยธรรมในเชิงพฤติกรรม

3. แนวทางการใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง

จากการศึกษาพบว่า การพิจารณาใช้นักบินหญิงกองทัพอากาศตามการกำหนดภารกิจของฝูงบินเพื่อสนับสนุนภารกิจด้านความมั่นคง โดยแบ่งเป็น 2 กลุ่มภารกิจ ดังนี้

3.1 กลุ่มภารกิจปฏิบัติการทางการบิน (Aviation Operations) ได้แก่ ภารกิจเฉพาะฝูงบินลำเลียงทางอากาศ ภารกิจเฉพาะการลาดตระเวนทางอากาศ (Air Reconnaissance) ภารกิจปฏิบัติการบินสนับสนุนการช่วยเหลือและกู้ภัย ภารกิจปฏิบัติการบินสนับสนุนโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริและนโยบายการพัฒนาประเทศ และภารกิจการปฏิบัติหน้าที่ครูการบิน

3.2 กลุ่มภารกิจที่มีใช้ปฏิบัติการทางอากาศ ได้แก่ ภารกิจสนับสนุนกิจเฉพาะพิเศษ ภารกิจด้านเสนาธิการกิจ ภารกิจการเสริมสร้างความสัมพันธ์กับมิตรประเทศ และภารกิจ การเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของกองทัพอากาศ

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาแนวทางการใช้นักบินหญิงของกองทัพอากาศเพื่อสนับสนุนภารกิจ ด้านความมั่นคงในครั้งนี้เป็นการศึกษาเพียงในส่วนของการปรับปรุงบทบาท และโครงสร้าง ของหน่วยรับผิดชอบหลักจะเป็นเพียงการเสนอแนวคิดหรือหลักการกว้าง ๆ มิได้ศึกษาในประเด็น ผังการจัดหน่วย และทำการวิจัยเฉพาะข้อมูลที่เปิดเผยได้เท่านั้น หากผู้ศึกษามีความสนใจควรศึกษา ในประเด็นดังกล่าวเพิ่มเติม